

TEGEN DE KWAKZALVERIJ

REDACTIE-ADRES: O. Kuijk, Brantwijk 76, Amstelveen

Opgericht 1 januari 1881

Na de kraamverzorgsters de hypnotiseurs

Schriftelijke Cursus HYPNOSE

Even gemakkelijk als fietsen

ER BESTAAN IN ONS LAND verschillende instituten waar men schriftelijk kan studeren. Zij zijn van zeer groot nut voor hen, die anders niet in de gelegenheid zouden zijn hun kennis te vermeerderen.

Maar er bestaan uitwassen op dit gebied. Ik denk aan een zekere cursus in ons land, waaraan men zich indertijd kon bekwalen voor de functie van kraamverzorgster. Het is natuurlijk ten enenmale fout om te denken dat dit moeilijke werk langs uitsluitend schriftelijke weg zou kunnen worden geleerd. Als bewijs van de slechte controle die op dit bedrijf werd uitgeoefend diene, dat een van mijn mannelijke collega's in het bezit is van een behoorlijk van handtekeningen voorzien diploma als kraamverzorgster!!

Hieraan dacht ik toen ik dezer dagen een prospectus van een instituut voor schriftelijk onderwijs ergens in de lande ontving, waarin aangeboden werd mij in het hypnotiseren te ontwikkelen.

Het is geen kleinigheid wat men in dat prospectus aanbiedt: zo **gemakkelijk als U fietsen of zwemmen leerde leert U nu hypnotiseren.**

Ik citeer verder uit het mij toegezonden vlugschrift:

„U heeft het zelf in de hand. Wanneer U een beetje moed en zelfvertrouwen heeft dan hoeft U alleen nog maar te willen. Een praktische en duidelijke handleiding ontvangt U van ons. De bekende en succesvolle hypnoseleraar Paul Larios en de psycholoog André Dake hebben aan de hand van de nieuwste ervaringen kort en duidelijk „Hypnotis“ voor ons geschreven. „Hypnotis“ is samengesteld uit 7 kleine cursusdelen aan de praktijk ontleend. Met plezier zult U deze delen lezen, want zij zijn spannender dan een detective-roman... en overtuigend van begin tot eind. Alles wordt U zonder complicaties uiteengezet en op zo'n verbluffend eenvoudige wijze dat U zich zult verbazen. Mis-

schien zult U uitroepen: „Maar dat is het prijs geven van het beroepsgeheim!“ ... doch

hypnose en suggestie zijn heden niet

door geheimzinnigheid omgeven. Zij zijn wetenschappelijk verantwoord en volledig te verklaren. Ieder mens

(Vervolg pag. 2)

1959

HET BESTUUR van de Vereniging tegen de Kwakzalverij en de Redactie van het Maandblad wenssen leden en lezers een Gelukkig en Voorspoedig Nieuwjaar in dit eerste nummer van de jaargang 1959.

Ook in dit nieuwe verenigingsjaar — zo laat het zich aanzien — is en blijft uiterste strijdvaardigheid geboden tegen het kwaad dat de kwakzalvers aanrichten op het gebied van de volksgezondheid.

Wat 100 jaar geleden handoplegging heette bestaat in 1959 onder fraaie namen als paranormale geneeskunst; de geneeskrachtige balsem uit de vorige eeuw, wordt nu aangediend met fraai klinkende pseudomedische reclame-teksten. De mensen en de namen veranderen, het beginsel blijft: het profiteren van de natuurlijke beduchtheid voor ziekte en zwakte van goedgelovige lieden. Zolang op vaak weerzinwekkende wijze geld wordt verdiend aan geneesmethoden en middeljes, die het slachtoffer slechts op lichamelijke en financiële achteruitgang komen te staan is er een belangrijke taak weggelegd voor onze Vereniging.

Daarom roepen wij alle leden op tot een voortdurende alarmstemming. Houdt de redactie op de hoogte van alle gevallen van kwakzalverij, die u ter ore komen.

Poog de goedgelovige slachtoffers van wonderdokters en gezondzieners te overtuigen van het bedrog waartoe zij zich lenen.

En vooral ook: versterk de geleerden van onze vereniging. Werf leden, want hoe groter de kring van kwakzalverijbestrijders, des te meer kans dat het gezonde verstand zal zegevieren. Een mensheid levend in de tijd van wetenschappelijke prestaties als televisie, straalverkeersvliegtuigen en maanraketten moet toch bevrijd kunnen worden van de troebele sfeer van bijgeloof en wonderdoenerij, waarin de kwakzalverij zo welig tiert. Daartoe is nodig, dat weldenkend Nederland zich verenigt in deze organisatie, die overal waar nodig duistere practijken op het terrein van de volksgezondheid signaleert en bestrijdt.

Gelukkig kunnen wij in dit nieuwe jaar reeds drie nieuwe leden een welkom toeroepen. Het zijn de heren N. van der Keur, Leiden, A. van der Beek, arts te Brakel (Gld.) en O. Kuijk, journalist te Amstelveen.

Laat 1959 het jaar worden, waarin onze kleine vereniging groot wordt, zowel naar ledenaantal als naar resultaat in een vastberaden en waardige strijd tegen het kwaad dat onze medemens wordt aangedaan.

Paranormale „specialisten” voor moord, diefstal en geneeskunde?

Het aardstralenkastje

KOMPAS WEES VALSE KOERS

PRACHTIGE PROPAGANDA voor het leger van telepaten en helderzienden maakte prof. dr. W. H. C. Tenhaeff tijdens enkele lezingen voor officiersverenigingen in Breda en Den Bosch, zo blijkt uit de Bredase Courant.

„Telepathie en helderziendheid spelen een veel grotere rol in het dagelijks leven dan men wel denkt,” zei de directeur van het parapsychologisch in-

stituut te Utrecht tot de luisterende bevelhebbers.

Met een zekerheid alsof er geen enkele wetenschappelijke twijfel meer bestaat ten aanzien van het voorkomen van paranormale verschijnselen, vertelde prof. Tenhaeff: „Iedere helderziende heeft zijn eigen terrein. De een is specialist in het opsporen van moordenaars en de ander bijvoorbeeld in het oplossen van diefstallen”.

Schriftelijke Cursus Hypnose

(Vervolg van pag. 1)

heeft de bekwaamheid om te hypnotiseren, ook U!

We kunnen ons afvragen waarom we er toch zo op gebrand zouden zijn om te leren hypnotiseren; daarvoor zijn verschillende redenen opgesomd. We kunnen door onze experimenten een heel gezelschap aangenaam bezig houden, onze mensenkennis verruimen door interessante onderzoekingen op het gebied van het onderbewustzijn, macht over andere mensen verkrijgen en daarmee over ons eigen lot, in één woord: U wordt een geheel ander mens, een mens, die succes heeft.

Al dit moois kost f 14.95. Een postwissel om het bedrag over te zenden is bijgevoegd. Van tweeën één: of deze hele aanbieding is een mop om te zien of er mensen in zullen vliegen. Dan is het een lelijke afzetterij en mag men van bedrog spreken.

Of het is alles ernstig bedoeld en dan noem ik het gevaarlijke kwakzalverij.

Niet dat ik denk dat alle eventuele cursisten inderdaad na enige weken zullen kunnen hypnotiseren. Maar onder de suggestie van de bewoordingen van het prospectus zullen enkelen of velen overwaardige gedachten van zich zelf krijgen en inderdaad menen dat zij overwicht op medemensen kunnen uitoefenen met alle kwade gevolgen daaraan verbonden.

En dan denk ik nog niet in de eerste plaats aan de schadelijke invloed, die een dergelijke „cursus” kan hebben op iemand, die niet al te stevig in de schoenen staat en wiens wankel geestelijke toestand door een en ander geheel verstoord zal kunnen worden.

Ik vind dat de naam van de succesvolle hypnotiseur te veel op „larie” lijkt. Ik zal er niet aan denken mij voor deze cursus te laten inschrijven en hoop dat het aantal postwissels klein zal mogen blijven.

Men late hypnose aan de bevoegde artsen over!

R. E. W.

Dit is wel zeer in tegenspraak met de opvatting van vele politiekorpsen, die uit bittere ervaring hebben geleerd, dat de „specialisten” onder de telepaten noch bij het oplossen van moorden, noch bij het aanwijzen van dieven bijzonder gelukkig zijn. Soms wordt de schijn nog enigszins opgehouden door handig of listig optreden, maar bij een degelijk onderzoek houden de beweringen van de „zieners” meestal niet lang stand.

Hoewel het verslag van de Bredase Courant prof. Tenhaeff niet laat zeggen dat er onder de telepaten en helderzienden ook „specialisten” bestaan in het genezen van mazelen, galblaasontstekingen, maagzweren of kwaadaardige gezwellen, zou zijn propagandistisch betoog bij een minder oordeelkundig publiek het vertrouwen in wonderbaarlijke genezingen en daarmee in kwakzalverij in de hand kunnen werken.

Wij hopen maar dat het verslag onvolledig is geweest en dat prof. Tenhaeff de volksgezondheid wel degelijk in het oog heeft gehouden door zijn toehoorders te waarschuwen voor de grote gevaren van hen, die op grond van onbewezen paranormale verschijnselen ziekten willen bestrijden.

Mocht de hoogleraar zo'n waarschuwing hebben nagelaten, dan vertrouwen wij op de officieren-arts onder zijn gehoor. Zij mogen in een volgende bijeenkomst van de officiersvereniging gebruik maken van onze dossiers met nameloos leed, dat voortvloeide uit de geneeskundige hulp van „specialisten” op paranormaal gebied.

HET STRALENKASTJE leeft nog schreef onze redacteur dr. R. E. Wierenga in het vorige nummer van ons orgaan en ziedaar, zijn woorden werden onmiddellijk bevestigd door een rechtszitting te Almelo. In de meest letterlijke zin. Het kastje werd op de groene tafel ontleed. Het bevatte enige plankjes met stripjes lood. En een kompas. Een echt kompas, dat nog zuiver naar het noorden wees. Het kompas in het aardstralenkastje moest bijdragen tot de geneeskrachtige werking van het apparaat, dat voor f 150 was verkocht door de als verdachte terecht staande fabrieksarbeider aan een vishandelaar.

„Er kan niet genoeg gewaarschuwd worden tegen deze humbug en kwakzalverij”, zei de officier van Justitie, mr. W. L. de Walle, toen hij het verhaal volledig had gehoord.

Door handig met een wichelroede te manipuleren had verdachte de vishandelaar weten over te halen een aardstralenkastje te kopen. De wichelroedeloper werkte samen met een kwakzalver, die met de titel dokter werd aangesproken en bij verdachte thuis spreekuur hield met een vergrootglas in de hand.

Politiegetuigen, zo lezen wij in de Enschedese editie van Het Vrije Volk, vertelden dat de verdachte bij zijn aanhouding in de kelder van het politiebureau in Nijverdal een demonstratie met de wichelroede heeft gegeven. Het werd een volslagen mislukking. De politiemannen zagen duidelijk dat verdachte een wringende beweging maakte als de wichelroede draaide.

„Humbug en kwakzalverij”, noemde de officier deze schadelijke combinatie van een bankwerker, die zich niet bij zijn techniek hield en van een kwakzalver, die door zijn vergrootglas slechts zijn eigenbelang in het oog hield. De laatste zal binnenkort terecht staan wegens het onbevoegd uitoefenen van de geneeskunde.

Hij eiste een gevangenisstraf van 24 dagen met aftrek van voorarrest waarvan twaalf dagen voorwaardelijk en een geldboete van f 300.— of drie maanden hechtenis tegen de bankwerker.

AAN ALLE LEDEN

verzoekt de penningmeester hem de contributie-1959 ten bedrage van f 7,50 te gireren. Voor studenten en apothers-assistenten bedraagt de jaarcontributie f 2,50.

Hoe eerder U gireert, des te meer verlicht U de taak van de penningmeester!

De gironummers van de Vereniging tegen de Kwakzalverij zijn: postgiro 32237 en gemeentegiro Amsterdam K 1672.

„OSBORN DEINST NIET TERUG VOOR INFAME LEUGEN”

ONDER DE TITEL „Osborn ontmaskerd — Djakarta campagne onthult godslasterlijk bedrog” schrijft dr. F. A. Nolle, internist-hervormd predikant geneesheer-directeur van het Diaconeseshuis te Leiden aan de Haagsche Courant een onthullende brief, waaruit wij met toestemming van de auteur het volgende ontlenuen:

Wie zich opmaakt om de schijngenezingen van Osborn en zijn helpers te ontmaskeren kan zijn taak vergelijken met een poging om een eekhoorn te vangen in een groot bos. Als hij aan de dunne boom schudt, waarin het dier zijn toevlucht heeft genomen, om het tot afdalen te dwingen, springt het op het laatste nippertje op een andere boom en het spel begint opnieuw.

Wanneer het audiogram bewezen heeft dat het als genezen gefotografeerde kind nog even doof is als voorheen, krijgt men ten antwoord: maar er is toch ergens anders een kind, dat doofstom geboren is en tijdens het bidden van Osborn werd genezen en weer kon praten. Als men dan tegenwerpt, dat dat plotseling normaal spreken juist bewijst, dat het kind nooit doofstom is geweest, omdat het dan immers na zijn genezing net als iedere kleuter spreken zou moeten leren door 't nazeggen van gehoorde klanken, springt de eekhoorn weer op een andere boom.

Toegegeven dat ook deze genezing niet helemaal juist is, maar er is toch ook een geval bekend van een blindgeborene die op het Malieveld het licht zijner ogen terug kreeg en dit demonstreerde door te lezen. Wanneer men dan, naar men meent met kans op succes, heftig aan deze boom rukt en tegenwerpt, dat iemand die blind geboren is, na zijn genezing het lezen zou moeten leren, begint het spel weer op een volgende boom. Er is toch een epilepticus, die opeens van zijn toevallen genezen was. Als deze wankele boom wordt ontworteld met de onweerlegbare verklaring dat die toevallijder dat onmogelijk opeens kon weten, wordt het verhaal van een suikerzieke gedaan, die toch maar in het geloof zijn insuline heeft weggelaten. Als dan blijkt dat deze in coma is geraakt, doet weer een ander verhaal opgeld: van een genezen verlamming een tumor in het hoofd, maagkanker, van een dubbele breuk, enz.

Er blijft uiteindelijk niets anders over dan de laatste machtige eik te vellen, Osborn zelf, ook al is het omhakken van

zulk een heilige eik een ondankbaar werk omdat velen zullen zeggen: onneem ons een dwaling niet, waarin wij gelukkig zijn.

Steeds argwanender geworden, niet het minst door de geconstateerde onhoudbaarheid der wonderbaarlijke genezingen, heb ik niet gerust alvorens het tegenbewijs te kunnen leveren, ter bevestiging van mijn vermoeden, dat hier iets niet klopte.

Ik leg nu dus de bijl, die Osborn zelf mij in handen gegeven heeft, aan zijn eigen boom en doe dat aan de hand van zijn propagandablاد „Java Harvest”.

Samengevat staat hierin het volgende: Jezus Christus heeft zich tijdens de prediking van Osborn te Djakarta levend getoond in de wolken boven de duizenden om daarmee zijn opstanding te bewijzen aan de Islamieten, die daarin niet geloven. Terwijl Osborn bezig was op een trap zijn toeschouwers te fotograferen, maakte twee andere fotografen toevallig een foto. Op beide foto's was Osborn zichtbaar, doch op de foto door Go Tjeng Hoa gemaakt bleek tevens deze verschijning van de levende Heer vastgelegd. Osborn heeft deze verschijning op de sluitingsavond weliswaar zelf niet gezien, doch getuigde, dat hij op die avond op zeer bijzondere wijze de tegenwoordigheid van Christus had gevoeld.

Wat is gebeurd? Osborn of een van zijn medewerkers heeft het negatief genomen van een foto, waarop tegen de lucht alleen Osborn zichtbaar is. Daarop of daaronder heeft hij een andere negatief gelegd, dat een fotocopie was van het in Amerika bekende schilderij van Salmon.

Uit deze fotomontage ontstond de foto die moet bewijzen dat de opgestane Christus tijdens de prediking van Osborn boven de menigte te Djakarta is verschenen. En Osborn, die van deze fraude op de hoogte moet zijn, getuigt dan dat hij op de sluitingsavond op een nog nooit eerder ervaren wijze Christus' tegenwoordigheid heeft gevoeld.

Het reclamebureau, dat van deze middelen gebruik maakt, heeft een huisveringwekkende kennis van massapsychologie en massasuggestie.

Maar Osborn, die met deze propaganda zijn campagne illustreert en weer elders introduceert, negeert blijkbaar elke grens van fatsoen en deinst er niet voor terug om het heilige der heilige met infame leugens te besmeuren.

Tot zover de brief van dr. Nolle in

de Haagse Courant. Het artikel is geïllustreert met twee foto's, waaruit duidelijk de gelijkenis blijkt van het Christushoofd uit de fotomontage, die in Djakarta werd gemaakt met het Christus-schilderij van Salmon.

REDACTIE:

Medisch redacteur:

dr R. E. Wierenga, arts, Barchem

Pharm. redacteur:

J. E. Bouter, apotheker, Zwolle

Ook „Interpol” gelooft er niets van

DE internationale politieorganisatie Interpol schetst helderzienden als fantasien, die groot gevaar opleveren.

Dit heeft dr. F. Brink meegedeeld tijdens een lezing voor plattelandsjongeren in Utrecht. Dr. Brink heeft de werkmethode van paragnosten en hun „successen” bestudeerd in heel Europa en steeds negatief bevonden, zo schrijft Het Vrije Volk.

„Wij politieambtenaren schuwen paragnosten: ze zijn voor het opsporingswerk van geen enkele waarde! Een helderziende richt bovendien enorm veel leed aan, omdat zijn gegevens steeds foutief zijn”, aldus dr. Brink volgens deze courant.

„Gelukkig schijnt de belangstelling voor paranormale hulp in gevallen van vermiste of verdronken kinderen te verdwijnen,” aldus dr. Brink. Hij wees op het recente verdrinkingsgeval van het vermiste jongetje aan de Oudegracht te Utrecht: toen heeft men niet een helderziende te hulp geroepen”.

Volgens dr. Brink moest het verboden worden dat de verklaringen van een paragnost ooit bewijskracht zullen krijgen voor de rechtbank.

Als voorbeeld van zijn opvattingen over paragnosten noemde dr. Brink de zaak van het Utrechtse jongetje, dat later vermoord teruggevonden is in de bossen bij Zeist. Niet minder dan 13 paragnosten zijn in deze zaak geraadpleegd. „Zieners” waren stellig in hun uitspraken. Zij wezen zelfs daders aan. Maar achteraf bleek niet een van al de gegevens te kloppen, aldus dr. Brink.

KWAKZALVERS 100 JAAR GELEDEN

NAAR AANLEIDING VAN het artikel „Kwakzalvers 100 jaar geleden” van de hand van de heer D. J. ten Hove, korpschef van de gemeentepolitie te Zwijndrecht ontvingen wij enige opmerkingen van mr. G. E. Kruseman te Amsterdam, waaruit wij het volgende ontlenen:

„De schrijver van het artikel ziet over het hoofd, dat de Wet op de uitoefening van de Geneeskunst van 1865 is, zodat de door hem uit de oude doos gehaalde Anthonie Hendrik Verheul niet in 1860 op grond van deze wet vervolgd kan zijn, terwijl het verder moeilijk denkbaar is, dat men iemand voor een dergelijke overtreding, waarvoor preventieve hechtenis niet in aanmerking komt, zou doen laten opsporen.

De verklaring ligt kennelijk in de tekst zelf, die de heer Ten Hove citeert en waarin, behalve het onbevoegd verkopen, als misdrijf staat „rebellie”.

Ik geloof dan ook, dat de conclusie van de heer Ten Hove, dat de strijd tegen de kwakzalverij reeds gaande was voor de geboorte van de vereniging (en zoals blijkt tevens voor de geboorte van de wet) wel iets te ver gaat en bovendien een volkomen verkeerd beeld geeft van de mentaliteit van politie en justitie in die tijd.”

De auteur, de heer D. J. ten Hove tekent hierbij aan:

Ik heb niet beweerd dat de opsporing en vervolging van de kwakzalver Verheul, alias Hamme, vigeerde onder de bepalingen van de Wet van 1 juni 1865, regelende de Uitoefening der Geneeskunst. De intentie die ik met mijn artikel heb gehad, bestond simpel hierin dat ik een parallel heb getrokken tussen de werkwijze van Verheul in 1860 en die van de kwakzalver van thans.

Voor het overige doet het misdrijf „rebellie” misschien denken aan staatsgevaarlijke en gezagondermijnende activiteiten, maar dat is slechts schijn. Re-

bellie uit de Code Pénal is wat men tegenwoordig wederspannigheid of verzet tegen de politie noemt. In de tijd dat de man met de dikste biceps de lakens uitdeelde, kwam dit misdrijf nogal eens voor. Ik acht een voortdurende verkoop van eigenbereide zalven zeker niet minder strafbaar dan het incidenteel plegen van wederspannigheid. Het eerste richt zich tot de samenleving, het laatste tot een bepaalde persoon. Waarbij ik aanneem dat in beide gevallen lichamelijk nadeel werd teweeggebracht.

Over de „rebellie” wordt in de uitvoerige verzoeken tot opsporing verder met geen enkel woord gesproken, doch over het kwakzalversbedrijf van de gezochte des te meer. Zelfs wordt een exemplaar van de door de verdachte verspreide pamfletten in extenso afgedrukt. Kortom uit het Politieblad van 1860 blijkt wel dat de nadruk onbetwist op de balsemende praktijken van de gesignaleerde werd gelegd. Deze duidelijke berichtgeving over de weldoende Verheul vond ik interessant genoeg om daaruit te concluderen dat de strijd tegen de kwakzalverij reeds gaande was vóór de geboorte van Uw vereniging in 1881. Dat is geheel iets anders dan de datum van inwerkingtreding van de Wet op de Geneeskunst in 1865. Ik attendeer er bovendien op dat deze (oude) wet al enkele voorlopers heeft gehad. In artikel 22 worden namelijk drie wetten ingetrokken van respectievelijk 1816, 1818 en 1836, benevens de verordeningen ter uitvoering dier wetten. Het zou mij te ver voeren om het verhalend en historisch accent van mijn bescheiden bijdrage te verleggen naar een juridisch gepluis in deze oude wetten. Het „onbevoegd verkopen van samengestelde geneesmiddelen” zal de strafbaarheid wel ontlenen aan één van deze (nog) oudere voorlopers van de wet van 1865.

(Discussie gesloten. Red.)

	Nummer:
Aardstralen	1, 2, 10, 12
Amerikanen slikken alles	3/4
Arnhemse kruidkundige	3/4
Arts geschorst	9
Berger (Bosboom)	3/4
Blijmare voor Zieken	1
Brink mr. dr. F.	5, 8
Celtherapie	7
Cleveringa, ir. O. J.	12
Commissaris over Helderzienden	11
Duitsland (contact met)	2
(kwakzalvers)	8
Dijkstra; commissaris H.	5, 11
Fauser, Carl	9
Gebedsgenezing	1, 10
Geneesmiddelen (overbodige)	5, 6
(uitvinden)	8
Genezen zonder studie	3/4
Handopleggers (Smeekschrift der)	11
Honing	3/4, 8
Jaarvergadering	11
Jaarverslag 1957	11
Kamper kruidgeneezer	3/4
Koninginnegelei	3/4
Kruidendokters aangeklaagd	9
Kwakzalver en arts	9
Kwakzalver 100 jaar geleden	10
Ligterink, dr. J. H.	9, 10, 11
Leugemors	5
Lou de Palingboer	10
Maatschappij Geneeskunst	6, 11
Magisch neusdoekje	5
Magnetiseurs en overleden arts	12
Magnetiseurshulp (Slecht voorbeeld van)	1
Mustaph, dr. H.	5, 6
Natuurgeneeswijze	9
Ned. Werkgroep Paranormalen	6, 8, 9, 11
Onderzoek naar paranormale begaafdheid	9, 11, 12
Osborn	10
Overbodige geneesmiddelen	5, 6, 7
Paragnosie (proefschrift over)	5, 8
Polio	5
Recidive	8
Redactiewisseling	10
Salk vaccin	5
Slechthorenden	5
Smeekschrift der handopleggers	11
Spreekuur Thuis	6, 11
Stralenkastjes	12
Suikerzieken	1
Taak en Taktiek der Vereniging	9, 10
Tandenrooien	1, 3/4, 8
Televisie en magnetiseurs	10, 11
Tweede Kamer	11, 12
Vaal, dr. O. M. de	7
Verzoekschrift aan Tweede Kamer (van N.W.P.)	11
(Van Ver. tegen Kwakzalverij)	12
Voorburgse magnetiseurs	12
Wereldgezondheidsdag	3/4
Zaiss, Hermann	10, 11

Bestuur van de Vereniging tegen Kwakzalverij: Dr H. H. Funke, *Arts* te Amsterdam, *Voorzitter*; E. Mijnaerends, *Tandarts* te Amsterdam, *Vice-voorzitter*; Mevr. A. Burbach-van der Woord, Prins Frederik Hendriklaan 60, Naarden, *Secretaresse*; L. Brest te Amsterdam, *Penningmeester*; Mej. E. H. Hengeveld, *Arts* te Zwolle; Mr J. E. Goudsmit, *Kantonrechter* te Haarlem; Dr H. H. Scholten, *Dierenarts*, Veterinair Inspecteur van de Volksgezondheid te Haarlem; H. Dijkstra, *Oud-Commiss. van Politie* te Amsterdam; A. Verschuur, *Arts* te Amsterdam; Mr J. D. van den Berg, *Rechter* te Arnhem; Mr G. C. M. van Nijnatten te Voorburg, *Referendaris* bij het Ministerie van Justitie; Dr J. H. Ligterink, *Arts* en *Apotheker* te Amsterdam.

Lidmaatschap van de Vereniging incl. Maandblad min. f 7,50, voor studenten en apothekers-assistenten f 2,50. Adres voor het opgeven van leden en abonné's: Mevr. Burbach-v. d. Woord, Prins Frederik Hendriklaan 60, Naarden. Penningmeester: L. Brest, Argonautenstraat 19a, A'dam-Z. Postgiro van de Ver. 32237 te Amsterdam - Gem. Giro K 1672.

DRUKKERIJ SYSTEMA N.V.
Amsterdam

Abonnement per jaar franco per post bij vooruitbetaling f 7,50, voor studenten en apothekers-assistenten f 2,50
Administratie-Maandblad:
Mevr. A. Burbach-v. d. Woord, Prins Frederik Hendriklaan 60, Naarden, tel. 02959-9114.

TEGEN DE KWAKZALVERIJ

REDACTIE-ADRES: O. Kulk, Brantwijk 76, Amstelveen

Opgericht 1 januari 1881

*Magnetiseuse kreeg applaus in rechtszaal***VERONTRUSTEND PROCES**

ER STEEG APPLAUS op na afloop van een zitting van de Rotterdamse rechtbank, waar een Rotterdamse magnetiseuse terecht had gestaan wegens het onbevoegd uitoefenen van de geneeskunst.

De ongewone bijvalsbetuiging in de rechtszaal weerklonk als overwinningsgeschal voor de vrouw, die haar patiënten bestrijkt en be-ademt, maar die op glorieuze wijze haar proces doorstond.

Want welke verdachte in welk Nederlands proces ook heeft zoveel steun ondervonden en is met zulk grof geschut verdedigd?

Het begon een dag voor de zitting met een artikel in Het Rotterdams Parool. Hoewel kranten gewoonlijk de rechter voor of tijdens een rechtsgeding niet pogen te beïnvloeden publiceerde dit plaatselijk blad een uitvoerig pleidooi voor mevrouw Tiena Brüring-Kop, zoals zij voluit werd vermeld. Voor zieken en hulpbehoevenden, die van haar bestaan nog niet mochten weten en die zich op ouderwetse manier nog steeds door artsen laten behandelen schreef het dagblad het volledig adres van de genezeres er bij. Ook het tarief was vermeld. Een rijksdaalder voor behandeling in de „kliniek” en vijf gulden voor

*(Vervolg pag. 2)***DEZE MAAND**

ALS ELK GEZOND bedrijf kent ook de kwakzalverijbestrijding winst- en verliesposten. Als samenvatting over de eerste weken van het nieuwe jaar 1959 geven wij hier in kort bestek de plus- en minpunten, de ups en downs, die ons deze maand bezig houden. Vele onderwerpen worden elders in dit nummer uitvoerig behandeld.

UPS

Onze vereniging roept drie nieuwe leden een hartelijk welkom toe. Wij hopen dat zij zich er zullen thuis voelen. Beleefd verzoeken wij hun ons daadwerkelijk te steunen bij het bestrijden en signaleren van kwakzalverspraktijken. Het zijn de heren:

Jhr. R. A. Quintus, electro technisch ingenieur te Rijswijk,
Mr. G. P. Nijbakker, advocaat en procureur te Hilversum,
M. L. van der Moer, arts te Arnhemuiden.

Twee grote dagbladen gaven

uitvoerige publiciteit aan de standpunten, die in de strijd tegen de kwakzalverij worden gehanteerd. In Het Parool werkte Dagboekancier zijn lezers op tot aansluiting bij onze vereniging. In De Telegraaf/Het Nieuws van de Dag kreeg ons lid, de heer Ph. B. Ottervanger het woord om gedocumenteerde twijfel aan occulte successen van o.m. paranormale genezers uit te spreken.

Twee dubieuze genezers werden na een onthullende rechtszaak tot boeten veroordeeld door de Gorkumse kantonrechter.

DOWNNS

Met bijzondere welwillendheid jegens de verdachte werd in Rotterdam een rechtsgeding gevoerd tegen een magnetiseuse. Een plaatselijke krant publiceerde een dag voor de rechtszitting een uitvoerig pleidooi voor de onbevoegd genezende vrouw, waarbij als referentie o.a. werd opgegeven de Nederlandse werkgroep van paranormale genezers.

De kantonrechter te Rotterdam achtte het ter zitting niet noodzakelijk de vele getuigen te horen, die de magnetiseuse ter verdediging had meegevoerd. Hij nam voetstoots aan, dat de vrouw geen charlatan was.

Na het opmaken van deze „verkorte balans” van ups en downs zal het iedereen duidelijk zijn, dat er naast tevredenheid over wat is bereikt toch een geweldige taak voor onze vereniging overblijft om voort te gaan met het geven van injecties tegen wanbegrip en misstanden op het gebied van de volksgezondheid.

Goedkoper lidmaatschap voor verpleegsters e.a.

HET BESTUUR van de Vereniging tegen de Kwakzalverij is van oordeel, dat een financieel offer moet worden gebracht om de rijen van de beschermers van de volksgezondheid zo dicht mogelijk aan een te sluiten.

Daarom heeft het bestuur besloten een verlaagd lidmaatschapstarief vast te stellen voor verpleegsters, kraamverzorgsters, arts- en tandartsassistenten.

Deze belangrijke werkers in vele takken van volksgezondheid kunnen lid worden van onze vereniging en middels het maandblad kennis nemen van onze strijd tegen kwalijke praktijken op hun terrein voor f 2,50 per jaar. Deze verlaagde bijdrage bestond reeds voor studenten en apothekers-assistenten.

Het bestuur vertrouwt, dat zich in deze categorieën vooral veel jongeren bevinden, die door deze aanmerkelijke daling van lidmaatschapskosten de weg naar onze vereniging vinden.

Het lidmaatschap blijft voor alle andere leden f 7,50 per jaar bedragen.

VERONTRUSTEND PROCES

(Vervolg van pag. 1)

een visite. De krant vermeldde nadrukkelijk dat mevrouw Brüring gediplomeerd was door de Nederlandse werkgroep van paranormale genezers. Ter waarschuwing aan de lezers werd er bij verteld, dat van de 400 Rotterdamse magnetiseurs er 398 bedriegers waren. Alleen mevrouw Brüring en een zekere heer E. Faasse (adres vermeld) beschikken over een NWP-certificaat. Bij deze twee waren de geneeskrachtige vingers en adem onbetwistbaar, immers de NWP-commissie achtte b.v. mevrouw B. buitengewoon begaafd. De commissie die dit beoordelen moet bestaat o.a. uit de politicus dr. H. W. Tilanus, een oud-hoogleraar, enkele advocaten die functies verrichten in de NWP of die geregeld magnetiseurs verdedigen, een geestelijke, een bioloog, een emeritus-predikant en een raadsheer. Ze worden allen met name door het Rotterdams Parool genoemd. De krant vermeld ook dat een aantal artsen lid zijn van de commissie, maar hun namen blijven achterwege.

Rechtszitting

Met dit vriendelijke stukje reclame in de krant kon mevrouw B. een stuk geruster naar de verdachtenbank gaan. Maar er kwam meer steun. De publieke tribune stond vol „aanhangers” van de magnetiseuse. Bovendien had het NWP-bestuurslid mr. W. Beernink uit Dordrecht als verdediger een brigade van 10 getuigen á decharge laten opmarcheren. Zij zouden het zegenrijke werk van de handoplegster getienen met de overtuiging van verblinde supporters komen ondersteunen.

Het was echter niet nodig. De rechtbank stond al bijzonder mild tegenover mevrouw B. Het standpunt van de rechtbank, zo vermeldde de N.R.C., was dat er onder de magnetiseurs charlatans zijn en anderen, die het niet zijn. De rechtbank heeft geen enkele reden, aldus de president, om aan te nemen dat het in dit geval wél een charlatan zou betreffen.

Bedenklijk

Voor kwakzalverijbestrijders is dit een bedenkelijke uitspraak. Steeds weer blijkt, dat een certificaat van de NWP — een volkomen onbevoegde commissie, naar ons oordeel — in veler ogen als een bewijs van goed medisch gedrag geldt. Let wel, hier oordelen rechters, politici, geestelijken en juristen over medische zaken. Waarom vraagt men niet het oor-

deel van medici? Waarom ontbrak in deze zaak een getuige-deskundige met een geneeskundige opleiding?

De getuigen á decharge behoeften niet te spreken. De officier nam het woord. „Waar buiten de rechtszaal kritiek mocht bestaan op de wet op de geneeskunde van 1865, moet deze wet, zolang zij nog bestaat binnen de rechtszaal blijven gelden en niet ter discussie worden gesteld”, klonk het zuinig van de kant van het Openbaar Ministerie. Geen veroordeling, geen kritiek, maar slechts een formeel uitspreken van de eis: bevestiging van het door de kantonrechter opgelegde vonnis van viermaal f 250.— boete waarvan viermaal f 200.— voorwaardelijk.

Rustig doorgaan

De verdachte gaf op een vraag van de officier onomwonden toe, dat zij na een veroordeling zou voortgaan met het overtreden van de wet.

In haar laatste woord, aldus de N.R.C., stelde de magnetiseuse de vraag hoe zij zich schuldig kon voelen, waar zoveel mensen haar dankbaar zijn voor de genezing die zij bij haar hebben gevonden. De president van de rechtbank beantwoordde deze vraag met de opmerking, dat dit zou kunnen leiden tot een onderscheid in de strafmaat, maar nimmer tot een onderscheid in de strafbaarheid van het feit.

Hij hield woord bij de uitspraak op 5 februari. Mevr. B. werd veroordeeld tot viermaal f 25.—.

Premie

Behandeling en vonnis in dit proces lijken ons hoogst verontrustend. Honderd gulden voor een handoplegster met een grote praktijk lijkt minder op een boete dan op een aanmoedigingspremie. De medische kanten van de zaak, de gevaren voor de volksgezondheid van het optreden van mevrouw B., haar medische mislukkingen zijn ter sprake gekomen, noch onderzocht. Een verdachte, die erkent met de haar ten laste gelegde feiten te zullen voortgaan na een veroordelend vonnis, wordt minimaal beboet.

Verdediger mr. Beernink pleitte tijdens de zitting voor „handlichting” met de wet van 1865, evenals met de Zondagswet geschiedde. Wij geloven, dat zijn wens vrijwel in vervulling is gegaan.

Paranormale Propaganda Kweekt Kwakzalvers

„IK WIL NOG EVEN wijzen op de enorme toeneming van het aantal kwakzalvers in ons land, waardoor de volksgezondheid in ernstige mate wordt bedreigd.

Gesteund door de propaganda die al vele jaren voor het „paranormale” wordt gevoerd, dienen deze lieden zich meestal aan als „paranormale genezers”. Zij maken misbruik van het feit, dat velen die er niet aan denken gebruik te maken van een autobus waarvan de bestuurder geen rijbewijs heeft, zich wel durven toevertrouwen aan een onbevoegde, wanneer het gaat om ziekte of gezondheid, om leven en dood”.

Deze waarschuwing sprak ons lid, de heer Ph. B. Ottervanger uit in een vraaggesprek, dat hem werd afgenomen door een verslaggever van De Telegraaf en De Courant Het Nieuws van de Dag.

In krachtige taal keert de heer Ottervanger zich in dit interview tegen de praktijken en beweringen van paragnosten, helderzienden, psychometristen, telepaten en paranormale genezers. „Nog nooit heb ik ergens het bestaan van bovenzintuigelijke verschijnselen op wetenschappelijk verantwoorde wijze aangetoond gezien”, aldus de heer Ottervanger, die reeds 50 jaar lang gegevens heeft verzameld over deze kwesties.

Felle kritiek richt de heer Ottervanger aan het adres van met name prof. Tenhaeff en de paragnost Croiset. „Prof. Tenhaeff is niet kritisch genoeg. Hij drijft zijn goedgelovigheid en vertrouwen in de mensen en vooral in een bepaalde paragnost zo ver, dat misbruik niet kan uitblijven,” aldus de heer Ottervanger in De Telegraaf.

KIP EN KONIJN helpen niet tegen KANKER

DE SCHOOLARTS J. G. AALBERS te Sleen heeft een lezing gehouden over kwakzalverij voor de afdeling Assen van de Ned. bond van plattelandsvrouwen.

Volgens een verslag in de Prov. Drentsche Courant „stond de heer Aalbers hier niet bewonderend tegenover, hoewel het toch wel moeilijk was alles zonder meer te veroordelen”.

Dokter Aalbers haalde nog verschillende primitieve „geneesmiddelen” aan, zoals het gebruik van geslachte haantjes bij tuberculosepatiënten, een konijntje bij kanker etc., die hij niet alleen afkeurde, maar waartegen hij ook waarschuwde, aldus de PDC.

ZIEKE MAGNETISEUR *zelf* NAAR DOKTER

Hoofdpijn kostte f 345.-

„HET OPTREDEN VAN magnetiseurs is sluipmoord op de volksgezondheid en op de gezondheid van elk individu. Daardoor wordt een tijdig beroep op bevoegde geneeskundigen (artsen, specialisten) verhinderd”.

Deze ondubbelzinnige uitspraak danken we aan de heer A. in 't Veld, geneeskundig inspecteur van de Volksgezondheid te Den Haag. Hij slingerde deze beschuldiging het Gorkumse kantongerecht in, waar twee trieste voorbeelden van „sluipmoordenaars op de volksgezondheid” terecht stonden wegens het onbevoegd uitoefenen van de geneeskunst. Blijkens de verslagen in Het Vrije Volk en Het Nieuwe Dagblad werd het een onthullend proces, waar de waarde van magnetiseurs — al of niet onder de dekmantel van de Werkgroep van Paranormale Genezers — tot op nulpunt werd teruggevoerd.

De NWP-kwak, die hier terecht stond was een Hagenaar. „Wat vreemd”, bepeinsde de officier van Justitie, mr. H. E. van Renesse, „dat deze man in een stad met 600.000 inwoners geen praktijk kan opbouwen, maar wel in Hardinxveld-Giessendam met een voor hem kennelijk gunstige voedingsbodem.”

Met de zelfbewustheid, die deze kwakzalvers putten uit hun lidmaatschap van de NWP vertelde de Hagenaar, dat hij geen patiënten hielp, die niet al eerder bij een arts waren geweest. (Wie is niet in zijn leven bij een arts geweest?) De patiënten moesten op een formulier hun ziekteverschijnselen invullen, die door de kwakzalver naar de commissie van onderzoek van paranormaal begaafden wordt gezonden. De aanmeldingen en de beëindiging van de behandeling moeten telkens worden opgestuurd.

Scherpe aanval

Fel hekelde de heer In 't Veld deze methode, waardoor medische geheimen worden onthuld. „Dit is strijdig met elke ethiek”, meende hij. Mensen, die geen arts zijn kunnen nu inzage krijgen van dingen, die een arts altijd geheim zal houden, verweet hij terecht. Hij deed een scherpe aanval op de NWP en zei: „Van medici wordt altijd geëist dat zij bewijzen wat zij kunnen. Deze lieden echter zeggen dat wij moeten bewijzen dat zij het niet kunnen.”

Het medisch vermogen van de Haagse gezondheidsstrijker werd pijnlijk gedemonstreerd door het onderzoek, dat de heer In 't Veld had ingesteld. Een van

zijn patiënten had verklaard: „Ik ben naar de dokter teruggedaan. Het hielp toch niet.” Een tweede zei iets dergelijks en een derde verklaarde dat de pijn iets minder was, maar dat de toestand toch over het algemeen hetzelfde was gebleven.

De Hagenaar vertelde trots, dat hij een negenjarig meisje in Giessendam had behandeld. Het liep in beugels en in een harnas. „Na mijn behandeling, kon het meisje het zonder deze dingen stellen”, zei de kwak trots. Maar even later moest hij bekennen, dat het kind nu onder behandeling van een andere magnetiseur stond, hoewel hij haar als genezen had verklaard.

In zijn requisitoir hekelde de officier van Justitie fel artikel 12 van de „medische handleiding” van de NWP. Bij dit artikel wordt de genezer verplicht een patiënt, die in onmiddellijk levensgevaar verkeert, door b.v. kanker, hersentumor of andere ernstige ziekten direct naar een dokter te zenden. „Deze man heeft gezegd, dat hij geen diagnose stelt”, aldus mr. Van Renesse, „maar in dit artikel wordt het van hem verlangd!”

Hij was er van overtuigd dat er mensen overlijden, omdat te laat wordt ingegrepen in gevallen, die bij vroegtijdige behandeling genezen hadden kunnen worden.

138 bezoeken

De officier wees op een der slachtoffers van deze kwakzalver, een vrouw die wegens hoofdpijn liefst 138 bezoeken aan de Hagenaar had gebracht tegen f 2,50 per „consult”. Zij voelde zich „iets beter” . . . Een vrouw met een verlamming in een der armen was 60 maal bij deze nietsnut geweest!

Maar het wijze woord werd door verdachte zelf gesproken. Hij beweerde: „Ik genees niet. Ik verlicht en versterk.” Inderdaad. Kwakzalvers genezen niet. Zij

verlichten en versterken slechts hun eigen financiële positie!

Tijdens dezelfde zitting stond voor de Gorkumse kantonrechter een kwakzalver uit Leerdam terecht, die geen lid was van de NWP.

Hij gaf toe een praktijk te hebben gehad van 900 tot 1000 patiënten. Vaak „behandelde” hij tien uur per dag met een lopende-band-productie van vier (betalende) patiënten per uur. . . .

Huichelachtig kwam deze kwakzalver vertellen, dat er op magnetiseursgebied veel bedrog en oplichterij bestond. Hij kon trouwens uit eigen ervaring spreken.

Hij was ziek geworden en had genezing gezocht bij een collega magnetiseur. Dit was nu toevallig een van die bedriegers geweest . . . Hij had toen zijn heil maar bij een bevoegde arts gezocht . . .

Negatief

Geneeskundig inspecteur In 't Veld had 40 patiënten van de Leerdammer om inlichtingen aangeschreven, maar 31 wilden geen medewerking verlenen. Velen waren bevreesd hun huisarts te kwetsen als hun gebrek aan vertrouwen in de officiële geneeskunst zou blijken.

De ervaringen met de resterende negen waren van dien aard, dat van acht negatieve genezingen gesproken kon worden en één twijfel-negatief.

De Leerdamse handoplegger stelde brutaalweg voor een proeve van bekwaamheid af te leggen onder controle van de geneeskundige inspecteur.

De heer In 't Veld wees het voorstel met verontwaardiging van de hand. Hij wenste geen vivisectie op mensen. „Het gaat niet over de gevallen waarin iets bereikt is, maar over de gevallen waarin niets bereikt werd en waarin patiënten ten gronde gingen,” aldus de heer In 't Veld.

De Hagenaar werd door kantonrechter mr. J. van Gulik veroordeeld tot viermaal f 300.— boete waarvan viermaal f 200.— voorwaardelijk. De Leerdammer kreeg zesmaal f 200.— boete, waarvan zesmaal f 150.— voorwaardelijk.

AAN ALLE LEDEN

verzoekt de penningmeester hem de contributie-1959 ten bedrage van f 7,50 te gireren. Voor studenten, verpleegsters, kraamverzorgsters, arts-, tandarts- en apothekersassistenten bedraagt de jaarcontributie f 2,50.

Hoe eerder U gireert, des te meer verlicht U de taak van de penningmeester!

De gironummers van de Vereniging tegen de Kwakzalverij zijn: postgiro 32237 en gemeentegiro Amsterdam K 1672.

Utrechtse paragnost: f 75.- per twee uur

MET DANKBAARHEID lazen wij in Het Parool van 20 januari de vriendelijke woorden, die Dagboekancier aan onze vereniging en ons maandblad wijdde. Met een „warm aanbevolen” wekte deze bekende rubricist zijn lezers op tot het lidmaatschap van onze vereniging. De telefoon bij onze penningmeester, die in het bericht werd genoemd, stond die avond niet stil, zo groot was het aantal verzoeken om inlichtingen.

In zijn artikel gaf Dagboekancier zelf nog een stuitend voorbeeld van kwakzalverij, dat wij hier gaarne overnemen:

„Iemand die mij zeer goed bekend is heeft een algemeen zeer naar voren geschoven helderziende geraadpleegd, die sprekkur hield in Utrecht en daar tegen betaling optrad als paranormaal geneeskundige, aldus Dagboekancier.

Natuurlijk, die iemand is wel zijn geld, maar niet zijn kwalen kwijt geraakt. De paragnost in kwestie, een paradepaard van de officiële parapsychologie, hield sprekkur in een particulier huis. Hij ontving ongeveer 30 mensen tegelijk, sprak met de een, terwijl hij ander over het hoofd streefde en al die gesprekken geschiedden aldus in het openbaar. Hij vroeg f 2,50 per consult, maar als iemand geen geld had behoefde hij niets te betalen.

Hij deed over dat collectieve consult twee uur; daarna stond een nieuwe groep alweer te dringen om er in te mogen komen.

Dit heeft mijn zegsman — zoals gezegd mij al jaren zeer goed bekend — driemaal geconstateerd, op drie verschillende dagen.

Een klein rekensommetje leert u, dat het op deze wijze niet onvoordelig kan zijn de naam te hebben een zeer begaafd helderziende te zijn. En hoe gevaarlijk het is zulke mensen, met welke goede en oprechte bedoelingen ook, in de openbaarheid te brengen. Er zijn er, die daarvan profiteren door het opzetten van clandestiene medische praktijk, waartoe zij onbevoegd zijn en

waarmee zij niet alleen de wet overtreden, maar ook een zeer groot gevaar vormen voor onze volksgezondheid.

Het zou goed zijn, indien de parapsychologische wetenschap het publiek tegen dit propagandistische misbruik van haar onderzoekingen openlijk en duidelijk zou waarschuwen.

Het wil er overigens bij mij niet in, dat de Utrechtse justitie niet te weten heeft kunnen komen waar en hoe deze man werkte, gezien de grote aantallen stakkers die zijn hulp zochten en, naar ik moet aannemen, nog zoeken”, zo schrijft Dagboekancier.

Wij zijn hem voor deze bijdrage zeer erkentelijk. Wij vertrouwen, dat de Utrechtse recherche er ook haar voordeel mee zal doen.

REDACTIE:

Medisch redacteur:

dr R. E. Wierenga, arts, Barchem

Pharm. redacteur:

J. E. Buiters, apotheker, Zwolle

Vereniging voert oude strijd

Dr. H. J. W. DROOGLEEVER FORTUYN te Bussum schrijft ons:

In het maandblad van januari 1959 wordt er aan getwijfeld of strijd tegen kwakzalverij wel gaande was voor de oprichting van de Vereniging tegen de Kwakzalverij. (Zij werd opgericht in 1880; het eerste nummer van het maandblad verscheen 15 januari 1881.)

Maar al in 1810 schreef de Maatschappij tot Nut van 't Algemeen een prijsvraag uit om dit „schrikkelijk kwaad” te bestrijden. En in 1799 droeg het uitvoerend bewind der Bataafse Republiek aan de Agent van de Nationale Opvoeding o.a. ook op om de kwakzalverij te bestrijden. (Kwakzalverij, Bijgeloof en Geneeskunst, 2e druk, blz. 10 en 11).

Op dood punt...

OP HET OGENBLIK schijnt een stilstand te zijn ingetreden op het gebied van de parapsychologie, zo heeft de heer G. Zorab te Den Haag op een lezing meegedeeld.

Spreker vergeleek de parapsychologie met een rijdende auto. Zij bevindt zich momenteel op zulk een slecht weggedeelte, dat een duidelijke stagnatie valt te constateren, aldus een verslag in Het Vaderland.

Stemt Bosboom!

Lijst 13 ...

IN DIT LAATSTE NUMMER voor de Kamerverkiezingen mag ook in ons orgaan wat propaganda niet ontbreken. Onze stem gaat uit naar de onvermoeide strijder voor duidelijke begrippen als radiesthesie en zelfregeneratie, de altijd nog maar in medische kring miskende Berger alias Bosboom.

Welk een prachtig plan heeft deze medische politikus de partijen nu weer aan de hand gedaan? Hij heeft een „Plan Verbetering Volksgezondheid” opgesteld. Het ligt voor het grijpen van iedere partij, die een enorme zeteluitbreiding wenst. Want, aldus plannenmaker Bosboom, de partij, die zijn plan aanvaardt, krijgt de stemmen van 1.600.000 ongeneeslijke zieken in ons land, gesteund met de rode hokjes van hun familieleden en vrienden.

Wat het plan behelst? Instelling van universitaire leerstoelen in natuurgeneeswijze en homeopathie. Toelating van paranormale genezers tot de geneeskunst. Afschaffing van kunstmest. Peilen van schadelijke stralingszones. Opheffing van de woningnood in twee jaar, enz. enz.

Naar in Den Haag verluidt, vechten alle lijsttrekkers momenteel om de eer dit plan in hun partijprogramma's te mogen opnemen. En mochten zij het onverhoopt vergeten, dan adviseren wij vriend Bosboom zelf met dit programma aan de verkiezingen deel te nemen. Wij dachten aan lijst 13.

Bureau Vereniging

HET BUREAU van de vereniging is gevestigd te Lunteren. Directeur is de heer D. H. van den Bosch, „Welgelegen”, Lunteren, telefoon 08388-301.

Aan dit bureau zijn alle inlichtingen omtrent de vereniging verkrijgbaar. Ook kan men hier lezingen aanvragen op het gebied van de kwakzalverijbestrijding.

Bestuur van de Vereniging tegen Kwakzalverij: Dr H. H. Funke, Arts te Amsterdam, Voorzitter; E. Mijnaerds, Tandarts te Amsterdam, Vice-voorzitter; Mevr. A. Burbach-van der Woord, Prins Frederik Hendriklaan 60, Naarden, Secretaresse; L. Brest te Amsterdam, Penningmeester; Mej. E. H. Hengeveld, Arts te Zwolle; Mr J. E. Goudsmit, Kantonsrechtter te Haarlem; Dr H. H. Scholten, Dierenarts, Veterinair Inspecteur van de Volksgezondheid te Haarlem; H. Dijkstra, Oud-Commiss. van Politie te Amsterdam; A. Verschuur, Arts te Amsterdam; Mr J. D. van den Berg, Rechter te Arnhem; Mr G. C. M. van Nijntzen te Voorburg, Referendaris bij het Ministerie van Justitie; Dr J. H. Ligterink, Arts en Apotheke te Amsterdam.

Lidmaatschap van de Vereniging incl. Maandblad min. f 7,50, voor studenten, verpleegsters, arts-, tandarts- en apothekers-assistenten en kraamverzorgsters f 2,50. Adres voor het opgeven van leden en abonné's: Mevr. Burbach-v. d. Woord, Prins Frederik Hendriklaan 60, Naarden. Penningmeester: L. Brest, Argonautenstraat 19a, A'dam-Z. Postgiro van de Ver. 32237 te Amsterdam - Gem. Giro K 1672.

DRUKKERIJ SYSTEMA N.V.
Amsterdam

Abonnement per jaar franco per post bij vooruitbetaling f 7,50, voor studenten, verpleegsters, arts-, tandarts- en apothekers-assistenten en kraamverzorgsters f 2,50

Administratie Maandblad:

Mevr. A. Burbach-v. d. Woord, Prins Frederik Hendriklaan 60, Naarden, tel. 02959-9114.

TEGEN DE KWAKZALVERIJ

REDACTIE-ADRES: O. Kuijk, Brantwijk 76, Amstelveen

Opgericht 1 januari 1881

*Een gevaar voor onze samenleving***TRANQUILIZERS**

ONDER TRANQUILIZERS, ook wel genoemd ataractica, (afgeleid van het griekse ataraxie, gemoedsrust) rekent men een groep van chemisch zeer verschillende stoffen, die, mits goed gedoseerd, spannings- en angsttoestanden kunnen opheffen, zonder hypnotisch-narcotisch bij-effect.

Intussen is dit laatste lang niet altijd het geval! Ze werden aanvankelijk vooral gebruikt door psychiaters — immers door het wegnemen van angstgevoelens was het vaak mogelijk patiënten uit de psychiatrische inrichtingen te ontslaan en bij anderen opneming te voorkomen.

Maar daar bleef het niet bij: ook de niet-psychiatrische patiënt kreeg van zijn huisarts een of ander ontspannend-kalmerend middel en nu niet als in oude tijden een broompreparaat, maar bijvoorbeeld meprobamaat, chloorpromazine of hoe die nieuwe middelen heten. En zo is gaandeweg het gebruik van deze medicamenten zo toegenomen dat in 1956 in Amerika voor een bedrag van 140 miljoen dollars aan tranquilizers werd verkocht, terwijl men aanneemt dat over 5 jaar dit bedrag meer dan verdubbeld zal zijn.

Vragen we naar de oorzaak van dit verlangen naar rust, naar bevrijding van angst, dat ook in ons land, maar al te veel voorkomt, dan weten we dat de spanningen van het dagelijkse leven de nooit aflatende zorg voor de toekomst (atoombommen, maansatellieten, de zakelijke ambities) het leven van velen beheersen. Als men dan nog denkt aan het ontbreken van de nodige rust in onze gezinnen, dan kunnen we ons indenken hoe moeilijk de tegenwoordige mens het vaak heeft.

Maar ook vroeger was dit al zo; mijn leermeester prof. Pel sprak indertijd van „surmenage”, tegenwoordig kennen we de managerziekte. Men trachtte door het geven van rust, door sedativa, verbeteringen te brengen en dat lukte Pel wel heel goed, omdat wij toen nog niet in de overspannen wereld leefden, die we nu kennen.

We kunnen wel spreken van een krankzinnige wereld — het dagelijks leven met de agenda — de dag, die van kwartier tot kwartier is ingedeeld — de avonden, die niet in het gezin kunnen worden doorgebracht omdat er vergaderingen zijn — de maaltijden, die haastig moeten worden afgewerkt omdat het leven ons elders wacht. Is het wonder dat er ataractica worden gezocht en ook in ons land gretig genomen?

We weten nu wel dat er schadelijke

(Vervolg pag. 3)

PARANORMALE GENEESWIJZE**Regering wacht op T.N.O.-onderzoek**

Het ligt niet in de bedoeling van de regering een aparte werkcommissie in te stellen voor het onderzoek naar de waarde van de paranormale geneeswijze.

Dit heeft de minister van Sociale Zaken en Volksgezondheid a.i., prof. dr. L. J. M. Beel meegedeeld tijdens de begrotingsbehandeling in de Tweede Kamer.

Op vragen van het Tweede Kamerlid, mej. Ten Broecke Hoekstra (VVD), zei de bewindsman: „Het is niet de bedoeling een aparte werkcommissie, losstaande van de huidige werkgroep, aan het werk te zetten. Ik geloof niet, dat het nodig is. De kwestie is nog in behandeling bij T.N.O. Daar wacht men op nieuwe voorstellen van de vereniging tot bevordering van de paranormale geneeswijze. Als dit advies ontvangen is, zal T.N.O. ons adviseren.”

Tijdens de behandeling van de afdeling Volksgezondheid in de Tweede Kamer had mej. Ten Broecke Hoekstra meegedeeld:

„De toestand van rechtsongelijkheid ten gevolge van het verschil in opvatting bij hen, die de degenen, die een paranormale geneeswijze toepassen, kunnen vervolgen, is ongewenst, onbillijk en onzeker.

7 NIEUWE LEDEN

Het zijn:

Mevrouw H. A. Vergouwe-Rutgers, studente te Amsterdam, Meijuffrouw P. J. Koster, verpleegster te Amsterdam

en de heren:

T. F. Visser, arts te Groningen, J. Stoffel, arts te Santpoort, Mr. L. J. van Apeldoorn te Hilversum,

F. H. Bergfeld, student,

H. Douma, student, beiden te Amsterdam.

Wij heten allen van harte welkom in onze vereniging!

Is het niet mogelijk een commissie van deskundigen — geheel losstaande van de werkgroep van paranormale genezers en het verbond van internationale verenigde naturophaten in Nederland, te benoemen, zodat dit gehele vraagstuk grondig en objectief wordt bestudeerd?

Om te komen tot een zodanige regeling, dat het publiek beschermd wordt tegen de z.g. kwakzalvers en dat werkelijk bona fide genezers hun werk niet beloond zien met boete of gevangenisstraf! Heeft het oriënterend overleg met het departement van Justitie en T.N.O. over dit vraagstuk enig licht gebracht?”, zo vroeg mej. Ten Broecke Hoekstra.

Wij tekenen hierbij aan, dat wij gaarne een vraagteken zouden plaatsen achter de uitdrukking „bona fide genezers” in het betoog van mej. Ten Broecke Hoekstra.

Naar onze mening dient nog wetenschappelijk te worden aangetoond, dat paranormale begaafdheden tot de werkelijkheid behoren.

Daarom blijven wij aandringen op een objectief onderzoek in deze kwestie. Zolang dit niet is geschied blijft het bestaan van „de bona fide genezer” voor ons benauwend onzeker.

AARDSTRALENBEDROG gaat maar door

Twee zittingen op één dag

Ruim vier jaar is het nu geleden, dat de Koninklijke Academie voor Wetenschappen een eind maakte aan het aardstralensprookje. Voor iedereen werd duidelijk gemaakt: aardstralen bestaan niet!

Hoe is het dan toch mogelijk, dat op een dag in twee plaatsen van ons land processen kunnen worden gevoerd tegen lieden, die er van beschuldigd worden de geneeskunde onbevoegd te hebben uitgeoefend door gebruik te maken van het aardstralensprookje?

Gaat het hier om aartsbedriegers, die listig gebruik maken van de tijd, die de indruk van het rapport van de Academie op het grote publiek heeft doen vervagen? Of is de goedgelovigheid van het publiek zo groot, dat zelfs het hoogste wetenschappelijke college met een duidelijke uitspraak geen eind kan maken aan deze schadelijke legende-vorming?

Dat het hier wel om een combinatie van beide factoren zal gaan, toonden de twee rechtszaken, die dinsdag 17 februari dienden te Middelburg en te Gorkum.

Een weduwe, moeder van vier kinderen, stond voor de Middelburgse kantonrechter. Zij vertelde, dat zij voorzitter was van de „Vereniging van Wichelroedelopers”. De officier van Justitie, mr. J. L. Andreae, lichtte toe, dat deze vereniging slechts uit een voorzitter, een secretaris en een penningmeester bestond, zo blijkt uit verslagen van de Prov. Zeeuwse Courant, het Zeeuws Dagblad en de Haagsche Courant.

„Genezen”

„U bent nu genezen”, placht de vrouw te zeggen, zodra de handoplegging afgelopen was en zij tegen constante betaling van f 100 een anti-aardstralensprookje in de kelder had geplaatst. Maar na afloop bleek, dat de patiënten wel armer, maar niet beter waren.

Een getuige verklaarde, dat haar man door de wichelroedeloperster was behandeld. Ook tegen hem had zij haar toverspreuk „U bent genezen” met nadruk gebezigd. De man was echter kort daarop overleden.

Voor propagandistische doeleinden had verd. onder meer kaartjes laten drukken met de vermelding dat haar praktijken door de overheid waren goedgekeurd. Maar volgens de bij kantonrechter mr. H. v. d. Belt berustende gegevens was zij alleen medisch onder-

zocht en zeker niet op haar paranormale begaafdheid.

De wichelroedeloperster bedong van haar patiënten geen honorarium, vertelde zij grootmoedig, doch de reiskosten (f 15.— per patiënt) dienden uiteraard vergoed te worden..... Het afweerkastje kostte onveranderlijk f 100.—.

De kantonrechter veroordeelde haar conform de eis tot f 400.— boete, waarvan f 300.— voorwaardelijk met een proeftijd van twee jaar. „Ik ga er toch mee door,” beloofde deze ongeeneeslijke „genezeres”.

's Avonds . . .

„Als een patiënt zegt: ik heb hier pijn, dan houd ik mijn hand even op die plaats en dan is het gebeurd.” Zo luidde de therapie van een 39-jarige Almkerkse landbouwer A. V., die terecht stond voor de Gorkumse rechtbank, zo lezen wij in de Alblasserwaard-editie van het Vrije Volk.

V. verklaarde, dat hij voornamelijk 's avonds zijn „gaven” gebruikte. Bovendien hield hij de gehele woensdag spreekuur. Verder hield hij zich met het boerenbedrijf bezig. Gemiddeld had hij 200 patiënten per week, van wie hij geen betaling vroeg. Hij protesteerde echter niet als zij een bedragje achterlieten.

Hij wist, dat praktijken als de zijne bij de wet verboden zijn, maar voelde zich verplicht de mensen te helpen. Hij is niet alleen magnetiseur, maar ook wichelroedeloper en toonde de stalen roede aan de kantonrechter, mr. J. van Gulik.

Hij betrok aardstralensprookjes van een groentekweker. De apparaten werden voor f 340.— per stuk verkocht. Daarvan ontving de kwakzalver f 40.— als provisie van de kweker.

Na deze maatregelen werd de behandeling van de zieke aangevuld met de gebruikelijke strijkende bewegingen en handopleggingen.

Groot gevaar

Dr. J. M. Beijermans, geneeskundig inspecteur van de volksgezondheid, wees erop, dat het onbevoegd uitoefenen van de geneeskunst een groot maatschappelijk kwaad is.

Het is nog nimmer bewezen, dat een magnetiseur iemand heeft genezen.

Vier getuigen legden verklaringen af. Al deze verhalen van menselijk leed

werden afgesloten met de enthousiaste uiteenzettingen van de groentekweker J. Bron uit Waddinxveen over zijn wonderlijke correctors.

Deze aanprijzing wekte in hoge mate de belangstelling op de officier van Justitie, mr. H. E. van Renesse, die vroeg waar Bron zijn scheikundige kennis vandaan had. Deze bleek verworven te zijn door zelfstudie in „een landbouwboek”.

Verdere informatie van de officier brachten aan het licht, dat de corrector-leverancier in feite nauwelijks meer dan een paar scheikundige termen kende.

In zijn requisitoir verklaarde de officier, dat hij zich nog zou beraden in hoeverre de verkoop van de aardstraalkastjes onder oplichting valt.

Het is een winstgevend handelsartikel, waarmee tienduizenden guldens gemoeid zijn.

„Ik zal me niet neerleggen bij de parade van menselijke narigheid die de getuigen à décharge presenteren. Het zijn subjectieve verklaringen van patiënten, die in een mengeling van dokters, magnetisme en correctors zijn genezen. Er was geen enkel wetenschappelijk onderzoek”, zei mr. Van Renesse verder.

Misdadig

„Voor mij spreekt alleen het gevaar dat V. oplevert. Het woord misdadig is hier op zijn plaats.”

De officier vroeg zich af wat de mensen bezielt om hun leven bij dergelijke lieden in gevaar te brengen.

Met verheffing van stem sprak mr. Van Renesse: „Ik tart V. om aan te tonen, dat iemand die met hoofdpijn bij hem komt, geen hersentumor heeft. Ik tart hem om te bewijzen, dat iemand met maagklachten geen maagkanker heeft”.

Ten slotte vroeg de officier zes maal f 500.— boete waarvan zes maal f 300.— voorwaardelijk.

V.'s raadsman, mr. Heemskerk, verklaarde, dat ook verdedigers weleens twijfelen. Hij vond, dat de verklaringen van de getuigen niet zonder meer terzijde mogen worden geschoven en gaf de kantonrechter in overweging het advies van prof. Tenhaeff in te roepen.

De kantonrechter was van mening, dat het helemaal niet gezegd is, dat de getuigen zonder V.'s ingrijpen niet genezen zouden zijn.

Mr. Van Gulik legde V. zes maal f 500.— boete op, waarvan zes maal f 350.— voorwaardelijk met een proeftijd van twee jaar. Als bijzondere voorwaarde stelde de kantonrechter, dat V. zich zou onthouden van medewerking aan het plaatsen van correctors.

PARAGNOSIE en STRAFPROCES

BELANGWEKKENDE STUDIE VAN Dr. F. BRINK

Wanneer wij ons tot de bespreking van het proefschrift van de Biltse commissaris van politie dr. F. Brink, in ons Maandblad zetten¹⁾, kunnen wij de verleiding niet weerstaan een enkele inleidende opmerking te maken met betrekking tot het vraagstuk der kwakzalverij in het algemeen.

Men kan als bestrijder van de kwakzalverij het standpunt innemen, dat iedere uitoefening van de geneeskunst door niet daartoe bevoegden als kwakzalverij moet worden aangemerkt, een standpunt, dat ongetwijfeld formeel juist is, doch waarvan de materiële juistheid wetenschappelijk nog steeds geen uitgemaakte zaak is. Anders gezegd, de bestrijding van de kwakzalverij volgens de grens tussen strafbaar en niet strafbaar, dus met het wetboek van strafrecht als wapen in de hand, komt ons, wetenschappelijk gezien, weinig objectief voor.

Na lezing van het proefschrift van Dr. Brink zijn wij tot de conclusie gekomen, dat dit niet is geschreven met de vooropgezette bedoeling het verschijnsel paragnosie zonder meer te ontkennen, doch dat getracht is dit zo objectief mogelijk te benaderen, waardoor naar onze mening dit proefschrift een belangrijke bijdrage tot de bestudering der paragnosie is geworden.

Geen sprake van

Nadat de schrijver de verschillende vormen van paragnosie de revue heeft laten passeren, geeft hij de resultaten van een aantal door zich paragnost noemende personen verrichte onderzoeken in gepleegde misdrijven weer, welke hij daarna steeds van zijn commentaar voorziet.

Het eerste door schr. vermelde geval was het onderwerp van een in november 1954 in een groot dagblad van midden-Nederland verschenen artikel onder de titel „Helderziende wijst de politie dader aan”. Schr., die in de gelegenheid was volledig kennis te nemen van de gehele toedracht van zaken in dit geval, toont duidelijk en objectief aan, dat hier van aanwijzing van de dader door de „helderziende” geen sprake was.

Dit geval toont weer eens te meer aan, hoe sceptisch men moet staan tegenover dergelijke tendentieuze kran-

tenberichten, die sommige bladen maar al te graag opnemen en die door kritiekloze op sensatie beluste lezers — en die zijn er vele — zonder meer voor waar worden aangenomen.

Dit gedeelte van het proefschrift is voor de bestrijder van de kwakzalverij daarom zo interessant, omdat in geen der door schr. gesignaleerde gevallen enig bewijs van buitenzintuigelijke waarneming van de daarbij betrokken paragnost is geleverd, doch veeleer, dat de paragnost langs telepathische weg (gedachtenlezen) aan verschillende gegevens was gekomen, terwijl hij ruimschoots in de gelegenheid was een onderzoek in te stellen naar de levenswijze en de gedragingen van de door hem als verdachte aangewezen persoon. Dit wordt zonder meer bedenkelijk, wanneer, zoals in een der gevallen bleek, een onschuldige door de paragnost als verdachte wordt aangewezen.

In zijn commentaren op deze gevallen geeft schr. op grond van de omstandigheden en de verrichtingen der paragnosten als zijn mening weer, dat zij voor het overgrote deel door middel van vaak scherpzinnig combineren van verschillende hun anders dan door buitenzintuigelijke waarneming ter kennis gekomen gegevens tot bepaalde conclusies kwamen, welke conclusies de politie overigens zelf reeds had getrokken!

Schr. vermeldt dan ook, dat het optreden van paragnosten in de gevallen, waarin hij daarmede in de praktijk kennis maakte, *nimmer* tot een oplossing van zaken leidde, een ervaring overigens, die, naar ons bekend is, zeer vele politiefunctionarissen met hem hebben opgedaan.

Nimmer

Vervolgens vermeldt schr. de resultaten van een aantal proeven, die hij deed met enige bekende hier te lande wonende en practiserende paragnosten, die zich daaraan vrijwillig onderwierpen, onder wie er een was, wiens naam regelmatig in de pers wordt genoemd, die voor de radio werd geïnterviewd en voor de televisie optrad, dit laatste echter onder strenge controle zonder succes.

Het zou ons te ver voeren op deze proeven, die op een bandrecorder werden opgenomen, uitvoerig in te gaan, zodat wij moeten volstaan met te vermelden, dat zij bepaald zeer weinig positieve resultaten — positief dan gezien van het standpunt van de paragnost — opleverden.

Het laatste hoofdstuk is vooral voor de jurist interessant, omdat hierin o.m.

bijwerkingen aan die middelen zijn verbonden — vaak ontstaan hypnotische bij-effecten, de dosis moet telkens worden verhoogd en het is nog helemaal niet zeker dat het verkeer op onze wegen door deze medicamenten niet zal worden geschaad. En bovendien vraag ik me af of het wel werkelijk in ons belang is als wij op kunstmatige wijze de zorgen en angsten, die ons bezielen onderdrukken zodat wij aan ons geestelijk bestaan geweld aan doen.

Dezer dagen kreeg ik toegezonden een klein geschrift van Georges Duhamel, lid van de Académie de Médecine en van de Académie Française, getiteld „De l'Ataraxie”. Ook hij is verontrust door de grote spanningen van onze maatschappij. Hij verlangt naar de stilte — hij heeft een plan om een „Parc national du Silence” te laten stichten, dat ergens in de Franse Alpen zal komen. Maar niet iedereen kan daar heen gaan en daarom raadt Duhamel ieder aan de methode te volgen die hij al 36 jaren heeft toegepast. Deze is: Elke dag enkele uren afzondering — elke maand enkele dagen rust — elk jaar enkele maanden alleen zijn.”

Ik weet heel goed dat dit recept niet zo gemakkelijk door ieder van ons kan worden gevolgd — maar schuilt er niet een grote kern van waarheid in? Is het niet dom dat de meeste mensen in hun vakantie maar ver weg trekken om zoveel mogelijk van vreemde landen te gaan zien? In plaats van ergens, b.v. in eigen land rustig te gaan zitten om de vrede van de natuur op zich te laten inwerken? Is het niet dom om avond aan avond het hele televisieprogramma af te werken in plaats van uit de radio een enkel mooi concert te beluisteren?

Zelf heb ik het voorrecht de vreugde te mogen ervaren van het wonen buiten, dicht bij de natuur; waar geen haast is en waar de rust in ons leven is teruggekeerd. Zo komen we niet tot het verlangen naar tranquilizers — zo lopen we niet het gevaar kunstmatige rust te verkiezen boven de kalme sfeer in ons leven, de sfeer, die ons rustiger en gelukkiger zal maken. Voor de mensen, die in deze sfeer mogen leven zijn de tranquilizers niet nodig!

R. E. W.

wordt behandeld de vraag, of de paragnost volgens ons strafprocesrecht als getuige of deskundige kan worden gehoord en of de verklaring van een paragnost als wettig bewijsmiddel kan worden aangemerkt, vragen, die schr. o.i. terecht in ontkennende zin beantwoordt.

Wij bevelen het interessante proefschrift van dr. Brink gaarne ter lezing aan.

J. D. v. d. B.

¹⁾ dr. F. Brink: „Enige aspecten van de paragnosie in het Nederlands strafproces”. Proefschrift Utrecht 1958. Drukkerij Storm te Utrecht.

Schelden en Processen Helpen Niet

ARTSEN MOETEN KWAKZALVERS BESTRIJDEN

„Men kan de kwakzalverij niet alleen maar veroordelen, men moet ook de oorzaak opsporen! Waarom gaan mensen naar een kwakzalver?”

Dit schrijft ons de heer J. G. Aalbers, schoolarts te Sleen. Hij vreest dat een verkeerde indruk is gewekt door de mededeling in ons vorig nummer, waarin een verslag van de Prov. Drentsche Courant werd geciteerd dat luidde: de heer Aalbers stond niet bewonderend tegenover de kwakzalverij, hoewel het toch wel moeilijk was alles zonder meer te veroordelen.

Uiteraard veroordeelt dokter Aalbers de kwakzalverij wel degelijk. Maar hij vraagt zich slechts af of men dit op agressieve toon moet doen of met begrip.

Omdat het hier gaat over een vraagstuk, dat vele leden van onze vereniging bezig houdt, lijkt het ons nuttig het standpunt van de heer Aalbers uitvoerig weer te geven. Hij heeft het neergelegd in een serie artikelen in Het Kruispunt, orgaan van de provinciale vereniging Het Groene Kruis in Drente. Wij ontlenen hieraan het volgende:

„Dit is nu precies wat de wonderdokters doen: ze gebruiken hun overwicht op mensen voor alle kwalen; één methode voor tientallen ziekten; als ze maar chronisch zijn is het vaak niet direct dodelijk en zo gevaarlijk. Maar één acuut geval er tussen is dodelijk, zelfs voor de reputatie van deze „genezers”.

Daar de heren meestal niet gespeend zijn van mensenkennis leren zij al gauw, toch hier en daar mensen weg te sturen. Maar dat berust slechts op ervaring, die zij met ongelukken hebben verworven. Kennis van zaken ontbreekt hen ten ene male. Het is niet toevallig, dat de helderzienden e.d. meestal eerst de diagnose van de artsen laten meedelen. Als het dan toch hopeloos is of een zeer chronisch lijden, dan kunnen ze rustig hun gang gaan. Gaat het mis, dan is het de kwaal. Helpt het wat, dan zijn zij de Pieten.

Menskundig bezien zijn de resultaten

Belangrijke visie van ons lid, de heer Aalbers uit Sleen

van kwakzalvers een kwestie van geloof aan de kwakzalvers door hun slachtoffers.

Hoe bestrijden we de kwakzalvers? Door op ze te schelden? Of door hen aan de kaak te stellen via gerechtelijke processen, dus te laten vervolgen? Als we zien hoeveel processen er al geweest zijn en hoeveel „wonderdokters” er nog opereren in stad en land, krijgen we niet de indruk, dat het veel helpt.

Ik meen dat de bestrijding moet beginnen bij de behandeling van de patiënt door de artsen. Laten die hun uiterste best doen de moedeloosheid te bestrijden door zelf hun chronische patiënten regelmatig te bezoeken en moed in te spreken en door zoveel mogelijk verpleging thuis, ook te verbeteren, dat het lijden verzacht. Hierbij hebben ook verpleegsters een grote taak.

Dat dit een gemakkelijke opgave is wil ik niet zeggen. Tijdgebrek en haast zijn de grote vijanden. Want het ingaan op de geestelijke nood van de lichamelijk zieken eist rust en kalme. Behandeling met medicijnen alleen zal — indien dit faalt — de mensen moedeloos achterlaten en hen een prooi maken van de magnetiseur en zijn trawanten.

In onze vorige artikelen (in het Kruispunt. Red.) kwamen we immers tot de conclusie, dat het niet kunnen leven, zonder hoop, een van de oorzaken is van het opzoeken van de niet-deskundige genezers.

Zonder hoop krijgt men behoefte aan het geloof in wonderen. Zoals we zagen is juist het wonderlijke bij de kwakzalvers hetgeen de mensen trekt.

Het alléén maar strijken, het alléén maar een foto bekijken, het alléén maar

telefonisch contact of het in de slaap gegeven advies, het wonderlijkste is nog niet wonderlijk genoeg.

Wel een bewijs dat de kwakzalverbezoeker (en de bezoeker niet te vergeten) door dit wonderlijke gedoe juist in de wonderdokter gaat geloven.

De medische wereld moet dus doen wat zij kan. Zij moet proberen het beter te doen dan de „abnormaal be-gaafden”, als eerste poging om de mensen uit de handen van deze kwakzalvers te houden. Ten tweede zullen we de mensen moeten voorlichten over de invloed die deze ondeskundige genezers op hen hebben, zodat men begrijpen gaat waar de gevaren liggen.

Daarbij zullen we niet moeten zeggen, dat de kwakzalvers geen invloed op hun patiënten hebben, maar wel de ogen van de slachtoffers moeten openen voor de mogelijkheden van uitbuiting van de zieke mensheid door deze linke lieden.

Een goed ding is, dat de fondsen alleen maar bona fide hulp betalen en op deze wijze de werkingssfeer van de kwakzalverij beperken en eigenlijk ook in een verdacht hoekje plaatsen.

REDACTIE:

Medisch redacteur:

dr R. E. Wierenga, arts, Barchem

Pharm. redacteur:

J. E. Buiten, apotheker, Zwolle

Bureau Vereniging

HET BUREAU van de vereniging is gevestigd te Lunteren. Directeur is de heer D. H. van den Bosch, „Welgelegen”, Lunteren, telefoon 08388-301.

Aan dit bureau zijn alle inlichtingen omtrent de vereniging verkrijgbaar. Ook kan men hier lezingen aanvragen op het gebied van de kwakzalverijbestrijding.

Bestuur van de Vereniging tegen Kwakzalverij: Dr H. H. Funke, Arts te Amsterdam, Voorzitter; E. Mijnaerends, Tandarts te Amsterdam, Vice-voorzitter; Mevr. A. Burbach-van der Woord, Prins Frederik Hendriklaan 60, Naarden, Secretaresse; L. Brest te Amsterdam, Penningmeester; Mej. E. H. Hengeveld, Arts te Zwolle; Mr J. E. Goudsmit, Kantonrechter te Haarlem; Dr H. H. Scholten, Dierenarts, Veterinair Inspecteur van de Volksgezondheid te Haarlem; H. Dijkstra, Oud-Commiss. van Politie te Amsterdam; A. Verschuur, Arts te Amsterdam; Mr J. D. van den Berg, Rechter te Arnhem; Mr G. C. M. van Nijntaten te Voorburg, Referendaris bij het Ministerie van Justitie; Dr J. H. Ligterink, Arts en Apotheker te Amsterdam.

Lidmaatschap van de Vereniging incl. Maandblad min. f 7,50, voor studenten, verpleegsters, arts-, tandarts- en apothekers-assistenten en kraamverzorgsters f 2,50. Adres voor het opgeven van leden en abonneés: Mevr. Burbach-v. d. Woord, Prins Frederik Hendriklaan 60, Naarden. Penningmeester: L. Brest, Argonautenstraat 19a, A'dam-Z. Postgiro van de Ver. 32237 te Amsterdam - Gem. Giro K 1672.

DRUKKERIJ SYSTEMA N.V.
Amsterdam

Abonnement per jaar franco per post bij vooruitbetaling f 7,50, voor studenten, verpleegsters, arts-, tandarts- en apothekers-assistenten en kraamverzorgsters f 2,50

Administratie Maandblad:

Mevr. A. Burbach-v. d. Woord, Prins Frederik Hendriklaan 60, Naarden, tel. 02959-9114.

TEGEN DE KWAKZALVERIJ

REDACTIE-ADRES: O. Kwijk, Brantwijk 76, Amstelveen

Opgericht 1 januari 1881

HOOGMOEDIG WANBEGRIJF BIJ MAGNETISEUR**Verheugende uitspraak**

IN KRINGEN VAN de kwakzalverijbestrijding leeft niet geheel ten onrechte de opvatting, dat het gerechtelijk vonnis dikwijls niet in overeenstemming is met de ernst en de gevaren van de praktijken van de veroordeelde kwakzalvers. Trouwens de wettelijke strafbepalingen zijn dat evenmin.

Het is daarom verheugend ditmaal een vonnis te kunnen signaleren, dat in duidelijkheid niets te wensen over laat. De betrekkelijk hoge boete, die de Rotterdamse kantonrechter mr. L. J. de Haan oplegde aan de magnetiseur T. F. uit de Maasstad, overtrof niet alleen de eis, maar was duidelijk bedoeld als een ernstige waarschuwing aan de kwakzalver om voortaan van zijn kwalijke bezigheden af te zien.

De man had 19 maart terecht gestaan — het was de vierde keer, dat hij voor de groene tafel verscheen — wegens het onbevoegd uitoefenen van de geneeskunde. Hij gaf de vier hem te last gelegde feiten volmondig toe. De verdediger, mr. A. van Doorninck uit Epe, vroeg om een zeer lichte straf. De raadsman voerde o.m. aan, dat mensen die naar een magnetiseur lopen, dit veelal doen, nadat zij jaren en jaren een arts hebben geconsulteerd. Hij zei voorts, dat het werk van zijn cliënt niets te maken had of heeft met dat van een arts, zo meldt de Nieuwe Dag.

Voor de laatdunkende uitlatingen van de genezer ten aanzien van de bevoegde geneeskundigen hebben de kantonrechter bijzonder geprikkeld, zo blijkt uit de overwegingen der uitspraak, die wij vonden in het Dordrechts Nieuwsblad. De eis tegen F. luidde viermaal f 150.— boete subsidiair zestig dagen hechtenis, waarvan viermaal f 125.— boete voorwaardelijk.

De kantonrechter besloot tot een hogere boete en veroordeelde de man tot viermaal f 250.— subs. viermaal 50 dagen hechtenis.

In zijn vonnis heeft de kantonrechter o.a. overwogen dat hij in de omstandigheden, waaronder de onderhavige vervolging plaats vond, redenen aanwezig achtte om ditmaal nog te volstaan met een strafoplegging, die als een waarschuwing kan worden beschouwd, maar waarbij F. uit de ernst van die waarschuwing behoort te begrijpen, dat hij in geval van herhaling op geen enkele consideratie behoeft te rekenen.

De kantonrechter kon geen bewondering hebben voor de min of meer denegerende houding, die vanwege de genezers jegens de medici en hun wetenschap wordt ingenomen. Het zijn immers die wetenschap en haar volgelingen geweest, die ziekten als de pest, de cholera en de pokken, waardoor in vroegere tijden gehele landstreken werden ontvolkt, uit het Europese gebied hebben gebannen en die door de tuberculosebestrijding, door de intensieve behandeling van kinderziekten en door verbetering der operatietechniek van de gehele mensheid resultaten hebben bereikt, waaraan F. noch zijn beroepsgenoten noch zijn voorgangers part of deel hebben gehad en die mitsdien een betere bejegening verdienen dan de bovenbedoelde, welke naar het oordeel van de kantonrechter slechts een hoogmoedig wanbegrip kan worden toegeschreven.

AAN ALLE LEDEN

verzoekt de penningmeester hem de contributie-1959 ten bedrage van f 7,50 te gireren. Voor studenten, verpleegsters, kraamverzorgsters, arts-, tandarts- en apothekersassistenten bedraagt de jaarcontributie f 2,50. Hoe eerder U gireert, des te meer verlicht U de taak van de penningmeester!

De gironummers van de Vereniging tegen de Kwakzalverij zijn: postgiro 32237 en gemeentegiro Amsterdam K 1672.

6 nieuwe leden

OPNIEUW kunnen wij zes nieuwe leden begroeten, die hun belangstelling voor de strijd tegen de kwakzalverij metterdaad tonen.

Het zijn de heren:

C. J. Verboom, apotheker te Hilversum,

H. Brugman jr. te Amsterdam; en de dames:

G. J. A. Golbach, apothekers-assistente te Enschede,

F. A. M. Krijger, medisch studente te Utrecht,

G. J. M. Enkt, apotheker-assistente te Enschede,

L. Thomassen, verpleegster te Utrecht.

Wij heten hen allen hartelijk welkom in onze vereniging. De redactie zou het bijzonder op prijs stellen, indien de nieuwe leden staaltjes van kwakzalverij zouden willen signaleren ter publikatie in het maandblad.

DIERENDROGIST

WERD

DIERENARTS

DE ZWOLSE rechtbank heeft de 54-jarige landbouwer Joh. K. uit Ommen veroordeeld tot viermaal f 50 boete wegens het onbevoegd uitoefenen van de diergeneeskunde.

Veroordeelde, agent van enige fabrieken van diergeneesmiddelen, werd door verscheidene landbouwers geraadpleegd als hun vee kwalen vertoonde.

Hij diende injecties en medicijnen toe, waarvoor de kantonrechter te Zwolle hem op 6 november j.l. tot tweemaal f 100 boete veroordeelde. De rechtbank heeft thans dit vonnis bevestigd met uitzondering van de opgelegde straf, die is gewijzigd in viermaal f 50, d.w.z. voor elk der ten laste gelegde feiten een boete, zo meldt de Zwolse-Overijselse Courant.

TELEPAAT ONTKETENDE HEKSENJACHT

Volkomen valse sporen

leidden tot beschuldiging van weduwe

EEN AFSCHRIKWEKKEND bewijs van de gevaren die schuilen in het scherm met paranormale begaafdheden blijkt uit het verslag dat wij hieronder laten volgen uit het Dagblad voor het Zuiden. De redactie was zo vriendelijk het ons eigener beweging toe te zenden.

Het blad schrijft:

Bijna een maand lang heeft men gezocht naar de twee-en-een-halfjarige Henny Wonnek uit Oisterwijk, die bij het spelen langs de Voorste Stroom op 2 maart spoorloos was verdwenen. Vermoed werd dat het kind in het water was gevallen en verdronken. Bij het dreggen werd echter niets gevonden.

Vele helderzienden meenden aanwijzingen te kunnen geven en nog tijdens de Paasdagen beweerde een hunner, dat het kind was ontvoerd en werd vastgehouden ergens in Oisterwijk.

Aan alle veronderstellingen is thans een einde gekomen, want omstreeks kwart over vier woensdagmiddag vond de landbouwer Habraken, wonende te Haaren op zijn weiland langs de Voorste Stroom het lijke van het vermiste kind.

Het kind was verdronken en op ondergelopen uiterwaarden aangespoeld.

Maar wát te zeggen van de kolonne „helderzienden” en „telepaten”, die zich met het drama hebben bemoeid en een doorslaand bewijs hebben geleverd van hun kwakzalverij, zo vraagt het Dagblad voor het Zuiden zich af.

Zij suggereerden afgrijselijkheden, die de gemoedsrust van onschuldigen voor hun leven zou hebben vernietigd.

En dan die telepaat, die bij twee bezoeken aan Oisterwijk het huis van een weduwe op de Gemullehoekenweg aanwees als de schuilplaats van het door de weduwe ontvoerde kind. „Hier is het kind”, zei de man. „Maar wees niet bezorgd, vandaag of morgen maakt de weduwe een fout, en het kind zal schreiend en op blote voetjes het huis komen uitlopen”.

Het sterke verhaal ging zóver, dat iemand van een rijksinstelling, die ambtelijke werkzaamheden in het aangeduide huis te verrichten had, was verzocht om in één kamer geen lawaai te maken, „want ik heb een logeetje”, zou de weduwe hebben gezegd. En de man zou in die kamer een slapend kind in bed hebben aangetroffen, een kind van vermoedelijk drie jaar.

Wij hebben enkele dagen voor de tragische oplossing van het drama door

iemand horen verzekeren, dat bij de Oisterwijkse winkeliers onderzoek gaande was naar de aard van de artikelen, die door huisvrouwen waren gekocht. Het ging er bij dit onderzoek om, dat huisvrouwen zonder kinderen tijdens de laatste weken artikelen gekocht

zouden hebben die specifiek kindervoedsel waren!

Als ooit de kliek van zogenaamde helderzienden en telepaten aan Oisterwijk en de wereld een dienst had willen bewijzen, dan heeft zij daar vier weken lang de tijd gehad. De volkomen valse sporen, die door hen als absoluut betrouwbare werden voorgesteld, mogen de ogen openen van hen, die tot heden toe aan de „bijzondere eigenschappen” of „zesde zintuigen” van dergelijke charlatans hebben geloofd!

Unieke kans voor Staten-Generaal

BOSBOOM'S BEWIJS....

ARME PROF. BEEL! Na alle beslommeringen met het noodkabinet, de verkiezingen, het informateurschap en de brede basis nu ook nog die brief van Berger, alias Bosboom.

Het is jammer, maar het is allemaal te wijten aan een foutief bericht in de Volkskrant. Daar stond op een goede dag, dat prof. Beel in de Kamer had aangekondigd, dat de regering een regeling in de maak had voor helderzienden, magnetiseurs en hypnotiseurs. Het bericht was onjuist, want de premier had gesproken over para-medische beroepen, zoals heilgymnastiek.

Zonder enige verdere controle — de Handelingen der Tweede Kamer hadden hem uit de droom kunnen helpen, — stortte de fervente aanhanger van paranormale geneeskunde Berger-Bosboom zich op dit bericht. Prof. Beel werd zijn slachtoffer. De drukbezette politicus moest het volgende request door-

Aan Zijne Excellentie Prof. Beel
Minister President en Minister van Sociale Zaken, 's-Gravenhage.

Excellentie,

Geeft met verschuldigde eerbied te kennen, ondergetekende, *W. A. Bosboom*, wonende Corn. Schuytstraat 37 te Amsterdam, sedert 1950 experiment-leider van het „Genootschap voor praktische toepassing der Paranormale begaafdheid, Radiësthesie en Zelfregeneratie”, hier verder aan te duiden als het „G.P.R.Z.”;

dat blijkens een dedato 11 Februari 1959 in de „Volkskrant” verschenen bericht, onder de titel: **PARANORMALEN KRIJGEN ERKENNING BIJ DE WET**, binnenkort de indiening van een Wetsontwerp te verwachten is, voor regeling der paramedische beroepen (helderzienden, magnetiseurs, hypnotiseurs);

dat blijkens, de regelmatig verschijnende berichten in „Het Parool”, „de Waarheid”, „Het Vrije Volk”, „Vrij Nederland” en het „Maand-

blad der Ver. tegen de Kwakzalverij”, e.d. in ons land, materealistisch ingestelde groepen existieren, die sterk gekant zijn tegen de invoering van het onderhavige wetsvoorstel en dat ondergetekende, op hoog niveau, van verschillende kanten geattendeerd is, op plannen van enige Leden der Staten Generaal om dit Wetsvoorstel te torpederen;

dat ondergetekende, uit hoofde van zijn functie, voornoemd, in staat is, door middel van een lezing of voordracht, van circa een uur, de Leden van de Staten Generaal te overtuigen van de realiteit der **PARANORMALE GENEESKUNST**, waarbij ondergetekende een, ook voor leken, begrijpelijke beschrijving meent te kunnen geven van een serie wetenschappelijk verantwoorde proeven en experimenten, die in elk laboratorium kunnen worden herhaald, waardoor het o.m. mogelijk is een **PARANORMAAL GENEZER**, op zijn „kunde”, „Kunst” of „Gave” om te kunnen „genezen” te testen.

dat ter verduidelijking diene, dat het ondergetekende niet gegeven is het „wezen” der „KRACHT” die de „genezing” bewerkstelligt te kunnen verklaren, doch wel de verklaring te geven der **PHYSISCHE ENERGISCHE INVLOEDEN**, die Parallel optreden bij genezingen door „Gebed”, „Magnetiseren” en „Hypnose”, waarvan in wetenschappelijke kringen in ons land nog vrijwel niets bekend is;

dat de hiervoor bedoelde „test” tevens een einde kan maken aan de activiteiten van een zeer groot aantal „niet-bonafide”, zich noemende „paranormale genezers”; — *weshalve*

Ondergetekende Uw Excellentie eerbiedig verzoekt het daarheen te leiden, dat ondergetekende, in het waarachtig belang, van het enorme aantal medisch-ongeneeslijke zieken, de bedoelde lezing voor de Leden der Staten Generaal, zal kunnen houden, enz. enz.

w.g. *W. A. Bosboom.*

Als voorbeeld van de bochtige gedachtengang die heerst in kwakzalverskringen geven wij dit schrijven weer. De onbevoegd geneeskundigen maken het de politici tegenwoordig wel lastig met hun verzoekschriften, petitionnementen en requesten. Om ziek van te worden, deze genezers.....

Lezers geven hun mening over onze strijd

Romantiek boven Realiteit

Vanwaar dat geloof in Kwakzalverij?

ALS IEMAND nagaat, hoe een inbreker of een moordenaar tot zo iets gekomen is, dan wil dat nog niet zeggen, dat zo iemand propaganda maakt voor diefstal en moord. Zo kan men ook ontleden de mentaliteit van een in kwakzalverij gelovend mens, al ziet men daarin een hazardspel met het leven als inzet. *Wie zich overgeeft aan kwakzalverij, die stelt romantiek boven realiteit.*

Is er ook bij ons niet wel eens een botsing tussen realiteit en romantiek?

Er is een theorie, dat, toen op aarde alles nog levenloos was, door scheikundige en elektrische werkingen in de loop van vele, vele eeuwen er leven zou kunnen ontstaan. Maar een theorie is niet meer dan getemde fantasie, die door bewijzen wetenschap kan worden. Dan zouden op diezelfde manier daarna verstand en geloof kunnen zijn ontstaan.

We hadden dat moeten bewijzen in de tijd, toen de omstandigheden daarvoor gunstig waren; maar toen waren we zelf nog niet geschapen.

Voor ons gevoel van realiteit gaat dit alles toch te ver. Zo zijn er ook grenzen aan het geloof in de romantiek; maar daarvan wil de tot de kwakzalverij-bekeerde niets horen.

Maar wie, alle werkelijkheid ten spijt, de kwakzalverij binnen de grenzen van de romantiek stelt, wie wetenschap en techniek buiten sluit, die neemt in het leven een niet verantwoorde plaats in.

Als we aannemen dat er helderziendheid bestaat voor het verleden, het heden en de toekomst, dan is alle kwakzalverij verklaarbaar.

Allereerst moet dus worden vastgesteld of er helderziendheid is. Daarvoor moeten zuiver-gestelde proeven worden genomen, ontworpen en gecontroleerd door nuchter-denkende, voor dit werk berekende personen; met een bekwaam statisticus erbij.

Van regeringszijde is het instellen van zo'n commissie niet te verwachten. We moeten dit zelf aanpakken. Daarvoor zouden vrijwillige bijdragen kunnen worden gevraagd.

Als dan een in alle opzichten betrouwbare commissie zou aantonen, dat helderziendheid niet bestaat, dan hebben we houvast. We zijn daarmee niet klaar, want altijd zullen er mensen zijn, die menen, dat ze helderziende zijn, die van

toeval niet willen horen. Er zullen altijd mensen zijn, die menen, dat ze in dit opzicht boven anderen uitsteken, dat ze een uitzonderlijke gave hebben.

Zo heeft een commissie nu vastgesteld,

dat er van juiste aanwijzingen door wichelroede-lopers, en het bestaan van aardstralen geen sprake is; maar daarmee is het geloof in de wichelroede, in aardstralen, in ziekte-voorkomende kastjes niet de kop ingedrukt. Toch geeft de uitslag van dit onderzoek steun. Een wetenschappelijk-verantwoord rapport over helderziendheid is nodig en kan bij de strijd tegen kwakzalverij een onmisbaar wapen worden.

Bussum.

Dr. H. J. W. Droogleevers Fortuyn.

PARAGNOSE EN STRAFPROCES

NAAR AANLEIDING van de beschouwing in ons maandblad van maart jl. over het proefschrift van dr. Brink meen ik enkele opmerkingen te moeten maken.

Met de zinsnede: „Men kan als bestrijder van de kwakzalverij het standpunt innemen, dat iedere uitoefening van de geneeskunst door niet daartoe bevoegden als kwakzalverij moet worden aangemerkt, een standpunt dat ongetwijfeld formeel juist is.....” kan ik mij volkomen verenigen, indien althans het woordje „kan” wordt vervangen door „moet”.

Of dit, wetenschappelijk gezien, weinig objectief geacht wordt, is in het onderhavige geval van secundair belang. Ons maandblad is immers geen wetenschappelijk tijdschrift, doch een tijdschrift tegen de kwakzalverij in elke vorm. Aangezien de meeste kwakzalvers zich tegenwoordig aandienen als paranormale genezers, zou men er vanzelfsprekend goed aan doen ook het „paranormale” in die strijd te betrekken. Dit wordt gemakkelijker doordat het bestaan daarvan, met name de buitenzintuiglijke waarneming (telepathie, helderziendheid e.d.) nog nimmer op wetenschappelijke verantwoorde wijze is aangetoond, alle beweringen van het tegendeel ten spijt. De oud-minister van sociale Zaken en Volksgezondheid heeft zich trouwens eveneens in die geest uitgelaten en zelfs de oud-secretaris van de Studievereniging voor Psychical Research heeft verklaard dat er geen paranormale genezers zijn. (Alg. Handelsblad 28 jan. 1955).

De volgende zinsnede uit het artikel in ons maandblad:

„Dit gedeelte van het proefschrift is voor de bestrijder van de kwakzalverij daarom zo interessant, omdat in geen der door schrijver gesignaleerde gevallen

enig bewijs van buitenzintuiglijke waarneming van de daarbij betrokken paragnost is geleverd, doch veeleer, dat de paragnost langs telepathische weg (gedachtenlezen) aan verschillende gegevens was gekomen.....” slaat blijkbaar op het in genoemd proefschrift op p. 47/49 beschreven geval van een diefstal van f 600.— uit de kluis van een fabrikant.

Zoals ik reeds opmerkte, wordt telepathie door de parapsychologen als een vorm van buitenzintuiglijke waarneming beschouwd. Aan genoemd proefschrift ontleen ik het volgende:

„De boekhouder, die nogal bevriend was met een paragnost, drong er bij zijn patroon op aan, om zijn vriend, de helderziende, in het geval te betrekken.”

„Tot driemaal toe wees hij (de helderziende) uit de loonstaten een bepaalde persoon aan. Merkwaardig genoeg was dit de naam van de man, die door de boekhouder steeds als verdachte was aangemerkt.”

Verder wordt dan opgemerkt:

„dat in dit geval de paragnost zijn gegevens langs telepathische weg naar alle waarschijnlijkheid aan de psyche van de boekhouder ontleende...”

De opmerking moet mij van het hart, dat het toch wel zeer voor de hand ligt, dat de boekhouder zijn vriend, de helderziende, verteld had wie hij verdacht. Ook de promotor, Prof. Pompe, achtte dit veel waarschijnlijker dan dat de helderziende zijn kennis langs paranormale weg aan de psyche van zijn vriend zou hebben ontleend.

Uit het vorenstaande valt gemakkelijk te concluderen, dat het voor degenen onder de bestrijders van de kwakzalverij die nog enig geloof mochten hechten aan het „paranormale”, in elk geval beter is daarvan in ons Maandblad op geen enkele wijze te doen blijken.

PH. B. OTTERVANGER

Gevaarlijk mild standpunt

EEN OPVALLEND mild standpunt ten aanzien van het verschijnsel der magnetiseurs trof ons in een artikel van de medische medewerker van het dagblad Trouw.

Hij schrijft naar aanleiding van het februari-nummer van „Lichaam en Geest”, een tijdschrift gewijd aan de paranormale begaafdheid en de gezondheid van mens en dier, uitgegeven door de Nederlandse Werkgroep van paranormale genezers het volgende:

„Dit blad staat deze keer in het teken van een verzoekschrift dat door circa vierendertigduizend Nederlanders aan de Tweede Kamer werd aangeboden. Er wordt hierin aangedrongen op het beëindigen van de rechtsvervolging van bona fide en gebleken succesvolle magnetiseurs.

Bovendien vraagt men een wettelijke regeling om genoemde personen de gelegenheid te geven hun gaven tot heil van zieken en lijdenden aan te wenden.

De genoemde vereniging doet ernstige pogingen haar ledenmagnetiseurs voor ieder aanvaardbaar te maken ook voor de medische wereld.

Zij doet dat door controle uit te oefenen op de activiteiten van haar aspirantleden en leden. Een commissie van onderzoek op paranormale begaafdheid beoordeelt het toekomstige lid en bepaalt of hij wordt toegelaten. Door middel van enquêteformulieren voor magnetiseurs en patiënt blijft het toezicht ook gehandhaafd als de genezer als lid is geaccepteerd.

Men denkt zo ook aan het documentatiemateriaal te komen dat voor een wetenschappelijk onderzoek nodig zal zijn.

Deze serieuze aanpak verdient lof. Wil men ooit tot een erkenning komen of zelfs tot een vorm van samenwerking met de medicus resp. medische instanties dan is dit een goed begin.

Zo ook het standpunt van de N.W.P. dat elke patiënt eerst door een arts dient te worden gezien. Een onderzoek door de dokter met zijn wetenschappelijke instelling en middelen na de behandeling ware ook op zijn plaats zodat gemaskeerde afwijkingen niet onopgemerkt blijven bestaan.

Het blijkt nu namelijk dat 95 pct. der behandelenden niet meer bij hun arts terug komen en dit is bepaald een gevaar dat door een betere onderlinge verstandhouding in de vorm van een wettelijke regeling niet zou behoeven te bestaan. We raakten hier in kort bestek een onderwerp waar veel pro en contra over te zeggen en te schrijven valt. Het is goed dat men zijn gedachten hier eens over laat gaan. Dit, uiteraard eenzijdige tijdschrift kan dan, kritisch gelezen, hierbij van nut zijn.”

Als de Trouw-medicus uitroept: „deze serieuze aanpak verdient lof”, is hij naar onze mening toch wel erg snel tevreden. Wij zouden gaarne eerst nog wat meer bewijs hebben gezien van deze „serieuze aanpak”. Is het werkelijk voldoende dat enige nieuwsgierige politici, juristen, biologen en niet medische oudhoogleraren een commissie vormen, die oordeelt over de paranormale begaafdheid van lieden, die begerig zijn met een N.W.P.-certificaat aspirant-patiënten te overtuigen van hun geneeskundige gaven.

Zou de Trouw-medicus ook niet liever een aantal medici in die commissie zien? Eerst indien kritische en ervaren artsen hun oordeel hebben gegeven over de kwaliteiten van de handopleggers en gezondstrijkers zou men van een serieuze aanpak kunnen spreken. Nu stellig niet!

Eenzelfde twijfel aan de degelijkheid van de „N.W.P.-aanpak” bekruipt ons bij het systeem van de enquête-formulieren. Deze zeer subjectieve rapporten (de genezer denkt aan zijn baantje en de patiënt voelt zich stellig minder onbevangen ten opzichte van de „wondergeneeskunde” dan tegenover de bevoegde arts) missen elke wetenschappelijke inslag. Bovendien worden deze twijfelachtige formulieren weer voorgelegd aan een groep belangstellenden, waarbij geen ervaren, kritische medicus is ingedeeld. Dit maakt het gehele enquête-systeem waardeloos. Hecht de Trouw-dokter overigens zo weinig waarde aan de in medische kring erkende geheimhoudingsplicht, dat hij leken wil laten beschikken over het op deze manier bijeengebrachte documentatiemateriaal?

De Trouw-medewerker prijst het voorafgaand medisch onderzoek bij behandeling door een paranormale genezer. Naar onze mening schuilt hier het grote gevaar in, dat een mala-fide handoplegger listig gebruik maakt van het bona fide medische rapport en met veel poespas een „genezing” voorwendt, die in feite reeds is verricht of die overbodig was, omdat van een ziekte eenvoudige geen sprake was. De weg naar bedrog ligt bij deze gang van zaken althans ten volle open.

Dat 95 percent van de behandelenden (of slachtoffers) van de handopleggers niet terugkeert naar de bevoegde arts behoeft Trouw-dokter niet te verbazen. Wanneer hij weet hoe de bevoegde arts in kwakzalverskringen wordt afgetekend, beseft hij voldoende dat magnetiseurs-patiënten niet gauw terugkeren naar hun huisdokter. Eerst als het te laat is wordt de man veelal weer ingeschakeld.

De lof, die Trouw-medicus de N.W.P. toezwaait zal stellig gebruikt worden als meerdere propaganda ter glorie van de magnetiseurs. Dat is het gevaar van het stukje in Trouw! Deze medische medewerker heeft zich wellicht laten imponeren door de vooraanstaande namen, die „Lichaam en Geest” trouw naar voren schuift. Maar daarmee wordt deze zaak medisch bezien niet waterdicht ten opzichte van mogelijk misbruik of schade van de volksgezondheid.

Wij zouden de Trouw-medicus daarom zijn eigen opwekking nog eens ter harte willen laten nemen: „Het is goed als men zijn gedachten hier eens over laat gaan.”

REDACTIE:

Medisch redacteur:

dr R. E. Wierenga, arts, Barchem

Pharm. redacteur:

J. E. Buiten, apotheker, Zwolle

Bureau Vereniging

HET BUREAU van de vereniging is gevestigd te Lunteren. Directeur is de heer D. H. van den Bosch, „Welgelegen”, Lunteren, telefoon 08388-301.

Aan dit bureau zijn alle inlichtingen omtrent de vereniging verkrijgbaar. Ook kan men hier lezingen aanvragen op het gebied van de kwakzalverijbestrijding.

Bestuur van de Vereniging tegen Kwakzalverij: Dr H. H. Funke, Arts te Amsterdam, Voorzitter; E. Mijnaerends, Tandarts te Amsterdam, Vice-voorzitter; Mevr. A. Burbach-van der Woord, Prins Frederik Hendriklaan 60, Naarden, Secretaresse; L. Brest te Amsterdam, Penningmeester; Mej. E. H. Hengeveld, Arts te Zwolle; Mr J. E. Goudsmit, Kantonnier te Haarlem; Dr H. H. Scholten, Dierenarts, Veterinair Inspecteur van de Volksgezondheid te Haarlem; H. Dijkstra, Oud-Commiss. van Politie te Amsterdam; A. Verschuur, Arts te Amsterdam; Mr J. D. van den Berg, Rechter te Arnhem; Mr G. C. M. van Nijnatten te Voorburg, Referendaris bij het Ministerie van Justitie; Dr J. H. Ligterink, Arts en Apotheker te Amsterdam.

Lidmaatschap van de Vereniging incl. Maandblad min. f 7,50, voor studenten, verpleegsters, arts-, tandarts- en apothekers-assistenten en kraamverzorgsters f 2,50. Adres voor het opgeven van leden en abonné's: Mevr. Burbach-v. d. Woord, Prins Frederik Hendriklaan 60, Naarden. Penningmeester: L. Brest, Argonautenstraat 19a, A'dam-Z. Postgiro van de Ver. 32237 te Amsterdam - Gem. Giro K 1672.

Drukkerij SYSTEMA N.V.
Amsterdam

Abonnement per jaar franco per post bij vooruitbetaling f 7,50, voor studenten, verpleegsters, arts-, tandarts- en apothekers-assistenten en kraamverzorgsters f 2,50

Administratie Maandblad:

Mevr. A. Burbach-v. d. Woord, Prins Frederik Hendriklaan 60, Naarden, tel. 02959-9114.

TEGEN DE KWAKZALVERIJ

REDACTIE-ADRES: O. Kuijk, Brantwijk 76, Amstelveen

Opggericht 1 januari 1881

Oordeel van Staatscommissie nog steeds actueel

VERNIETIGENDE UITSPRAAK OVER KWAKZALVERS

Veertig jaar geleden stelde een staatscommissie een vernietigend rapport over de kwakzalverij op. Het is goed om in deze dagen, nu de kwakzalverij onder de dekmantel van „paranormale geneeskunde” een hernieuwde aanslag pleegt op de volksgezondheid, naar dit rapport terug te grijpen. Want al zijn de termen dan vernieuwd, de methode van de hedendaagse kwakzalverij is nog even gevaarlijk als toen.

ONLANGS VESTIGDE één onzer leden (collega H. Jonker uit Zeist) mijn aandacht op het feit dat reeds voor 40 jaren een staatscommissie een onderzoek had ingesteld naar de resultaten van de behandeling door onbevoegden van patiënten, die door de leden van de commissie gedurende die behandeling nauwkeurig werden gevolgd.

In het Nederlands Tijdschrift voor Geneeskunde van 1919 vond ik van de hand van de redacteur Prof. G. van Rijnberk een uitvoerig artikel over het door bedoelde commissie uitgebracht rapport.

De commissie werd 31 juli 1917 ingesteld met opdracht een onderzoek in te stellen naar de doeltreffendheid van de door niet wettelijk toegelaten beoefenaren van de geneeskunst toegepaste geneeswijze en naar de door dezen verkregen resultaten. De commissie bestond uit de heren Pekelharing, voorzitter, Lameris, Schuurmans Stekhoven, van Spanje, Treub, Wertheim Salomonson, Winkler, Zeeman, leden en Storm van Leeuwen, secretaris. Later werd de commissie nog uitgebreid met de heren Hijmans van den Bergh en Polak Daniels. De commissie heeft haar oordeel uitsluitend op eigen waarnemingen willen gronden, is niet afgegaan op attesten. Als regel werden de patiënten eerst door een of meer der leden onderzocht, daarna onder toezicht van de commissie behandeld om ten slotte weer door haar te worden onderzocht.

De commissie gaf ruime publiciteit aan

haar voornemens om met een zo groot mogelijk aantal onbevoegden in verbinding te treden. De zekerheid werd gegeven dat de onbevoegde door zijn behandeling niet met de strafrechter in aanraking zou kunnen komen. Namen van onbevoegden en door hen behandelde patiënten zouden niet worden meegedeeld. De kosten van het opnemen der patiën-

ten van onbevoegden in ziekeninrichtingen evenals zo nodig de reis- en verblijfkosten van onbevoegden en hun patiënten kwamen voor rijksrekening.

Fiasco.

Het materiaal bleef vrij klein, bestond uit 96 zieken, door ongeveer 30 onbevoegden behandeld. Bovendien 15 gevallen waarin de onbevoegden alleen wensten te bewijzen dat zij de zetel of de aard van de ziekte konden herkennen. Daarnaast werden nog 2 „beoefenaren van het dierlijk magnetisme in de gelegenheid gesteld objectief, langs fysieke weg, aan te tonen dat bijzondere stralingen van hen uitgingen. In beide gevallen werd het bewijs niet geleverd. Ook het vermogen dat sommige onbevoegden menen te bezitten om de zetel of aard van de ziekte te herkennen, bleek een fiasco.

Onbevoegde E. stelt de diagnose door
(Vervolg op pag. 2)

MAGNETISEUSE HIELD WOORD EN GING DOOR

Zijkamertjes-zonde in Rotterdam

WIJ HEBBEN HET EEN verontrustend proces genoemd, toen de Rotterdamse magnetiseuse T. B.-K. in januari werd toegejuicht door de publieke tribune en een minimale straf kreeg, ondanks het feit, dat zij tijdens de zitting aankondigde met haar strafbaar feit — het onbevoegd uitoefenen van de geneeskunde — te zullen voortgaan. De magnetiseuse, die o.a. patiënten wil genezen door hen door een zakdoek te beademen, heeft woord gehouden. De Rotterdamse politie heeft opnieuw een inval gedaan in haar huis. Zij vond tien patiënten, terwijl de vrouw in een zijkamertje zieken behandelde door

pijnlijke lichaamsdelen te bestrijken, zo meldt het Algemeen Dagblad.

Mevrouw B. K. praktiseert ook per auto. Zij berekent voor consulten een rijksdaalder of f 3,50.

„Behandeling en vonnis in dit proces lijken ons hoogst verontrustend. Honderd gulden voor een handoplegster met een grote praktijk lijkt minder op een boete dan op een aanmoedigingspremie,” schreven wij over de laatste proces van zakdoekjesblazers K.

Zij heeft zich dus inderdaad aangemoedigd gevoeld. Voor iedere rechter, die meent dat de wetten des lands geëerbiedigd dienen te worden, schuilt in deze gang van zaken een waardevolle les.

De volgende straf voor mevrouw K. dient meer in overeenstemming te worden gebracht met de eisen die de wet en de volksgezondheid stellen.

„H-3 - behandeling”

(Vervolg van pag. 1)

de hand te bewegen langs het lichaam van de patiënt; hij voelt dan de uitstraling op de zieke plaats. Bij een schedelgezwel werd de ziekelijke aandoening gelocaliseerd op de overgang van linker borst en buik — bij een recidief van appendicitis (bij operatie bevestigd) in de linker borstheft.

Behalve in twee gevallen, waarin een zalf en een antiseptische vloeistof van geheim gehouden samenstelling werden aangewend, heeft geen toepassing plaatsgevonden van methoden of middelen, die aan de geneeskundigen onbekend waren.

Suggestie, massage „magnetische passes”, homoeopathische *farmaca*, diëtische maatregelen ziedaar de voornaamste wapenen in het arsenaal der onbevoegden. Hun kennis van de ziektekunde was gewoonlijk nihil — velen gaven dan ook toe dat zij van ziektekunde geen kennis hadden.

Resultaten.

En nu de resultaten. In verreweg de meeste gevallen, waar objectief aantoonbare afwijkingen bestonden vóór de behandeling door een onbevoegde, bleken die niet meer of minder veranderd dan te verwachten was geweest indien geen behandeling had plaats gevonden.

De gevonden veranderingen waren in enkele gevallen verbetering, in andere duidelijke verergering. Een enkel voorbeeld: een man met een kanker van de lever, op verzoek van een natuurgeneeskundige in een kliniek opgenomen, stierf 2 dagen nadat deze schriftelijk had te kennen gegeven dat de patiënt over enige maanden waarschijnlijk zo niet geheel dan toch grotendeels genezen zou zijn.

Verbetering, vooral tijdelijke, van de subjectieve verschijnselen werd bovenal waargenomen bij neurosen en in het algemeen bij die zieken, wier ziekte alleen in de verbeelding bestond.

Ook hiervan een voorbeeld: een patiënt, die geen ziekelijke afwijkingen vertoonde, vreesde syphilis te hebben. Het insmeren met de zalf van een onbevoegde genas de patiënt, niet zoals hij meende van zijn syphilis, maar van zijn vrees.

De Commissie geeft in haar conclusies enkele punten aan, die misschien ten gunste van de onbevoegden kunnen worden opgenoemd:

1. de suggestieve invloed, die van sommige onbevoegde „genezers” en waarschijnlijk ook van de beoefenaren der Christian Science uitgaat kan heilzaam op zieken werken.

2. Onder de bedoelde „genezers” zijn er die als masseurs grote vaardigheid hebben verkregen.

3. Ook zou het mogelijk kunnen zijn dat kennis van de juiste aard van een zalf of van een

DE INSPECTIE van de Volksgezondheid en de politie houden een oogje in het zeil bij de ontwikkeling van de Nederlandse toepassing van het Roemeense ouderdomsonderzoek volgens de methode van professor Anna Aslan.

Uit een uitvoerige reportage in De Haagse Post leren wij, dat in Amsterdam een Polikliniek voor Ouderdomsonderzoek is ingericht door dr. W. L. Schouten, een 31-jarige huisarts uit Middelie.

De polikliniek werd geopend, kort nadat in de dagbladen De Telegraaf en De Courant Het Nieuws van de Dag verslagen waren gepubliceerd van de Britse verslaggeefster Olga Franklin, waarin de opzienbarende successen waren vermeld, die de Roemeense professor Anna Aslan in een instituut te Boekarest had bereikt met novocaïne-behandelingen (H-3 injecties).

Deze artikelen zouden bij vele bejaarden een sprankje hoop hebben gewekt op de mogelijkheid van een langer en vitaler leven.

Een advertentie in De Telegraaf kondigde het bestaan van de Amsterdamse polikliniek voor Ouderdomsonderzoek aan. De kliniek was gevestigd in een sportschool.

Hoofdinspecteur Molenkamp van de

mengsel van kruiden, waarvan de samenstelling geheim wordt gehouden, voor de behandeling van bepaalde aandoeningen van waarde zou zijn.

Keerzijde.

Maar dan komt de keerzijde! De commissie rekent het zich tot plicht op de grote gevaren te wijzen, die zouden voortvloeien uit toegeven aan de eisen tot „Kurierfreihheit” zoals deze door de 3 H's, Mr. S. van Houte, Jhr. Mr. R. O. van Holthe tot Echten en Prof. J. A. van Hamel destijds is gepropageerd.

Bij geen der onderzochte onbevoegden was ook maar enige kennis van ziektekunde te vinden. Zij gebruiken namen van ziekten, die zij van anderen hebben gehoord of zinloze uitdrukkingen als: klieren, gevatte kou enz. Zij namen zieken onder behandeling zonder iets te begripen van de kwalen waaraan deze leden.

Bij behandeling van een inwendige ziekte kunnen zij niet beoordelen of de patiënt misschien lijdt aan een besmettelijke ziekte met kans op verspreiding. Zij kunnen niet nagaan of een inwendige ziekte misschien behandeling door de chirurg wenselijk maakt. Nemen zij uit-

Centrale Recherche te Amsterdam en twee assistenten, zo meldt de Haagse Post, zijn op onderzoek uitgetrokken, verwachtende op een geval van kwakzalverij te stuiten. Maar van onbevoegd uitoefenen van de geneeskunde bleek geen sprake te zijn, omdat dr. Schouten een erkend medicus is. Ook grof winstbejag bleek kennelijk niet de opzet van dr. Schoutens praktijk; enkele patiënten vertelden dat zij al bij het eerste bezoek naar hun huisarts teruggezonden waren en niet voor een behandeling in aanmerking kwamen.

Dr. Schouten verklaarde aan De Haagse Post, dat hij reeds twee jaar lang nauwlettend de wetenschappelijke publikaties over de bestrijding van ouderdomsverschijnselen volgde in Die Therapiewoche, officieel orgaan van het Duitse therapiecongres, waarin ook uitvoerige bijdragen van prof. Aslan verschenen.

„Ik heb nog onvoldoende ervaring om de absoluut heilzame werking van H-3 te garanderen, maar ik geloof er bepaald sterk in.

„Ik zal mij hier met drie oudere artsen associëren. Wij rekenen op veel tegenkating in officiële medische kringen, maar de resultaten zullen ons hopelijk in het gelijk stellen”, aldus dr. Schouten in De Haagse Post.

wendige ziekten onder behandeling dan zijn zij gevaarlijk door hun gebrek aan kennis van de leer der infectie. Van enkele van deze gevallen geeft het rapport der commissie sprekende voorbeelden.

Eindconclusie.

De Centrale Gezondheidsraad heeft in haar advies gewezen op de mogelijkheid een scheiding te maken tussen onbetrouwbare kwakzalvers, die geweerd moeten worden, en personen, die hoewel wettelijk onbevoegd, tot op zekere hoogte tot de uitoefening der geneeskunst zouden zijn toe te laten.

De commissie is door haar onderzoek tot de overtuiging gekomen dat zulk een scheiding onuitvoerbaar is. Zij meent dat in het belang der zieken en van de maatschappij moet worden vastgehouden aan de bepaling dat alleen aan genen het recht wordt gegeven zelfstandig geneeskunst uit te oefenen, die na een behoorlijke wetenschappelijke en praktische voorbereiding voldoende bewijzen van bekwaamheid als geneeskundige hebben afgelegd.”

Het slotwoord is dan van Prof. van Rijnberk: *Wel ieder eerlijk mens met gezonde hersenen moet deze slotsom onderschrijven.* Wat in 1919 gold is zeker ook 40 jaar daarna nog volkomen van waarde.

R. E. W.

Voedsel voor de Hersenen kost f 79.- per flesje

Toverdrank uit 1001-nacht?

ONDER DE vragende titel: „Moderne reclame-frasen of geheimzinnige werking?“ geeft de Haagse Post een veelzeggende reportage over een „toverdrank uit de 1001 nacht“, die op de RAI-huishoudbeurs werd aangeprezen.

Wij kunnen niemand beletten f 79.— uit te geven voor een Bio Royal-kuur. Maar wie de indruk mocht krijgen, dat wij in deze kolommen reclame maken voor dit produkt, verwijzen wij met nadruk naar de uitspraak van de Haagse Post in dit verhaal, dat wij **vet hebben** laten afdrucken.....

De Haagse Post schrijft:

Gelee Royale en Panax Ginseng

Moderne reclame-frasen of geheimzinnige werking?

Op de RAI-huishoudbeurs staat een (met aardige meisjes bevolkte) stand

gewijd aan het „blijf jong en fit“ probleem. Ieder die er zich voor aanbiedt krijgt in een borrelglaasje Bio Royal geschonken. Het smaakt naar alcohol met honing. Terwijl van de drank genoten wordt babbelen de witgejaste dames dat het middel de hersenen verheldert, de bloedcellen verwijdt, helpt tegen een lage bloeddruk maar ook tegen een hoge, dat het de kalk uit het lichaam verwijdt en ook goed is voor kinderen, die de eerste van hun klas gaan worden. Royaal uitgedeelde brochures verzekeren met klem dat „Bio Royal de toverdrank uit de 1001 nacht is“ — en verbluffende resultaten heeft. Het preparaat — doceert importeur Fr. E. Reichmeyer uit Amsterdam — bestaat uit 3 eminente componenten: gelée royale („een koninklijk voedsel“), ginseng („de wortel der eeuwige jeugd“) en vitamine E („de bougie van het leven“).

Gelée royale of moersap is het dikvloeibare sap, waarmee de werkbijen de geslachtsrijpe koningin opfokken.

Het feit dat met deze voeding uit een steriele werkbij een koningin groeit deed het geloof ontstaan aan wonderbare eigenschappen van royal jelly.

Samenstelling

Zou de gelée royale ook voor de mens (gemiddeld gewicht 70 kg) dezelfde eigenschappen bezitten als voor de bijenkoningin (gemiddeld gewicht 1 gram), dan zou de mens in de groeitijd elke dag 70.000 maal zoveel moeten innemen, en omdat in 1 bijenkorf maar voedsel voor 1 koningin aanwezig is, zouden 70.000 bijenkorven nodig zijn.

De samenstelling van het moersap is voor 97,2 pct bekend, de resterende 2,8 pct bestaan uit tot dusverre nog niet bekende fermenten of katalysatoren.

Al naar gelang het jaargetijde kost het winnen van 1 gram gelée royale f 12 tot f 15. Voor therapeutisch gebruik wordt een dagelijkse consumptie van 10 mg of dagelijkse inwrijving met 10 mg aanbevolen. Bio Royal is in drie sterkten leverbaar: Bio 15 in „speciale verpakking“ voor een kuur van 30 dagen kost f 48,50, de „superverpakking“ Bio 30 kost f 65.— en de „managerverpakking“ f 79.—, (fabrieks-kostprijs als moersap en geen honing of kunsthoning gebruikt wordt; wat bij zo kleine hoeveelheid niet te controleren is respectievelijk f 10, f 13 en f 16.

Bij gebruik van de voorgeschreven 10 mg zouden dus nog 0,3 mg onbekende stoffen aanwezig zijn. Misschien fermenten, katalysoren of hormoonachtige

stoffen, wie zal het zeggen. „De natuur is immers vol geheimen, nietwaar?“ zei het witgejaste meisje.

En dat blijft zij, want bij proefnemingen is nog nooit enige werking van de gelée royale gezien bij de mens, ook niet van de geclaimde radio-actieve werking en van de bacteriostatische werking, al doen zulke moderne reclame-frasen het nog zo goed.

Zo staat het ook met de panax Ginseng, die in Oost-Azië als een universeel geneesmiddel geldt en onlangs in grote hoeveelheden op de Europese markt gebracht werd. De combinatie van gelée royale met radix Ginseng zou een „gepotentieerde“ werking bezitten, al wordt niet gezegd waarin deze bestaat.

Het is „voedsel voor de hersenen“ zei de witgejaste dame. In Bio Royal-folder „Ginseng is een van de oudste, geheimzinnigste en duurste kruiden van de wereld. Natuurlijk kan een middel dat zulk een gunstige invloed op uw organisme heeft en bovendien op minutieuze wijze druppelsgewijs gewonnen wordt, niet bepaald goedkoop zijn. (De slimmerds!). Eigenlijk betaalt u de prijs niet voor de kuur, maar voor hogere prestaties in uw beroep, meer succes in het leven en voor meer mooie uren, die alleen een jong gebleven lichaam beleven kan“.

Tibet en wij....

DE DRAMATISCHE VLUCHT van de Dalai Lama uit Tibet naar India heeft de aandacht van de wereld op het Dak van de Wereld gevestigd.

In een interessante serie in de Haagse Courant lezen wij iets over de ziektebestrijding in dat land, dat een waar dorado moet zijn voor de Nederlanders, die geloven in de heilzame werking van bovennatuurlijke gaven.

In Tibet kan men al eeuwen lang een universitaire opleiding ontvangen in occulte wetenschappen, die men witte en zwarte mathematica noemt.

Ziektedemonen worden uitgedreven, door ze te dwingen te verhuizen naar beelden of dieren. Men at stukjes papier, waarop toverspreuken geschreven werden, om ziekten te verdrijven.

Een turkoois (een blauwgroene of blauwe edelsteen) gold als voortreffelijk afwerend middel tegen het boze oog. De drager was verzekerd van geluk en gezondheid. Het is een prima middel tegen besmetting, dachten de Tibetanen.

Laten wij niet lachen om Tibet. Kwakzalverij is internationaal. Als de Tibetanen zouden weten, dat men in Nederland kapotte radiotoestellen verpakt in geheimzinnige kastjes in de grond plaatst om mens en dier te beschermen tegen kwaadaardige ziekten, zouden zij eveneens reden hebben om zich over het hoogontwikkelde West-Europa te verbazen.

Gezondheid op klompen

DE HEER Tommy Lee Osborn, die in Nederland gebedsgenezingen heeft verricht en daarbij enkele controversen heeft opgeworpen, verspreidt in zijn vaderland een fraaie folder om te vertellen hoeveel succes hij heeft gehad bij dat „prachtige“ Nederlandse volk.

De folder van Osborn bevat één grote foto van een zijner massabekeringen en verder een groot aantal kleine van al dan niet genezen Nederlanders, die echter allen in Volendamse of andere streekledij lopen en wier voeten — voor zover zichtbaar — in klompen zijn gehuld.

Ik vraag mij af of „oogstplan partner“ (zo noemt hij zichzelf) Osborn slechts Nederlanders in streekcostuums heeft gezien, dan wel wil suggereren dat wij allen op klompen lopen, vraagt kroniekschrijver Stan Huygens in De Telegraaf zich af.

Kwakzalverij in de Sport

TWEE DESKUNDIGEN SPRAKEN OVER DOPING

TWEE AUTORITEITEN op sportgebied hebben een duidelijke uitspraak gedaan over het kunstmatig opvoeren van de prestaties van sportlieden door middel van opwekkende drankjes, pillen of injecties.

„Het is kwakzalverij”, betoogde de bekende sportjournalist Jan Cottaar tijdens een lezing voor de katholieke sportvereniging Aristos in Amsterdam, zo blijkt uit een verslag in De Nieuwe Dag. „Er is helaas weinig aan te doen”, aldus de heer Cottaar. „Het ware beter indien de zondaars zich zouden onderwerpen aan intensievere training en zelfbeheersing.”

Dr. Rolink uit Beverwijk sprak over dit onderwerp in meer gematigde toon voor de Amsterdamse roeivereniging Poseidon. Hij zei, volgens een verslag in De Haagsche Post:

„Doping is altijd onbevoegd uitoefenen van de geneeskunde”, in alle reglementen van sportorganisaties wordt het gebruik van stimulerende middelen verboden. Ook hier is echter de grens tussen wat wel en niet mag moeilijk te trekken.

Het euvel is al zo oud als de mensheid zelf: de gymnasten in het Griekse Sparta dronken kruidenaftreksels (strychnine), generaties Indianen kauwden al op cocabladen, de Watergeuzen kregen op expedities een extra oorlam en in de laatste oorlog slikten vliegtuigen tankbemanningen Pervitine om wakker en op hun qui-vie te blijven.

Als een situatie het uiterste van een mens vraagt worden nu eenmaal ongewone middelen gebruikt. Dikke rubberzolen bij hoogspringers heten onsportief, maar al te gauw wordt van onsportiviteit gesproken als de prestaties van wielrenners of voetballers tijdelijk kunstmatig opgevoerd worden. Men vergeet dan dat géén atleet sneller kan lopen dan zijn hart en spieren toelaten. Het organisme zorgt zelf dat de grens niet wordt overschreden.

Het vermoeidheidsmoment wordt door doping wel verschoven, de gevaarlijke limiet wordt wel eens wat dicht genaderd, maar ook met doping niet gepasseerd. Niemand met een

Het ware beter als de atleten zich zouden onderwerpen aan training en zelfbeheersing

zwak hart wordt voetballer of atleet, daarvoor waken de (strengere) sportkeuringen. Longen en spieren kunnen niet meer presteren dan waartoe zij maximaal in staat zijn. En geen wielrenner staat elke dag op de pedalen, Fanny Koen snelde niet elke dag over de sintelbaan en Abe staat zes dagen van de week in zijn sportzaak.

Het zijn maar enkele dagen waarop van hun lichaam het uiterste gevraagd wordt. Dan eten zij vlees, eieren, vitaminen en suiker en wat zou er dan voor onsportiefs in steken als de lichamelijke upper-ten voor het startsignaal een tabletje slikt dat een stimulerende werking heeft op het zenuwstelsel, dat het vermoeidheidsgevoel uitstelt en niet alleen de lichamelijke maar ook de geestelijke activiteit bevordert?

Verslaving

Daarin ligt niet het gevaar; het gevaar ligt in de verslaving. Bij zakenmensen die elke dag fit en wakker moeten zijn en bij studenten die maandenlang voor hun examen werken, kunnen de gemakkelijk te krijgen benzodrineverbindingen en de amfetaminepreparaten een gevaar worden en een zelfde verslaving geven als slaapmiddelen en morfine. De soigneurs doen méér voor hun protégés dan het voeren van wekaminen. Massage, lang slapen, niet roken, geen alcohol, geklutste eieren met een scheutje brandewijn, schouderklopjes en omhelzingen door vrouwelijke supporters al deze dingen behoren even goed tot de doping, zij activeren alle krachten in een getraind lichaam, maar ook zij maken géén inspanning bóvenmenselijk.

Waarom ook niet de in grote hoeveelheden door alle atleten verslonden biefstukken ook op de index gezet? En de suikerklontjes van de hardlopers? En het handengeklap, het gejoel en gejuich op de tribunes en de spreekkoren, die Sjoukje, Abe en Wim van Est tot nog grotere inspanning moeten opzweepen?”

Doping in de sport kan misschien niet onmiddellijk als een aanslag op de volksgezondheid worden beschouwd, het is stellig een vorm van kwakzalverij, die grote aandacht behoeft.

Zoer is de sport een levensonderdeel geworden van miljoenen, dat kunstmatig verkregen sportprestaties vele mensen tot het gebruik van wekmiddelen zouden kunnen stimuleren.

Uit den boze

Zolang het overmatig gebruik van biefstukken nog niet leidt tot verschijnselen als uitpuilende ogen, zenuwaandoening, krampen en tijdelijke totale instorting, die het gevolg kunnen zijn van overmatige doping, kunnen wij het standpunt van dr. Rolink niet onmiddellijk onderschrijven.

Zowel uit sportief oogpunt maar vooral uit overwegingen die de volksgezondheid raken lijkt ons het gebruik van wekmiddelen uit den boze. De lichaamskrachten worden op oneerlijke wijze verhoogd. Een wielrenner die de Tour de France wint met een verborgen hulpmotor aan zijn fiets verdient toch ook geen lauwerkrans?

REDACTIE:

Medisch redacteur:

dr. R. E. Wierenga, arts, Barchem

Pharm. redacteur:

J. E. Buijter, apotheker, Zwolle

Bureau Vereniging

HET BUREAU van de vereniging is gevestigd te Lunteren. Directeur is de heer D. H. van den Bosch, „Welgelegen”, Lunteren, telefoon 08388-301.

Aan dit bureau zijn alle inlichtingen omtrent de vereniging verkrijgbaar. Ook kan men hier lezingen aanvragen op het gebied van de kwakzalverijbestrijding.

Bestuur van de Vereniging tegen Kwakzalverij: Dr. H. H. Funke, Arts te Amsterdam, Voorzitter; E. Mijnaerends, Tandarts te Amsterdam, Vice-voorzitter; Mevr. A. Burbach-van der Woord, Prins Frederik Hendriklaan 60, Naarden, Secretaresse; L. Brest te Amsterdam, Penningmeester; Mej. E. H. Hengeveld, Arts te Zwolle; Mr. J. E. Goudsmit, Kantonrechter te Haarlem; Dr. H. H. Scholten, Dierenarts, Veterinair Inspecteur van de Volksgezondheid te Haarlem; H. Dijkstra, Oud-Commiss. van Politie te Amsterdam; A. Verschuur, Arts te Amsterdam; Mr. J. D. van den Berg, Rechter te Arnhem; Mr. G. C. M. van Nijnatten te Voorburg, Referendaris bij het Ministerie van Justitie; Dr. J. H. Ligterink, Arts en Apotheker te Amsterdam.

Lidmaatschap van de Vereniging incl. Maandblad min. f 7,50, voor studenten, verpleegsters, arts-, tandarts- en apothekers-assistenten en kraamverzorgsters f 2,50. Adres voor het opgeven van leden en abonneés: Mevr. Burbach-v. d. Woord, Prins Frederik Hendriklaan 60, Naarden. Penningmeester: L. Brest, Argonautenstraat 19a, A'dam-Z. Postgito van de Ver. 32237 te Amsterdam - Gem. Giro K 1672.

DRUKKERIJ SYSTEMA N.V.
Amsterdam

Abonnement per jaar franco per post bij vooruitbetaling f 7,50, voor studenten, verpleegsters, arts-, tandarts- en apothekers-assistenten en kraamverzorgsters f 2,50

Administratie Maandblad:

Mevr. A. Burbach-v. d. Woord, Prins Frederik Hendriklaan 60, Naarden, tel. 02959-9114.

TEGEN DE KWAKZALVERIJ

REDACTIE-ADRES: O. Kuijk, Brantwijk 76, Amstelveen

Opgericht 1 januari 1881

*Versnelde hardhandige geneeswijze de dood?***MASSEUR WERD LICHT GESTRAFT**

DE PATIËNT had nog zes maanden te leven. Hij riep een masseur. Drie weken later trad zijn dood in.

De masseur, die er van werd verdacht door zijn hardhandige methode de dood te hebben verhaast, stond terecht voor de kantonrechter in Harderwijk.

Voor dit afschuwelijk geval van onbevoegd uitoefenen van de geneeskunde kreeg de man f 100.— boete. „Waar kan ik betalen?” vroeg hij koel na afloop van de zitting. Wie zal zijn volgende patiënt zijn?

De kwakzalverijbestrijding zint niet op wraak. Daarom deert het ons weinig, dat de masseur vrijwel straffeloos het gerechtsgebouw kon verlaten. Maar de relatie tussen de versnelde dood van een patiënt en het optreden van de masseur lijkt ons van het hoogste belang.

Deze kwestie is een waarschuwing! Kwakzalvers zijn een gevaar voor het leven. Natuurlijk kan men het de ongeneeslijke zieke nauwelijks verwijten, dat hij de hulp inroept van deze kille charlatan, die met zijn harde mentaliteit van „waar kan ik betalen” ongetwijfeld gezorgd heeft voor een reputatie vol wonderlijke genezingen.

Maar al moge zijn wanhoopsdaad dan te billijken zijn, het feit dat de masseur de patiënt heeft willen behandelen is een schande van de eerste orde. Zelfs al zou de man met zijn gespierde handen geen onmiddellijke schuld hebben aan de versnelde dood van zijn slachtoffer, dan toch zou hij gebukt moeten gaan onder het zelfverwijt, dat hij bij de nabestaanden de onuitwisbare herinnering heeft doen postvatten, dat een voortijdig einde is gekomen aan het leven van een geliefde.

De Harderwijkse masseur is gevallen van het slappe koord, waar alle kwakzalvers op balanceren. Zij spelen met het leven van anderen. Soms loopt het goed af. Dan kunnen zij hun winst uittellen. Soms gaat het mis. Dan vragen zij cynisch: „Waar kan ik betalen?” Zorg, dat gij niet de volgende patiënt wordt in dit sinistere volksbedrog. Zorg, dat in uw omgeving niemand zich leent voor de heilloze praktijken van de geldwolven, die zich om de gezondheid niet bekommeren.

De masseur voor de Harderwijker kantonrechter heeft het beeld van de kwakzalverij in ons land weer eens helder

doen oplichten. De stormbal zij gehezen.

Tot goed begrip van deze zaak laten wij hier het volledige verslag volgen

van de rechtszaak, zoals wij dat vonden in de Nieuwe Apeldoornse Courant van 20 mei.

„Doe wel en zie niet om. Waar kan ik betalen?”

Met deze woorden verliet W. C. v. B. te Harderwijk de zittingszaal van het kantongerecht, nadat de rechter, mr. J. Suyling uit Apeldoorn hem had veroordeeld tot het betalen van een geldboete van honderd gulden, subsidiair

(Vervolg op pag. 2)

32 NIEUWE LEDEN!

HET VERZET tegen het zwarte gilde der kwakzalvers groeit! Het ondubbelzinnige bewijs van de stijgende kracht van de bestrijding der onpure genezingsmethoden levert onze vereniging. Met trots kondigen wij deze maand aan de winst van 32 nieuwe leden. Dit is de grootste aanwinst, die wij in jaren mochten boeken.

Het stemt de vereniging met grote voldoening te bemerken dat steeds meer mensen bereid zijn partij te kiezen tegen de belagers van de volksgezondheid. Wij roepen onze nieuwe leden een hartelijk welkom toe. Hopelijk willen zij ons werk steunen door overal in hun omgeving op te letten of er zich kwakzalverspraktijken of -publicaties voordoen. De redactie houdt zich voor dit soort gegevens vriendelijk aanbevelen.

De nieuwe leden zijn:

J. van Engelshoven, apotheker te Maastricht,
F. J. E. H. Haan, apotheker te Roermond,
L. Hardy, apotheker te Heerlen,
mej. A. F. B. Kettler, apotheker te Maastricht,
J. J. H. Jeysen, apotheker te Maasniel,
mevr. A. Linsen-Herdahl, apotheker te Heerlen,
Joh. C. Mertens, apotheker te Brunsum,

V. Speleers, apotheker te Beek (L.),
mevr. M. C. H. J. van Zijll-Turlings, apotheker te Meerssen,
mej. J. van der Steeg, verpleegster te Leiden,

J. Herman te Vlaardingen,
mej. M. W. Malkus, kraamverpleegster te Voorburg,
mej. A. K. M. Bronswijk, verpleegster te Wassenaar,

A. H. van den Berg, apotheker te Tiel,
dr. A. W. Th. Binnendijk, apotheker te Nijmegen,

mej. G. M. Blanken, verpleegster te Ellecom,

dr. L. van Gogh, kinderarts te Hilversum,

J. Spoon, arts te Utrecht.

mej. W. C. J. Boer, districts-verpleegster rheumabestrijding te Assen,

en de kraamverzorgsters:

mej. E. Hendriksen te Apeldoorn,
mej. J. Koemans te Geldermalsen,
mej. A. W. van Wiggen te Culemborg,
mej. J. Budding te Kesteren,
mej. H. van Lagen te Ede,
mej. M. Klok te Ede,
mej. B. Fintelman te Heelsum,
mej. J. Kamperdijk te Lunteren
mej. J. W. Mugge te Bennekom,
mej. M. van der Top te Lunteren,
mej. G. B. Vrieselaar te Wageningen,
mej. M. B. v. Kranenburg te Meteren,
mej. D. Klumper te Tiel,

Zaak dr Albert uitgesteld

EEN BELANGRIJK RECHTSGEDING tegen de 57-jarige Bussumse magnetiseur dr. Albert Z. wordt door de Hilversumse kantonrechter mr. G. P. Nijbakker met grote behoedzaamheid en zorgvuldigheid naar een zo rechtszuiver mogelijk einde gevoerd.

Dit blijkt uit het feit, dat deze zaak ten tweede male is aangehouden.

Vorig jaar juni stond dr. Albert voor het eerst terecht, verdacht van het onbevoegd uitoefenen van de geneeskunst. Tijdens de zitting heeft de kantonrechter toen een rapport over verdachte gevraagd aan de Utrechtse hoogleraar in de parapsychologie, prof. Tenhaeff.

Op 13 mei werd de zitting heropend. Prof. Tenhaeff had zijn rapport inge-

diend. Maar de hoogleraar was niet zelf als getuige-deskundige gedagvaard. Daarom verdaagde de kantonrechter de zaak opnieuw ten einde het parket in de gelegenheid te stellen de hoogleraar op te roepen. Dat geeft de kantonrechter de gelegenheid prof. Tenhaeff om mondelinge toelichting te vragen en hem een beëdigde verklaring over zijn rapport te laten afleggen, zo lezen wij in Het Parool.

Bovendien zal tijdens een nieuwe zitting als getuige kunnen worden gehoord een dame, die beweert van dr. Albert tabletten te hebben gekregen. „Ik wil wel eens precies nagaan, wat voor tabletten dat waren,” kondigde de kantonrechter aan.

Masseur werd licht gestraft

(Vervolg van pag 1).

twintig dagen hechtenis. Verdachte was het onbevoegd uitoefenen van de geneeskunde ten laste gelegd. De officier, mr. P. R. van Heynsbergen uit Zwolle, rekwireerde honderd gulden boete en tevens een voorwaardelijke hechtenisstraf van een week met een proeftijd van een jaar.

In het jaar 1958 had verdachte de heren J. N. en J. L. F. B., beiden te Harderwijk op hun verzoek gemasseerd. De eerste patiënt leed aan 'n ernstige maagkwaal die later herkend werd als 'n kankergezwell en de tweede kon zijn normale werk niet meer verrichten wegens ernstige gewrichtspijnen in de heup.

Na een behandeling van verdachte had de kankerpatiënt geklaagd over hevige pijnen in de buik, die volgens zijn zeggen, het gevolg zouden zijn van de massage. Verdachte zelf zou toen hebben toegegeven, dat zijn eerste behandeling erg hardhandig was geweest, hetgeen resulteerde in het feit, dat een volgende massage — enkele dagen later — minder krachtig zou zijn uitgevoerd. Een derde en vierde voorgenomen massage kon wegens te hoge koortsen van de patiënt geen doorgang vinden. Drie weken na de eerste behandeling was de heer N. overleden. Een medisch onderzoek wees uit, dat één der kankerbobbels op de lever van de patiënt was doorgebroken, met het gevolg, dat de zich hierin bevindende cellen door het gehele lichaam waren uitgezaaid.

Tijdens de terechtzitting ontkende verdachte pertinent, dat hij de buik van de heer N. zou hebben gemasseerd. Volgens hem had de behandeling, die hij had toegepast, zich niet verder uitgestrekt dan de benen van de patiënt, die

door te stijve spieren onbruikbaar zouden zijn geworden. De echtgenote echter van het overleden slachtoffer verklaarde tijdens de zitting, dat Van B. wel degelijk ook de buik zou hebben gemasseerd. Haar echtgenoot had haar dit na de eerste en tweede behandeling verteld.

Een arts, de heer C. Th. J. P. vertelde als getuige dat hij de heer N., die hij onder behandeling had, nooit had geadviseerd hulp in te roepen van een ondeskundige. Hij durfde niet met zekerheid te verklaren, dat zijn patiënt zou zijn overleden alléén ten gevolge van de toegepaste massage. De mogelijkheid bestond, dat het slachtoffer zich zou hebben gestoten, waardoor een der kankerknobbels zou zijn opengesprongen. Wel wist hij zeker, dat zijn patiënt nog minstens een half jaar had kunnen leven, wanneer de bobbel gesloten zou zijn gebleven.

Een derde getuige, de heer J. L. F. B., een andere cliënt van verdachte, kon aantonen dat zijn heupziekte op advies van een plaatselijke arts door verdachte moest worden behandeld, hetgeen voor deze getuige een bewijs vormde, van de positieve kwaliteiten van verdachte. Deze kwaliteiten werden echter door de arts-getuige P. in twijfel getrokken.

Ten aanzien van de behandeling van de heer B. achtte de officier geen termen aanwezig om verdachte te vervolgen wegens het onbevoegd uitoefenen van de geneeskunst. Inzake de behandeling van patiënt N. meende hij dat het bewijs hiervoor wel wettig en overtuigend aanwezig was, waarop hij bovengenoemde straf rekwireerde.

De kantonrechter kon met de officier meegaan en vonniste conform, uitgezonderd de voorwaardelijke hechtenis. Verdachte betaalde contant.

In de verkeerde kolom

IN DE BEKENDE KOLOM op de advertentiepagina, waarin doktoren hun vertrek of terugkeer aankondigen, trof ons in het Arnhems Dagblad van 30 mei de de volgende opsomming:

Dr. E. VERBEEK
ZENUWARTS
AFWEZIG
in juni

Dr. K. H. BRANDT
INTERNIST
HERVAT in juni de
PRAKTIJK

C. Th. B. Wakkerman
HUIDARTS
PRAKTIJK HERVAT

A. JONGERIUS
1 JUNI
GEEN PRAKTIJK

Waarn.: DOKTERSPOST

J. H. v. d. Kaaden
MAGNETISEUR

Laan van Klarenbeek 21,
Arnhem, Tel. 27438

SPREKUREN:

maandag en donderdag van 2 tot 5 en
van 7 tot 9 uur;
dinsdag en vrijdag van 7 tot 9 uur n.m.
en volgens afspraak
Eventueel bij U thuis

A. L. VELDKAMP
KINDERARTS
A F W E Z I G
TOT 1 JULI

Wij hebben het gevoel, dat de hier genoemde medici vreemd opgekeken hebben van de „collega”, die zich daar plotseling in drukletters bij hun gezelschap voegt.

„Deze procedure is gebruikelijk bij genoemd dagblad”, schrijft de vriendelijke hand, die ons op deze komische kolom wees.

Als dat zo is, dan dient de advertentieopmaker van het Arnhems Dagblad gewezen te worden op de wetsartikelen over het onbevoegd uitoefenen van de geneeskunde.

Met enige kennis van de dikwijls levensgevaarlijke gevolgen die voortspruiten uit de behandeling van hen, die zo dolgraag in de geneeskunde liefhebben, zal hij met ons tot de slotsom moeten komen, dat magnetiseur Van der Kaaden (die zelfs bereid is tot huisbezoek) in de verkeerde kolom is opgenomen. Hij hoort onder het kopje DIVERSEN thuis, waar ook de waarzeggers, de psychometristen en de makelaars-in-gelukkige-huwelijken staan.

„Zo dwaas dat ik er geen woorden voor heb”

ER IS WEER een aardstralen-fantast op onbarmhartige wijze aan de kaak gesteld.

Het is verheugend, dat een groot vakblad als „Groente en Fruit”, orgaan van het centraal bureau voor de tuinbouwveilingen in Nederland zo veel plattelanders een duidelijk en uitvoerig inzicht heeft gegeven van het boerenbedrog dat de wichelroede-specialisten nog altijd verspreiden.

Het is daarentegen treurig, dat zulk een artikel ook vandaag nog altijd weer nuttig is. Zal men dan nimmer inzien, dat men het wonder niet kan dwingen? Blijven de zoetgevooisde scharrelaars dan nog altijd maar slachtoffers maken?

De bijeenkomst van de Tuinbouwstudieclub Loosduinen op 29 april was zo definitief vernietigd voor de daar optredende sterwichelaar, dat wij niet kunnen nalaten een belangrijk deel van het verslag van „Groente en Fruit” over te nemen. Blijft slechts de wens, dat het voor het laatst zou kunnen zijn, dat wij in deze kolommen de dwaasheid van de aardstralenkastjes ten tonele moeten voeren.

Geen kunstmest

De genoemde studieclub, zo schrijft „Groente en Fruit”, had deze avond terdege voorbereid, want zij had niet alleen de uitvinder van de in de laatste tijd veel besproken „Bron-corrector” uitgenodigd tot het geven van een uiteenzetting op en het tonen van zijn apparaat, maar eveneens een tweetal wetenschapsmensen van formaat, namelijk dr. ir. C. K. van Daalen en ir. J. H. Makkink (Technische Hogeschool te Delft). Wij zullen eerst de uitvinder zelf aan het woord laten, die zo ongeveer het volgende zei:

„Goede avond, heren. Mijn vinding berust op een metalen-combinatie, waardoor een statisch-magnetisch veld wordt opgewekt, dat door een magneet-rooster wordt omgewerkt tot een dynamisch veld. Een electronen-rooster, dat is afgesteld op de magnetische meridiaan van de aarde, schiet de aldus vrijkomende electronen naar alle kanten weg in de bodem. Een vijfjarige ervaring bewijst dat deze electronenstroom zelfs de hardste lagen in de grond stuk bombardeert tot een kruimelstructuur. De waterhuishouding van wegens harde lagen drassige gronden wordt door dit bombardement binnen enkele weken prima. Overigens heeft dit tevens tot gevolg, dat er in de grond gebonden kali en fosfor door

worden vrijgemaakt. Na het plaatsen van dit apparaat mag er zelfs geen kunstmest meer gegeven worden, omdat een slechtere groei daarvan het gevolg is. Men kan geheel volstaan met een lichte organische bemesting, waardoor de groei wordt gestimuleerd en de kwaliteit van de produkten wordt verbeterd. Ook de ziektebeelden in de gewassen lopen er systematisch door terug. Voorbeelden hiervan zijn onder andere wortelknobbel en kurkwortel. Ik raad ten sterkste af, de grond verder nog te stomen of te chloreren, want dit middel is volkomen afdoende.

Mijn apparaat werkt met een actieradius van 175 meter in het rond; daarbuiten treedt geen effect meer op. Het heeft een produktieverhogende en kostprijsdrukkende werking”.

Aldus de verbijsterende uiteenzetting van de uitvinder. Ofschoon het ontegenzeggelijk voor hem pleitte dat hij zich desgevraagd bereid toonde ook de inhoud van zo'n toverdoos te tonen (iets was vrijwel alle collega's met hun vindingen systematisch weigeren te doen), bracht deze „show” een zo mogelijk nog verbijsterender effect te weeg.

Wij hebben deze onderdelen voor de aardigheid genoteerd: aluminiumschijf; koperschijf; chroomnikkelstaalschijf; magneet-rooster; chroomnikkelstaalschijf; koperschijf; spiraal (alias electronen-rooster of antenne), koperschijf, aluminiumschijf. En let wel: de antenne moet precies gericht zijn op de magnetische Noordpool (waarom niet op de Mokerhei? zo vragen wij ons af), want anders wil het bombardement niet losbarsten.

Voor hen, die na dit relaas eventueel nog in twijfel mochten verkeren of hier misschien toch wel sprake is van een vernuftige vinding, laten wij hieronder nog de discussie volgen welke zich tussen ir. Makkink en de uitvinder ont-spon.

IR. MAKKINK:

„Uw verhaal is te vergelijken met een advies om een bamboestok te planten onder de garantie, dat er denneappels aan zullen komen, uit de zaden waarvan weer eikebomen zullen opgroeien. Het staat voor mij zo vast als een huis, dat dit stapeltje metalen in het geheel geen electronen uitzendt. Slechts bij een ver-hitting tot enkele honderden graden kunnen wat electronen worden vrijgemaakt, die dan echter niet verder komen dan hoogstens één centimeter. Het is totaal onmogelijk op deze manier electronen vrij te maken en weg te schieten”.

DE UITVINDER:

„Dat kan wél door de afstelling op de mag-netische meridiaan”.

IR. MAKKINK:

„Ik verricht dagelijks onderzoekingen met electronen, maar wat u hier beweert is zo dwaas, dat ik verder geen woorden voor heb. Als het wél waar was, zoudt u onmiddellijk een betrekking kunnen krijgen aan de Technische Hogeschool. Nogmaals: ik acht dit alles volkomen waardeloos en wil nog wel opmerken, dat u er blijkbaar niet voor terug-schrikt om vijf duizend gulden te vragen voor wat metalen, die samen niet meer dan tien à twaalf gulden aan materiaalwaarde ver-genwoordigen”.

DE UITVINDER:

„Met wichelroeden kan worden aangetoond, dat er rond de apparatuur inderdaad een mag-netisch veld aanwezig is”.

IR. MAKKINK:

„Uitgebreide proeven met wichelroedelo-pers hebben bewezen, dat aan de resultaten van deze bezigheid bijzonder weinig waarde mag worden gehecht. En wat tenslotte nog de landbouwkundige aspecten van uw betoog be-treft, op welk terrein ik persoonlijk niet des-kundig ben, kan ik u wél de verzekering ge-ven dat het totaal onmogelijk is elementen te beïnvloeden met behulp van electronen”.

Tot zover dan dit wetenschappelijke wederwoord, dat aan duidelijkheid zeker niets te wensen overliet.

Onze opvattingen over deze materie werden deze avond overigens nog eens extra versterkt door de voordracht welke dr. ir. Van Daalen hier hield over de waarde van wichelroede lopen en van aardstralenkastjes. Een onder-werp, waaraan hij in opdracht van de Koninklijke Academie voor Wetenschappen tezamen met verschillende vooraanstaande landbouwdeskundigen een uitvoerig onderzoek had gewijd.

Daarbij was gebleken, dat de bevindingen van verschillende wichelroedelo-pers op dezelfde percelen in geen enkel opzicht met elkaar vergelijkbaar wa-ren en zelfs dat de bevindingen van één en dezelfde persoon, bij een met tus-senpozen herhaald onderzoek op een willekeurig perceel, steeds weer anders waren. Wanneer men maar voldoende wichelroedelo-pers een perceel laat on-derzoeken, zo had hij geconstateerd, is hierop tenslotte geen plek meer welke niet door tenminste één van hen wordt aangewezen als centrum van aardstra-len. Dit resultaat werd bereikt bij een inschakeling van tenminste veertien wichelroedelo-pers. Wiskundig werd bovendien berekend, dat de verdeling van de uitslagen, welke de verschillen-de lopers aanwezen, precies gelijk was aan een verdeling, welke het resultaat zou zijn van een loterij.

„Groente en Fruit” deelt verder mee, dat de (overigens in het verslag niet bij name genoemde) wichelaar weigerde mee te werken aan een experiment door bij een der leden van de studieclub een aardstralenkastje ter beproe-ving in de tuin te plaatsen.



1949 - 1959

10 JAAR KONINGIN WILHELMINA FONDS

IN DE STRIJD tegen het kwaad der kwakzalvers zijn wij genoodzaakt zoveel ergelijke staaltjes van volksmisleiding en fatale geneeswijzen te signaleren, dat er maar nauwelijks gelegenheid overschiet te wijzen op de successen van de bona fide geneeskunde. Ook dit is nuttig! Hoe groter het vertrouwen wordt van zieke mensen in de mogelijkheden, die artsen, specialisten en andere deskundigen bezitten tot genezing van de meest beruchte kwalen, hoe minder men geneigd zal zijn nieuwe hoop te putten uit het hokus-pokus in de ongure spreekkamertjes van de kwakzalvers.

Een goede gelegenheid om kennis te nemen van de voortdurende en ingespannen strijd, die de medische wetenschap voert was de persconferentie, die het Koningin Wilhelmina Fonds voor de kankerbestrijding in mei heeft belegd.

Kanker is juist een van die gevreesde ziekten, die in de volksmond ongeneeslijk worden genoemd. Is het dan zelfs niet ietwat begrijpelijk, dat men zich in laatste wanhoop wendt tot de wonderdokter, die met stalen gezicht beweert dat hij kan doen, waar de medici in tekort schieten: het ongeneeslijke genezen?

Baat het niet, het schaadt toch evenmin, denkt de zieke. Wij kennen de vreselijke gevolgen van deze wanhoop. De kwakzalver maakt dankbaar gebruik van het wantrouwen in de bona fide geneeskunde, hij prevelt zijn sinistere

recepten of bestrijkt willekeurig het lichaam en hij int — op dat punt zijn alle kwakzalvers gelijk — het duivelsloon dat hij perst uit de doodsangst van zijn slachtoffers.

Bij minder wanhoop, bij meer vertrouwen in het medische kunnen, zouden veel minder mensen de nutteloze martelgang bij de kwak doormaken.

Het K.W.F. heeft op deze persconferentie stellig bijgedragen tot een groter vertrouwen in de kankerbestrijding.

Het fonds heeft rekening en verantwoording afgelegd over de ruim 15 miljoen gulden, die het in 10 jaar bijeenzamelde.

Het geld blijkt niet voor niets bijeengebracht te zijn door vele goede gevers. Aan fundamentele en klinische research werd f 7.8 miljoen besteed. Voor kostbare apparatuur als radium en cobaltstralers trok het KWF f 1.6 miljoen uit. De bouw, verbouw en inrichting van de kankerinstututen kostte f 3.3 miljoen.

En nu de resultaten? Ook op dit punt liet het KWF een duidelijk geluid horen. Zonder te juichen over de bestrijding van de ziekte kan toch geconstateerd worden, dat verbluffende resultaten zijn geboekt op vormen als kanker in borstklier of baarmoederhals.

Daarnaast werd gewezen op de successen, die bereikt werden op het gebied van de beentumoren, door het vormen van een werkgroep van deskundigen als chirurgen, orthopaedisch chirurgen, röntgenologen, radiotherapeuten en patholoog-anatomen.

Zo zijn er tal van nuttige initiatieven, die geleid hebben tot de best mogelijke verdediging tegen het opdringen van de gevreesde ziekte. De door het fonds gefinancierde kanker-registratie heeft belangrijk cijfermateriaal verzameld om te staven, dat het gevecht niet vruchteloos wordt gevoerd.

Een van de belangrijkste moeilijkheden in de kankerbestrijding is — naast de onwetendheid — de vrees voor kanker, die de mensen er van terughoudt naar een arts te gaan.

Velen gaan wel naar een kwakzalver. Inderdaad, het lijkt misschien geruststellender, zo'n man die onmiddellijk genezing garandeert.

Maar de 15 miljoen gulden, die door het Koningin Wilhelmina Fonds zijn besteed aan de deskundige ziektebestrijding, betekenen nu eenmaal meer dan de rijksdaalder, die de kwakzalver vraagt.

Die 15 miljoen betekenen dit: er is geen noodzaak voor wanhoop voor lijdens aan deze ziekte; er is dus stellig geen noodzaak voor een bezoek aan een kwakzalver!

REDACTIE:

Medisch redacteur:

dr R. E. Wierenga, arts, Barchem

Pharm. redacteur:

J. E. Buiter, apotheker, Zwolle

Bureau Vereniging

HET BUREAU van de vereniging is gevestigd te Lunteren. Directeur is de heer D. H. van den Bosch, „Welgelegen”, Lunteren, telefoon 08388-301.

Aan dit bureau zijn alle inlichtingen omtrent de vereniging verkrijgbaar. Ook kan men hier lezingen aanvragen op het gebied van de kwakzalverijbestrijding.

AAN ALLE LEDEN

verzoekt de penningmeester hem de contributie-1959 ten bedrage van f 7,50 te giren. Voor studenten, verpleegsters, kraamverzorgsters, arts-, tandarts- en apothekersassistenten bedraagt de jaarcontributie f 2,50.

Hoe eerder U gireert, des te meer verlicht U de taak van de penningmeester!

De gironummers van de Vereniging tegen de Kwakzalverij zijn: postgiro 32237 en gemeentegiro Amsterdam K 1672.

Bestuur van de Vereniging tegen Kwakzalverij: Dr H. H. Funke, *Arts* te Amsterdam, *Voorzitter*; E. Mijnaerends, *Tandarts* te Amsterdam, *Vice-voorzitter*; Mevr. A. Burbach-van der Woord, Prins Frederik Hendriklaan 60, Naarden, *Secrétaresse*; L. Brest te Amsterdam, *Penningmeester*; Mej. E. H. Hengeveld, *Arts* te Zwolle; Mr J. E. Goudsmit, *Kantonrechter* te Haarlem; Dr H. H. Scholten, *Dierenarts*, Veterinair Inspecteur van de Volksgezondheid te Haarlem; H. Dijkstra, *Oud-Commiss. van Politie* te Amsterdam; A. Verschuur, *Arts* te Amsterdam; Mr J. D. van den Berg, *Rechter* te Arnhem; Mr G. C. M. van Nijntaten te Voorburg, *Referendaris* bij het Ministerie van Justitie; Dr J. H. Ligterink, *Arts* en *Apotheker* te Amsterdam.

Lidmaatschap van de Vereniging incl. Maandblad min. f 7,50, voor studenten, verpleegsters, arts-, tandarts- en apothekersassistenten en kraamverzorgsters f 2,50. Adres voor het opgeven van leden en abonné's: Mevr. Burbach-v. d. Woord, Prins Frederik Hendriklaan 60, Naarden. Penningmeester: L. Brest, Argonautenstraat 19a, A'dam-Z. Postgiro van de Ver. 32237 te Amsterdam - Gem. Giro K 1672.

DRUKKERIJ SYSTEMA N.V.
Amsterdam

Abonnement per jaar franco per post bij vooruitbetaling f 7,50, voor studenten, verpleegsters, arts-, tandarts- en apothekersassistenten en kraamverzorgsters f 2,50

Administratie Maandblad:

Mevr. A. Burbach-v. d. Woord, Prins Frederik Hendriklaan 60, Naarden, tel. 02959-9114.

TEGEN DE KWAKZALVERIJ

REDACTIE-ADRES: O. Kuijk, Brantwijk 76, Amstelveen

Opgericht 1 januari 1881

Onze vereniging een Ku Klux Klan met unfaire methoden?

KRENKENDE BESCHULDIGING

DE MEEST KRENKENDE beschuldiging, die ooit jegens onze vereniging tegen de Kwakzalverij is uitgesproken, noteerden wij enkele weken terug in de dagbladen Het Centrum en Het Vrije Volk.

Zij luidde:

„De Vereniging tegen de Kwakzalverij bedient zich van unfaire methoden. Niet tegen de kwakzalvers ageert deze vereniging, maar tegen de man met de resultaten, omdat hij het monopolie van de arts bedreigt.” (Het Vrije Volk). „... een soort Ku Klux Klan van artsen, die bang zijn voor de concurrentie. Hier is geen rechtsgelijkheid meer, maar onrecht. Bij deze groep van medici gaat het niet meer om het algemeen belang, maar om het handhaven van een eigen monopolie.” (Het Centrum).

De man, die deze woorden sprak was volgens de twee bladen mr. G. E. Kruseman, advocaat en procureur te Amsterdam. Jaren geleden werd hij lid van de Vereniging tegen de Kwakzalverij...

DIT GAAT TE VER

Men moet zich er niet te veel over verbazen, dat iemand, die onze vereniging zo goed kent en zelfs als lid toetrad, een dergelijke bittere en onredelijke aanval doet op onze organisatie.

Het is velen bekend, dat mr. Kruseman nauwe relaties onderhoudt met de Nederlandse werkgroep van paranormale genezers. In onze vereniging vertegenwoordigde hij de „oppositie”, die medestreed tegen onguere kwakzalvers, maar de door de NWP gediplomeerde magnetiseurs wilde introduceren als bona fide genezers.

Volgens Het Centrum zei mr. Kruseman tijdens het diplomeringssritueel van 10 nieuwe NWP-magnetiseurs, dat hij van een tegenstander van de NWP geleidelijk aan een voorstander was geworden. Een onderzoek had hem tot de overtuiging gebracht dat de paranormale genezers in Nederland op een unfaire manier worden vervolgd. Als advocaat heeft hij nu de taak op zich genomen om genezers die door de

justitie voor het gerecht worden gedaagd te verdedigen.

Het staat een ieder vrij van overtuiging te veranderen. Maar wie de nieuwe gedachtengang zover doordrijft, dat hij een heksenjacht ontketent tegen aanhangers van een andere — zijn vroegere — opvatting, gaat te ver. Dit doet mr. Kruseman.

Onjuistheid

Hij weet heel goed, dat het bestuur van de Vereniging tegen Kwakzalverij geen monopolie nastreeft voor welke groep van artsen dan ook. Hij weet, dat het bestuur een objectief wetenschappelijk onderzoek naar de waarde van paranormale genezing ondersteunt. Hij weet, dat voorzitter en andere bestuursleden met belangstelling de schaarse experimenten volgen, die op dit gebied worden georganiseerd.

Mr. Kruseman weet dat de Nederlandse artsen niet bang zijn voor concurrentie van kwakzalvers. Hij weet, dat betrekkelijk weinig artsen lid zijn van onze vereniging.

Daarom is het een betreurenwaardige onjuistheid, als de zo goed ingelichte mr. Kruseman zegt: „deze groep medici gaat het niet om het algemeen belang, maar om het monopolie”.

Wij beweren niet, dat mr. Kruseman de zaak van de magnetiseurs door dik en dun verdedigt, ten einde voor zijn juridische praktijk het monopolie te krijgen van de verdediging der vervolgte genezers. Deze bewering zou namelijk even infaam zijn, als de stelling dat de Ku Klux Klan van artsen bevreesd is voor concurrentie van de handopleggers en een geneeskundig monopolie nastreeft.

Mr. Kruseman is een fanatiek bestrijder geworden van de Vereniging tegen de Kwakzalverij, waartoe hij zich als lid heeft laten inschrijven. Wij vragen

(Vervolg op pag. 2)

Paranormaal rechtsgevoel

WAT DE Nederlandse werkgroep van paranormale genezers voor opvattingen heeft over de volksgezondheid weten we zo langzamerhand wel. Het zijn beslist de onze niet.

Maar wat de NWP over de Nederlandse rechtspraak dacht wisten wij nog niet. De schrijver van het artikel „Volksgezondheid en Magnetisme” in het NWP-orgaan „Lichaam en Geest”, de heer Van der P(laats?) geeft ons over de NWP-rechtsopvattingen een treffend inzicht.

Hij schrijft over een zitting van de rechtbank in Dordrecht:

„Evenals in Gorinchem, trad ook in Dordrecht als getuige-deskundige op de inspecteur van de Volksgezondheid in Zuid-Holland, A. in 't Veld, een notoire tegenstander van de magnetiseurs, die ook thans weer de rechtbank misbruikte om felle aanvallen op de paranormale geneeskunst en in het bijzonder op de NWP te richten.”

Ziehier de rechtsopvatting van de NWP: Wie tegen ons is misbruikt de rechtbank.

Ook de juridische opvattingen van de NWP zijn de onze niet.

AAN ALLE LEDEN

verzoekt de penningmeester hem de contributie-1959 ten bedrage van f 7,50 te gireren. Voor studenten, verpleegsters, kraamverzorgsters, arts-, tandarts- en apothekersassistenten bedraagt de jaarcontributie f 2,50.

Hoe eerder U gireert, des te meer verlicht U de taak van de penningmeester!

De gironummers van de Vereniging tegen de Kwakzalverij zijn: postgiro 32237 en gemeentegiro Amsterdam K 1672.

DODELIJK KWAKZALVERSRECEPT:

WIE MAAR geregeld uien eet krijgt geen kanker!

Dit kwakzalversmiddeltje werkt tot de dood er op volgt. De dood volgt meestal snel. Dit moge een troost zijn voor het beklagenswaardig slachtoffer van de kwak die deze geneeswijze toepaste, voor de moderne beschaving is het een schande, dat dit soort aperte schurkenstreken nauwelijks en dan nog zeer licht bestraft kunnen worden.

Wij danken het aangrijpend verhaal van dit dodelijk recept aan Dagboekancier, de rubriekschrijver van Het Parool, die zich reeds meermalen een warm pleitbezorger voor de kwakzalverijbestrijding heeft betoond. Zijn wijdverbreide pennevruchten over dit onderwerp hebben stellig al veel bijgedragen tot het weerhouden van wankelmoedigen tot een bezoek aan de magnetiseurs, waterkijkers en wonderdokters. Toch willen wij ook in dit orgaan graag zijn jongste bijdrage weergeven, omdat nu eenmaal niet genoeg mensen kennis kunnen nemen van de gevaren, die men loopt bij een bezoek aan deze „hyena's op het slagveld van het menselijk lijden“, zoals Dagboekancier hen noemt.

Bijgeloof

Na een inleiding over tal van belachelijke uitingen van bijgeloof schrijft Dagboekancier:

„Als het bijgeloof er niet was, zouden niet zoveel mensen zich in de nek laten kijken door zogenaamde helderzienden en paragnosten, of door kwakzalvers. Dit „of“ zou trouwens evengoed „en“ kunnen luiden, want tal van paranormalen profiteren van de reputatie, die zij als zodanig hebben gekregen, door tevens een bloeiende kwakzalverspraktijk te beginnen. Een van de bekendste ontvangt zijn patiënten zelfs in ploegen, en de bijgelovigen, de ezels, de stakers, de wanhopigen, maar vooral: de hypochonders en hysterici slikken dat. Hun huisarts zou het eens moeten wagen twee, drie patiënten tegelijk te ontvangen — bij de kwak zitten zij getroost in groepen van tien of twintig, luisteren naar zijn geraaskal, betalen „vrijwillig“ en gaan naar huis zonder hun arts te raadplegen. Laatst, in Apeldoorn, heeft dat een mensenleven gekost — onze justitie heeft het gehonoreerd met f 1000 boete voor de kwak. Wij kennen nu dus de prijs.

Hoe ver het bijgeloof gaat blijkt uit een brief, die een academisch gevormd man mij onder het allerstrikste zegel der geheimhouding heeft gezonden. Op aandrang van vriendinnen consulteerde zijn vrouw, toen was gebleken, dat zij

UIEN TEGEN KANKER

„Iedere kwakzalver is een schurk
of een gek; meestal beide”

leed aan kanker en toen de geneesheren haar adviseerden zich te laten opereren en daarna te laten bestralen, een kwak. De kwak raakte haar aan, keek haar aan, bevestigde de diagnose van de medici, maar ontried de operatie. Mevrouw moest uien eten, dagelijks een kilo. Dan zou zij genezen. Wie maar geregeld uien at kreeg zelfs geen kanker.

Hooghartig

Mijn briefschrijver wierp later tegen, dat kanker zo'n verbreide ziekte was, dat hij niet kon aannemen, dat niet tal van lijders toch geregeld uien hadden gegeten. „Dat is nooit vastgesteld,” zei de kwak hooghartig — alsof zijn eigen stupide theorie wel zou zijn vastgesteld. De arme vrouw heeft nog een half jaar uien gegeten tot zij er van walgde. Toen verloor haar de dood.

„Er ging van deze man een grote, dwingende kracht uit,” aldus de brief. „Hij had mijn vrouw van het eerste ogenblik af geheel onder zijn invloed en sprak zo zeker, dat ook ik hem tenslotte niet durfde weerstreven.”

Dat is het grote gevaar van die kwakzalvers. Zij ontdekken hun overwicht, deze hyena's op het slagveld van het menselijk lijden, en exploiteren het, ten koste van geld, goed en levens van hun medemensen. Iedere kwakzalver is een schurk of een gek, en vaak is hij het beide tegelijk.

En daarom: bent u niet bijgelovig? Pas maar op! Het kan namelijk wel kwaad. Het begint met afkloppen — het eindigt vaak bij de kantoorbediende, die in zijn vrije tijd wel even kwaadaardige gezwellen zal genezen..... Want als de mens het vermogen zou hebben gehad iets te leren van de stommiteiten van zijn voorgangers en van zijn tijdgenoten, en van zichzelf, zouden wij al lang in een ideale wereld hebben geleefd,” aldus Dagboekancier in Het Parool.

Wij kunnen maar één schamel lichtpuntje zien in het trieste verhaal van de vrouw, die uien at tegen kanker.

Deze smartelijke gang van zaken kan — mits goed verbreid — bijdragen tot een algemene publieke verachting voor de kwalijke praktijken der pseudo-dokters. Eerst wanneer brede lagen van

onze bevolking gaan inzien, dat er een levensgevaarlijk risico schuilt in een geneeskundige behandeling door een kwakzalver zal dit kwaad verdwijnen. Wie zichzelf liefheeft mijde de kwak!

Krenkende beschuldiging

(vervolg van pag. 1)

ons af, of de NWP gelukkig moet zijn met deze aanhang.

Natuurlijk, het klinkt prettig om mr. Kruseman (volgens Het Centrum) te horen zeggen: „U, honderdvijftig leden van de NWP kunt meer doen dan tienmaal zoveel doktoren”.

In zijn rede, die met krachtig applaus van de 150 magnetiseurs werd beloond, zei mr. Kruseman bovendien, dat van de 11 miljoen Nederlanders er twee miljoen min of meer ziek zijn. Tegen vele kwalen staat de medische wetenschap machteloos. De rationalistische geneeskunde kan deze groep geen hulp bieden. Vele jonge artsen zien de mens slechts als een organisme. De paranormale genezers, die allen hun werk uit roeping doen, vervullen daarom een taak, die anders onvervuld zou blijven. Er komt een tijd, dat een arts een nog vreemder wezen zal zijn dan de magnetiseur nu, zo meldden de twee genoemde bladen.

Wij kunnen ons dit donderend applaus voorstellen.

Wie graag artsje wil spelen, kan geen betere taal wensen. De arts in het museum. De magnetiseurs maar strijken over de ledematen van 2 miljoen zieke Nederlanders.

Maar de NWP bedenke, dat deze demagogie zo doorzichtig is, dat het bijna belachelijk wordt. Geloof men werkelijk bij dit pleidooi gebaat te zijn? Het staat nog altijd niet objectief wetenschappelijk vast, dat paranormale geneezing bestaat en enige waarde heeft. De Vereniging tegen de Kwakzalverij behoudt zich het recht voor de magnetiseur te zien als een onbevoegde uitoefenaar van de geneeskunde, zolang het onderzoek niet voltooid is. De magnetiseursbond daarentegen loopt op het onderzoek vooruit en voert zonder

(zie volgende kolom onderaan)

KWADE DAMPEN achter de SLAPEN

*De heer A. J. Eleveld te
Harderwijk schrijft ons:*

In het artikel „Masseur werd licht gestraft”, in Uw maandblad van juni 1959 spreekt U herhaaldelijk over „een masseur” en eenmaal zelfs over „De Harderwijker masseur”. Dit is niet juist. De man, die zich destijds voor de kantonrechter had te verantwoorden, is een gepensioneerd wagenwasser der N.S. Sinds enige jaren gaat hij in Harderwijk en omgeving rond, compleet met bliksemdiagnoses en wondergenezingen. U geeft deze man dan ook beslist te veel eer, wanneer U hem in Uw artikel „masseur” noemt. Temeer trof het mij pijnlijk, dat in Uw verslag wel voortdurend over „de masseur” wordt gesproken, omdat ik zelf de enige heilgymnast-masseur in Harderwijk ben. Ongetwijfeld weet U, dat over de heilgymnast-masseur zelden anders gesproken wordt als over „de masseur”. Naar mijn mening kan Uw artikel dan ook verwarrend werken ten opzichte van de heilgymnasten-masseurs, die ten allen tijde proberen door ernstige studie en conscientieus werken, waardevolle leden te zijn van het medische team, dat de patiënten de beste en meest verantwoorde behandeling kan verschaffen. Tenslotte wilde ik U nog wijzen op een punt in het rechtbankverslag dat schijnbaar ook aan de officier is ontgaan, nl. dat de heer v. B. ontkent de buik te hebben gemasseerd, maar dat zijn behandeling slechts op de benen van de patiënt zou zijn toegepast. Nu mag de heer v. B. ook de benen niet masseren, want in de wet op de paramedische bedrijven (en U houdt mij ten goede, dat ik U niet zonder meer het betreffende artikel op kan geven), staat duidelijk dat het toepassen van handgrepen op het menselijk lichaam met het oogmerk aan een tekort of een gebrek van een orgaan of ander deel van het menselijk lichaam tegemoet te komen, alleen geoorloofd is aan degenen die hiertoe de bevoegdheid hebben verkregen.

enige wetenschappelijke grondslag reclame voor genezers, van wie niemand precies weet of zij niet toch tot de kwakzalvers behoren. Bovendien verklaren de magnetiseurs de oorlog aan de bona fide genezers.

De redevoering van mr. Kruseman is voor de NWP een bewijs van zwakte. Wie sterker staat beschikt over betere argumenten dan schelden alleen.

Inderdaad is het treurig dat mensen als deze v. B. hun verderfelijke werk kunnen verrichten. Om U een voorbeeld te geven van de diagnose die deze man stelt, noem ik U een tweetal gevallen. Bij de patiënt die is overleden, had hij gezegd: „De lever en de milt zijn aan elkaar vergroeid en dat moet ik nu weer losmasseren”. En bij een dame die veelvuldig aan hoofdpijnen lijdt, heette het: „Dat zijn de kwade dampen die zich achter de slapen hebben vastgezet en

die moeten nu met massage weer losgemaakt worden”. Treurig dat deze man hier in Harderwijk optreedt. Maar diep en diep treurig dat, zoals uit het rechtbankverslag blijkt, een plaatselijk arts een patiënt naar deze kwakzalver toestuurt.

U zult uit mijn verhaal begrijpen, dat ik op geen enkele wijze kritiek heb op de strekking van Uw artikel. Slechts zou ik het op prijs stellen, wanneer U in een volgend nummer van Uw maandblad er op wees, dat niet „De Harderwijkse masseur”, maar de gepensioneerde wagenwasser v. B. zich schuldig heeft gemaakt aan het onbevoegd uitoefenen van de geneeskunde.

A. J. ELEVELD,

Harderwijk.

Negatieve resultaten bij „paranormaal begaafden”

DE AMSTERDAMMER, de heer J. Bendien, is gepromoveerd tot doctor in de letteren en wijsbegeerte op het proefschrift 'Persoonlijkheidskenmerken van 'paranormaal begaafden' in het licht van de Rorschach', zo meldt Het Vrije Volk.

Promotor was prof. dr. A. D. de Groot. De 'paranormaal begaafden' staan in het proefschrift tussen aanhalingstekens, want de schrijver gelooft niet in hun buitengewone begaafdheid. Hij heeft met wetenschappelijke telepathieproeven bij een groep van personen, die zeggen dat zij 'bovennatuurlijke eigenschappen' bezitten, geen enkel resultaat bereikt.

Bij sommige van zijn vrienden echter heeft hij met dezelfde proeven opmerkelijke resultaten geboekt, hoewel geen van deze vrienden zich paranormaal begaafd noemde. Strikt wetenschappelijke proeven met wichelroedelopers hadden uitsluitend negatief resultaat.

Een onderzoek naar de capaciteiten van magnetiseurs acht Bendien wetenschappelijk zelfs niet mogelijk.

Sterke geldingsdrang

Uit hun reacties op de Rorschachtest (een test waarbij de proefpersoon moet zeggen wat hij ziet op een serie platen met inktvlekken) meent hij te concluderen dat de 'paranormaal begaafden' mensen zijn met een bijzonder gevoelsleven; zij voelen zich verheven, geïnspireerd vanuit een 'andere werkelijkheid'. Hierdoor komen zij tot de overtuiging, dat zij zijn begiftigd met

meer-dan-gewone, dus paranormale vermogens. Een sterke geldingsdrang zou mede in het spel zijn.

Scherpe kritiek

Hij komt ook tot de conclusie dat de 'paranormaal begaafden' hun belevenis van 'die andere werkelijkheid' objectiveren op een wijze die in beginsel overeenkomt met wat vele mensen in hun religieuze leven doen. Het verschil tussen beide groepen ligt erin dat gelovigen eigenschappen aan machten buiten zichzelf toeschrijven, terwijl de 'paranormalen' deze machten in eigen beheer nemen.

Scherpe kritiek uit Bendien op prof. Tenhaeff, die deze onderwerpen weinig kritisch zou benaderen. Nog scherper is de kritiek op de heer Wittenberg, die met prof. Tenhaeff heeft samengewerkt.

In een artikel van prof. Tenhaeff heeft deze o.m. de psychologische aspecten van zijn proefpersonen behandeld. Hij gaf vele voorbeelden van hun paragnostische prestaties, maar deze zijn, aldus de heer Bendien, bijna allemaal ontleend aan de verhalen van de „paragnosten” zelf en voor het grootste deel onverifieerbaar, zo lezen wij in „Het Parool”.

„De door ons onderzochte 'paranormaal begaafden', aldus de heer Bendien, „hebben bijna allemaal soortgelijke verhalen verteld,

Dit alles geeft ons echter geen enkele reden aan te nemen dat deze personen paragnostisch meer kunnen dan de gemiddelde mens.”

ONGEWENSTE LEZINGEN

VAN ARTS VOOR LEKEN

ONDER DEZE TITEL gaat de medische medewerker van Het Parool in op de lezing, die de Dusseldorpse arts dr. Huneke onlangs in Rotterdam heeft gehouden over de toepassing van novocaine.

Dr. Huneke ontwikkelde zijn „neural therapie”, waarmee hij ongeveer in hetzelfde vlak ligt als de veelbesproken behandeling van prof. dr. Aslan uit Boekarest.

Dr. Huneke, aldus Het Parool, vertelt allereerst hoe hij tot zijn behandelingsmethode gekomen is. Het was een injectie met een samengesteld geneesmiddel bij een migraine-patient, die op zo plotselinge wijze succes had, dat dit volgens hem onverklaarbaar was voor het officiële geneeskundige denken. Later werd een van de bestanddelen van het geneesmiddel, de novocaïne, een stof die reeds zeer lang in de chirurgie voor plaatselijke gevoelloosheid wordt gebruikt, ter blijvende bestrijding van pijnen ingespoten.

Hierbij deden zich van tijd tot tijd ook weer zeer onverwachte effecten op pijnen voor, die ook weer als onverklaar-

baar volgens het gewone geneeskundige denken worden gekwalificeerd. Bij elk nieuw verschijnsel wordt dan een theorie opgesteld, die volgens het denken van dr. Huneke een verklaring moet geven. Zo staan achtereenvolgens: de stof novocaïne al of niet met toevoegingen; de wijze en plaats van inspuiting; de gebieden, waarin de pijn uitstraalt en tenslotte oude littekens ergens in het lichaam, die stoornissen op ver verwijderde plaatsen zouden geven in het centrum der theoretische beschouwingen. Op een ogenblik gaat hij zelfs zover, dat hij zegt: het komt er niet op aan wat men inspuit als men maar een „stoot” geeft op de juiste plaats in het organisme.

De voornaamste reden waarom deze lezingen worden gehouden is volgens spreker, dat wij hier staan voor een revolutionaire ommekeer in het medisch denken. Waarom? Omdat dr. Huneke meent dat bepaalde waarnemingen door het „officiële” medische denken niet verklaard kunnen worden.

Fout

Bij het weggaan vroeg iemand mij of ik dokter was en of ik dergelijke lezingen voor leken niet ongewenst vond. Ik heb hem bevestigend moeten antwoorden, zo vervolgt de arts van Het Parool.

Waarom, kan men zich afvragen, houdt dr. Huneke dergelijke voordrachten voor leken? Het antwoord dat hij zelf geeft is, dat het hem ondanks 80 voordrachten en een groot aantal publikaties, waaronder twee in boekvorm, niet gelukt is „durchzubreken in die „ärztliche Öffentlichkeit” en dat hij het nu via het lekenpubliek wil proberen. Wat betekent dat?

Eenvoudig dat zijn argumenten het merendeel der artsen niet hebben kunnen overtuigen. Artsen overtuigen doet men alleen door een nauwkeurig verslag van alle behandelde gevallen en een kritische beschouwing van succes en teleurstelling. Als hem dat na al zijn publikaties niet gelukt is, zal het hem door dit soort lezingen zeker niet gelukken.

De gehele voorstelling van zaken alsof er een officiële geneeskunde zou zijn die voorschrijft wat waar en onwaar, wat waardevol en waardeloos is, is fout. De publieke opinie in de geneeskunde wordt gevormd door de ervaring en wetenschappelijke onderzoekingen van allen. Hierbij worden pro en contra telkens tegen elkaar afgewogen. Hierdoor ontstaat een wisselende graad van waardering zo ongeveer op de wijze waarop beurskoersen tot stand komen. Deze waardering is zeker niet feilloos maar allerm minst autoritair.

Wil men de gezamenlijke artsen van iets nieuws overtuigen dan moet men een vollediger overzicht van alle feiten en een meer kritische behandeling van de stof geven dan waartoe dr. Huneke blijkbaar in staat is.

Vruchtbaar appèl

DE PRESIDENT van de arrondissementsrechtbank te Dordrecht, mr. D. J. P. Hoeufft, heeft op 3 april de magnetiseur L. F. S. veroordeeld tot viermaal f 25.— boete.

De magnetiseur had appèl aangetekend tegen een boete van f 1200.—, waarvan f 800.— voorwaardelijk hem opgelegd door de kantonrechter te Gorinchem.

Bureau Vereniging

HET BUREAU van de vereniging is gevestigd te Lunteren. Directeur is de heer D. H. van den Bosch, „Welgelegen”, Lunteren, telefoon 08388-301. Aan dit bureau zijn alle inlichtingen omtrent de vereniging verkrijgbaar. Ook kan men hier lezingen aanvragen op het gebied van de kwakzalverijbestrijding.

REDACTIE:

Medisch redacteur:

dr R. E. Wierenga, arts, Barchem

Pharm. redacteur:

J. E. Buiter, apotheker, Zwolle

Bestuur van de Vereniging tegen Kwakzalverij: Dr H. H. Funke, Arts te Amsterdam, Voorzitter; E. Mijnaerends, Tandarts te Amsterdam, Vice-voorzitter; Mevr. A. Burbach-van der Woord, Prins Frederik Hendriklaan 60, Naarden, Secretaresse; L. Brest te Amsterdam, Penningmeester; Mej. E. H. Hengeveld, Arts te Zwolle; Mr J. E. Goudsmit, Kantonrechter te Haarlem; Dr H. H. Scholten, Dierenarts, Veterinair Inspecteur van de Volksgezondheid te Haarlem; H. Dijkstra, Oud-Commiss. van Politie te Amsterdam; A. Verschuur, Arts te Amsterdam; Mr J. D. van den Berg, Rechter te Arnhem; Mr G. C. M. van Nijnatten te Voorburg, Referendaris bij het Ministerie van Justitie; Dr J. H. Ligterink, Arts en Apotheker te Amsterdam.

Lidmaatschap van de Vereniging incl. Maandblad min. f 7,50, voor studenten, verpleegsters, arts-, tandarts- en apothekers-assistenten en kraamverzorgsters f 2,50. Adres voor het opgeven van leden en abonné's: Mevr. Burbach-v. d. Woord, Prins Frederik Hendriklaan 60, Naarden. Penningmeester: L. Brest, Argonautenstraat 19a, A'dam-Z. Postgiro van de Ver. 32237 te Amsterdam - Gem. Giro K 1672.

DRUKKERIJ SYSTEMA N.V.
Amsterdam

Abonnement per jaar franco per post bij vooruitbetaling f 7,50, voor studenten, verpleegsters, arts-, tandarts- en apothekers-assistenten en kraamverzorgsters f 2,50

Administratie Maandblad:

Mevr. A. Burbach-v. d. Woord, Prins Frederik Hendriklaan 60, Naarden, tel. 02959-9114.

TEGEN DE KWAKZALVERIJ

REDACTIE-ADRES: O. Kuijk, Brantwijk 76, Amstelveen

Opgericht 1 januari 1881

WAARDIGHEID*ook al is het een nadeel*

SOMS KAN MEN HET betreuren, dat de kwakzalverij niet feller bestreden wordt. Als men weet hoe onscrupuleus de onbevoegde genezers propaganda voeren tegen de bona fide geneeskunde, als men uit NWP-kring hoort voorspellen, dat artsen in de toekomst even vreemde wezens zullen zijn als magnetiseurs nu, als men leest, dat het boerenbedrog met aardstraalkastjes nog immer voortduurt, dan zou men wensen tegen dit alles in te gaan zonder nog een blad voor de mond te nemen.

Dan welt een woedende aanklacht op in het gemoed. Dan zou men de heftigste beschuldigingen willen uiten tegen de onguere bedrijvers van de pseudo geneeskunde. Dan zou men een afgrijpselijke opsomming willen geven van de tragische mislukkingen van het kwakzalverdom, waarvan zoveel lichamelijk en geestelijk lijden het gevolg is geweest.

Tegenover de onverantwoordelijke, soms schurkachtige methoden van de welbespraakte bedriegers zou men het afschuwelijke beeld willen plaatsen van mensen op een ziekbed, die bij de bevoegde geneeskunde baat hadden kunnen vinden of minder pijn hadden behoeven te dragen.

Maar deze wens moeten wij onderdrukken. Tegenover de zwarthandelaren in de geneeskunde staan namelijk de mensen, die naast hun degelijke vakopleiding de eerlijkheid en de beschaving met zich dragen. Medici, apothekers, verpleegsters en al die andere bevoegde werkers in de medicijnen zijn niet het type om zich zonder

enige zelfcritiek op de borst te slaan. Zij hebben geleerd alles te onderzoeken en het goede te behouden. Zij staan niet op het niveau waar men dubieuze reclame maakt, waar men beschuldigt, scheldt of leugenachtige beschuldigingen uitroept.

Van deze toestand maakt het kwakzalverdom misbruik. Een eindeloze stroom van mondelinge en schriftelijke aantijgingen tegen de fatsoenlijke geneeskunde blijft onbeantwoord. De kwakzalverij, daarentegen, wordt van de kant van de wetenschap op waardige wijze ernstig genomen en beschouwd.

Deze ontboezeming is een reactie op zo'n voorbeeld van waardige en wetenschappelijke beschouwing over onbevoegde genezers. De Medische Kroniekschrijver van het degelijke dagblad De Tijd, de zenuwarts J. J. C. Marlet, behandelt het probleem van de onbevoegde genezers op een objectieve manier, waar men slechts respect voor kan hebben. (De bijdrage is elders in dit nummer overgenomen.)

De heer Marlet verwacht in zijn hart weinig resultaat van een deskundig onderzoek naar paranormale fenomenen.

Maar hij schort zijn oordeel eerlijk op tot zo'n onderzoek is voltooid.

Dit is de fatsoenlijke wijze, waarop een probleem benaderd dient te worden. Men kan dit toejuichen. Maar het gevaar bestaat, dat de kwakzalverij deze objectieve beschouwing onmiddellijk propagandistisch zal ombuigen tot een „medische uitspraak, die de waarde

van onbevoegde genezers niet geheel uitsluit”.

Hiermee is geen kritiek bedoeld op de beschouwing van de heer Marlet. Integendeel. Wij kunnen ons nu eenmaal niet verlagen tot de methoden van de charlataus in de medicijnen.

Het is evenwel nuttig om vast te stellen, dat wij in het nadeel zijn door onze fatsoenlijke methoden.

Wij kunnen slechts hopen en vertrouwen, dat de „truth in advertising” ook in de kwakzalverijbestrijding eens zal blijken een onaantastbaar beginsel te zijn.

KIJKGELD*bespaart**dokterskosten*

ORAN ROBERTS, evangelist van de Pinkstergemeente, spreekt elke zondag van 11 tot 12 uur voor meer dan 750 radio- en televisiestations van de Verenigde Staten.

Men moest het eigenlijk zelf eens hebben meegemaakt, zo schrijft Het Parool, hoe hij tegen het einde van zijn t.v.-uitzending de zieken aanmaant het t.v. toestel stevig vast te pakken, zodat hij hun over de televisie zijn geneeskraft kan verzenden, om er een idee van te krijgen hoeveel gevaarlijke kwakzalverij hier onder de dekmantel van het christendom haar invloed doet gelden onder brede volksmassa's.....

Politie legde hand op handoplegger

„KLANTEN” uit heel Zuid-Holland had de 49-jarige P. v. d. H. uit Rotterdam, die zich magnetiseur en psychometrist noemt.

In zijn huis ontving hij de laatste tijd bezoekers die hij à raison van f 2.50 tot f 5.— per behandeling zeide te kunnen genezen van hun kwalen. De behandeling bestond uit de z.g. „genezing door handoplegging”.

De recherche van het hoofdbureau heeft nu de hand op hem gelegd.

Dit meldt het Rotterdams Nieuwsblad.

AAN ALLE LEDEN

verzoekt de penningmeester hem de contributie-1959 ten bedrage van f 7,50 te gireren. Voor studenten, verpleegsters, kraamverzorgsters, arts-, tandarts- en apothekersassistenten bedraagt de jaarcontributie f 2,50.

Hoe eerder U gireert, des te meer verlicht U de taak van de penningmeester!

De gironummers van de Vereniging tegen de Kwakzalverij zijn: postgiro 32237 en gemeentegiro Amsterdam K 1672.

V R A G E N *met betrekking tot*

onbevoegde genezers

EEN BESCHOUWING, die het probleem van de huidige kwakzalverij tot in de kern raakt, troffen wij aan in de Medische Kroniek van het dagblad De Tijd van 11 juli.

De schrijver, de zenuwarts J. J. C. Marlet, wijdt zijn lezers op de volgende, objectieve wijze in het probleem van de onbevoegde genezers in.

Een aantekening in de kantlijn van dit belangrijke stuk vindt de lezer op pagina 1.

Hieronder volgt de beschouwing van de heer Marlet:

Vandaag zou ik willen aanknopen bij een reeds eerder aangesneden thema: het werk van de in 1955 in het leven geroepen Stichting inzake het vraagstuk der paranormale geneeskunst en haar maatschappelijke betekenis. De doelen van de Stichting zijn:

1. Te komen tot een wetenschappelijk inzicht in het complex van verschijnselen en problemen van ethische, medische, natuurwetenschappelijke, juridische en sociologische aard, verbonden aan de paranormale geneeskunst.
2. Te komen tot een praktisch hanteerbare beoordeling van de vraag of, en zo ja, in welke mate geneeskrachtige vermogens van paranormale aard in concreto aanwezig blijken, ten einde hierdoor te geraken tot een praktisch verantwoorde toepassing van deze vermogens ten bate van de lijdende mens.
3. Te komen tot een praktisch hanteerbare controle ten aanzien van hen, die deze vermogens blijken te bezitten en toepassen.

Men wil trachten deze doelen te bereiken door het verrichten of doen verrichten van onderzoek naar de resultaten, methoden, mogelijkheden, toepassingen enz. van de genees- en diagnostische methoden van de wettelijk onbevoegde genezers als magnetiseurs, gebedsgenezers, somnambules, magnethopathen, radiaesthesisten e.d.; het verzamelen en bijhouden van een zo volledig mogelijke documentatie; eventueel, al dan niet in samenwerking met overheid of derden, een instantie in het leven te roepen tot uitoefening van de hierboven genoemde controle.

Velen hebben zich afgevraagd of zullen zich afvragen: waartoe al deze drukte over een

3 nieuwe leden

DE AANWAS van nieuwe leden zet zich zelfs gedurende de vacantietaal voort.

Deze maand begroeten wij:

Mej. E. Franken, kraamverzorgster te Hulshorst en de heren G. J. P. M. Hundscheid, apotheker te Gulpen en W. C. de Jong te Hilversum.

handjevol kwakzalvers? Wordt hier niet een mug tot een olifant opgeblazen alvorens het beest met huid en haar te water te laten en het zeegeat uit te jagen?

Het gaat niet slechts om een handjevol kwakzalvers maar tevens om een aanmerkelijk deel van het Nederlandse volk. Men herinnere zich, dat in 1955 een sociologisch onderzoek werd uitgevoerd waarbij een steekproef van 340 Utrechtse gezinnen betrokken was.

14 procent

Daarbij bleek, dat 14 pct toegaf gebruik te maken van de diensten van magnetiseurs; een even groot percentage vervoegde zich bij kruidendokters. Deze steekproef was te klein om toonaangevend te kunnen zijn. Zeker is echter wel, dat een aanzienlijk deel van onze landgenoten, samengesteld uit alle lagen van de bevolking, op een „goed” ogenblik zijn toevlucht zoekt bij kwakzalvers, niet slechts omdat er een keurcollectie van onbevoegde geneeskundigen praktiseert — want ook hier geldt dat er geen aanbod is zonder vraag — maar omdat er in het cultuurpatroon van onze tijd verscheidene momenten liggen waaruit voor talrijke zich ziek voelende mensen de behoefte resulteert naar hulp in de magische sfeer. (Deze momenten heb ik uitvoerig weergegeven in een boek dat handelt over „Paranormale verschijnselen”).

Dit maatschappelijk vraagstuk van blijkbaar grote omvang heeft ook een staatsrechtelijk aspect. Hoe is het gesteld met de vrijheid van de burger in nood om zich die geneeshulp te verwerven, welke hij voor zich en de zijnen in geweten onontbeerlijk acht? Het strafrechtelijke aspect ligt in hetzelfde vlak, maar aan de tegenovergestelde zijde, aan de kant van de onbevoegde genezer. De hoogste juridische instanties zijn het oneens over de toepassing van artikel 436: Hij, die, niet toegelaten tot de uitoefening van een beroep waartoe de wet een toelating vordert, buiten noodzaak dat beroep uitoefent, wordt gestraft met een geldboete van ten hoogste 1000 gulden. Bona fide kwakzalvers worden in het algemeen, als ze na een tegen hen ingebrachte aanklacht voor de rechter verschijnen, uiterst clement behandeld. Alleen de op heterdaad betrapte echte boerenbedriegers krijgen zware straffen toebedeeld.

Naar mijn smaak staat of valt de hele probleemstelling met het medische aspect.

Naast de beantwoording van de vraag of, en in welke gevallen, blijvende genezing of verbetering kan worden verkregen met behulp van zogenaamde paranormale geneesmethoden, is het van belang te weten welke fysiologische en psychologische mechanismen aan de zijde van de patiënt én aan de zijde van de genezer hierbij een rol spelen. Ik ben de mening toegedaan, dat dit deel van het onderzoek alleen dan bevredigende resultaten kan opleveren, wanneer het met de allergrootste nauwkeurigheid, uiterste subtiliteit en met inachtneming van de nieuwste, geraffineerdste diagnostische methodieken wordt uitgevoerd. Het moet op een academisch peil staan.

Wat uit het onderzoek te voorschijn zal komen, is vooralsnog niet te zeggen. Er wordt hard gewerkt. Langs omwegen vernam ik, dat de genezers zich gehandicapt voelen door hun medische controleurs en dat sommige van hen een numerieke daling van hun clientèle zagen

optreden. Het lijkt wel zo te zijn, dat de patiënten minder gretig komen nu zij hun vertrouwde genezers onder controle weten. Voorzover mij bekend zijn nog geen onderzoekresultaten gepubliceerd. Ik stel mij voor, dat eventuele positieve goeddeels in aanmerking zullen kunnen komen om te worden geïntegreerd in de medische houding en wetenschap (wat naar alle waarschijnlijkheid voornamelijk zal neerkomen op suggestieve en psychotherapeutische behandelingswijzen).

De kans dat er waarachtige paranormale fenomenen buiten het diagnostische vlak zullen worden blootgelegd, acht ik persoonlijk klein.

Dan blijft er nog een vraagpunt over: of het namelijk zinvol is aan werkelijk paranormaal begaafde genezers het advies te geven zich te onderwerpen aan een geneeskundige opleiding en zichzelf zodoende te schikken in het gareel van artikel 1 (eerste lid) van de Wet op de Geneeskunst. In het algemeen zal de tot medicus „geconsacreerde” kwakzalver zijn magisch aureool verliezen en zijn gave beperkt zien worden door de objectivering van het vertrouwen in het medische vlak. Men mag evenwel veronderstellen, dat de subjectieve elasticiteit van dat medische vlak dit schijnbare verlies in een winst kan doen verkeren; ware dit anders, dan zou in dit verlies een reden opgesloten liggen om het bestaan van kwakzalvers in een of andere voege te continueren. Door Prof. Urban is ons een voorbeeld bekend geworden van een genezer die arts werd. Ik bedoel Francesco Racanelli, een man afkomstig uit een eenvoudige Zuid-Italiaanse boerenfamilie. Bij toeval ontdekte Racanelli, dat hij door handoplegging een pijnstillende invloed vermocht uit te oefenen. Al spoedig werd hij vervolgd en veroordeeld wegens het onbevoegd uitoefenen van de geneeskunst. Na enige veroordelingen besloot hij geneeskunde te gaan studeren. Eenmaal arts, keerde hij tot zijn vroegere praktijken terug, met hetzelfde vertrouwen in zijn „methode” en even monomaan, nu alleen door zijn titel beschermd tegen rechtsvervolging. Urbans onderzoek van Racanelli te Florence en ook te Innsbruck bracht aan het licht, dat ook de arts Racanelli niet rationeel-deductief tot een diagnose komt maar dat hij de „storingsbron” bij de patiënt aanwezig „voelt”, vaak zonder deze laesie pathologisch-anatomisch te kunnen localiseren. Racanelli's meest opmerkelijke successen liggen op het gebied van de psychosomatiek. Zijn „invoelingsvermogen” zou paragnostisch gedetermineerd zijn. — Hierbij zij opgemerkt, dat de meeste kwakzalvers hun gunstige resultaten bewerken bij mensen met functionele en psychosomatische aandoeningen. — Het hoeft echter niet zo te zijn, dat bij alle andere genezers de benaderingsmogelijkheden van de patiënt even dwangmatig selectief zijn als bij Racanelli.

Tenslotte wat betreft de mogelijkheid dat ooit de wet op de Geneeskunst veranderd wordt ten voordele van de onbevoegde genezers: het zou bepaald inconsequent zijn als de wetgever enerzijds de arts in zijn vrijheden en beroepsontplooiing beperkt, — resp. hem tot een loontrekkende ambtenaar neerbuigt, anderzijds de kwakzalver uit zijn obscuriteit opheft in het licht van de legaliteit. In zekere zin profiteert de kwakzalver nu al van de socialisering van het artsendom.

J. J. C. MARLET, zenuwarts.

HEKSEN = paranormaal begaafden

De dominee en politicus geven medisch oordeel

„DE 200.000 HEKSEN, die in vroegere heksenprocessen ter dood zijn gebracht waren mensen met paranormale gaven.”

Deze uitspraak (waarvan wij met dankbaarheid kennis nemen) komt in volle ernst uit de mond van de emeritus hervormd predikant ds. O.W.C. van Willigen van der Veen. Volgens een verslag in De Nieuwe Haagse Courant „rehabiliteerde” hij de vermoorde heksen tijdens een bijeenkomst van de Nederlands werkgroep paranormale begaafdheid in de Ichtuskerk te Scheveningen.

Onder handgeklap van vele aanwezigen stelde ds. Van Willigen van der Veen voor een motie te zenden aan de Koningin, de minister-president en de ministers van justitie, sociale zaken en volksgezondheid om de wet op de uitoefening van de geneeskunst van 1865 zo te wijzigen, dat ook de bona fide paranormale genezers op een wettelijk erkende wijze hun genezende gaven in dienst van hun medemens kunnen stellen.

Ook de oud-voorzitter van de CHU, dr. H. W. Tilanus, lid van de Tweede Kamer, die tevens zitting heeft in de commissie van toezicht op de NWP, gaf in een sluitingswoord te kennen, dat hij veel voor een dergelijke motie voelde. Hij achtte het evenwel bijzonder moeilijk deze materie in een wetsartikel te regelen. De enige uitweg zag hij in dit verband gelegen in de sanctionering van het werk van de NWP-commissie, waarin een 40-tal deskundigen toezicht houden op de verrichtingen der bij de NWP aangesloten paranormale genezers.

In deze commissie hebben hoogleraren, juristen, kamerleden, geestelijken e.a. zitting. Er zijn geen artsen bij, aldus dr. Tilanus, want, zo suggereerde hij, de maatschappij voor Geneeskunst heeft het de medici verboden op enigerlei wijze hun medewerking te verlenen aan de paranormale geneeskunst. (Dat moge dan volgens dr. Tilanus heel lelijk zijn van de maatschappij voor Geneeskunst, maar daarmee vervalt dan toch volkomen de „deskundigheid” van de NWP-commissie. Hoe kunnen kamerleden, juristen of notarissen eigenlijk beoordelen of een magnetiseur geneest of bedriegt?)

Ds. Van Willigen van der Veen, die lange tijd Hervormd predikant in Rhoon is geweest en sedert 1951 emeritus is, is een bekende figuur op het gebied der parapsychologie en de paranormale geneeskunst. Hij ziet in deze geneeskunst een gave Gods en daarom een zegen.

Met klem richtte hij zich tegen het rapport van de Hervormde Raad voor Kerk en Ziekenzorg over de gebedsgenezing, waarin magnetiseurs (paranormale genezers) en kwakzalvers, in één adem worden genoemd. Hij vergeleek deze houding met die der vroegere kerk, die in het verleden in heksenprocessen meer dan 200.000 heksen ter dood heeft gebracht, dit waren mensen met paranormale gaven.

Wijziging nodig

De wet van 1865, die de uitoefening van een andere geneeskunst dan door de erkende medici verbiedt, achtte hij geïnspireerd door de rationalistische tijdgeest van honderd jaar geleden. „Als de mensen echter de keus hebben tussen officieel te overlijden (als medici het hebben opgegeven) en officieus te blijven leven (door paranormale behandeling), wie kan het hun dan kwalijk nemen, dat zij het leven kiezen”.

Daarom moet deze wet nodig gewijzigd worden.

Ds. Van Willigen van der Veen verdient als emeritus-predikant ons respect en begrip voor zijn loopbaan en leeftijd.

Wij kunnen iemand in zijn positie moeilijk zwaar vallen over de uitspraken die hij doet. Dat hij gevaar oplevert voor de volksgezondheid door zijn kritiekloze propaganda voor de onbevoegd uitgeoefende geneeskunde is hem wel niet meer bij te brengen. Dat hij een nauw verband legt tussen hekserij en paranormale begaafdheid is opzichzelf veelzeggend. Dat bewijst de sfeer van magie, die de denkwijze van dominee heeft gepenetreerd.

Hij fulmineert tegen het rationalistische denken. Hij vergeet, dat het dit denken is geweest, dat de epidemieën heeft uitgebannen, dat de sulfa en de peniciline heeft voortgebracht, die de t.b.c. heeft teruggedrongen.

Als ds. Van der Veen in zijn irrationele denken liever vertrouwt op de magnetiseur op de bezemsteel is dat zijn goed recht. Maar laat hij zijn gezag niet misbruiken om de mensen in de Ichtuskerk van al deze medische verworvenheden af te houden. Daarin schuilt het gevaar.

Hetzelfde geldt voor politicus Tilanus. Ook hij beweegt zich op een terrein waar men met alle militaire en politieke ervaring gemakkelijk de weg kwijt raakt. Soms ten koste van mensenslevens.

ZALFJE tegen kinderverlamming

TOT f 300.— BOETE of een maand hechtenis, benevens een voorwaardelijke geldboete van f 300.— met een proeftijd van twee jaar, heeft de Delftse kantonrechter een 47-jarige Hagenaar veroordeeld wegens het onbevoegd uitoefenen van de geneeskunst, zo meldt de Haagse Courant. Verdachte heeft gedurende de laatste twee jaren in Rotterdam, Maassluis en Naaldwijk bijeenkomsten gehouden, waarop hij tientallen personen, die aan rug- of maagaandoeningen leden, last van reumatiek hadden, of zelfs getroffen waren door kinderverlamming, door het bestrijken met de handen trachtte te genezen. Ook was hem ten laste gelegd, dat hij hierbij eigen medicijnen had uitgedeeld, hetgeen hij echter ontkende. Uit „vrije giften” ontving hij voor zijn optreden circa f 70.— per week, waarvan hij leefde. Voor de

overtredingen in Rotterdam en Maassluis heeft de Hagenaar reeds enige tijd geleden in Rotterdam terecht gestaan. Hij werd toen veroordeeld tot een geldboete van f 1000.—, waartegen hij in hoger beroep is gegaan.

De Delftse kantonrechter behandelde de overtredingen, die in Naaldwijk waren geconstateerd. Daarbij kwam aan het licht, dat verdachte een kindje, dat door kinderverlamming was getroffen, had behandeld door het rugje met druppels of zalf te wrijven. De behandelingen geschieden in zogenaamde wijdingsdiensten, waarbij de verdachte in trance ging. De officier van justitie trok in zijn requisitoir fel van leer tegen verdachte en eiste f 500.— of een maand en voorwaardelijk f 250.—, of een maand met twee jaar proeftijd.

**200 PER
WEEK.....**

Wat zit er achter?

VERHEUGENDE VOORLICHTING

SOMMIGE MENSEN, die last van hun zenuwen hebben, kunnen wel door iedereen genezen worden, waar zij vertrouwen in hebben.

Deze woorden sprak de officier van Justitie bij de rechtbank van Dordrecht, toen hij bevestiging eiste van het vonnis van de kantonrechter in de zaak tegen de 39-jarige magnetiseur A. V. uit Almkerk en de 56-jarige T. F. uit Rotterdam.

De eerste verdachte, die was veroordeeld tot zes maal f 100,—, waarvan zes maal f 50,— voorwaardelijk met als bijzondere voorwaarde het zich onthouden van de verkoop van zogenaamde straalkastjes, beweerde paranormaal begaafd te zijn. Hij was lid van de Bond van Internationaal Verenigde Naturopaten in Nederland. Toen hij zijn praktijk nog uitoefende, behandelde hij ongeveer 200 mensen per week. Hij vroeg van zijn patiënten geen geld. Zij legden vrijwillig een bepaalde som op zijn bureau.

De geneeskundig inspecteur van de Volksgezondheid, de heer J. M. Beyerman, die als getuige-deskundige optrad, noemde het onbevoegd uitoefenen van de geneeskunde een ernstig maatschappelijk kwaad. De heer Beyerman zeide wel te geloven, dat deze verdachte het goed bedoelde. Als er echter wel eens iemand geneest, is dat te danken aan suggestie.

Bevestiging

De officier zeide in zijn requisitoir, dat men hier in de rechtszaal iets wil uitvechten, dat er eigenlijk niet hoort. Hoe men persoonlijk over deze zaak denkt, moet men buiten beschouwing laten. De officier eiste bevestiging van het vonnis van de kantonrechter. De raadsman, mr. C. M. Loef, erkende, dat verdachte heeft gehandeld in strijd met de wet. Men moet deze mens echter zien als iemand met een gave en niet als een kwakzalver, zo merkte hij op.

WIJ KUNNEN ONS er niet genoeg over verheugen, als medische medewerkers van couranten en tijdschriften hun rubrieken zo nu en dan openstellen voor een verhandeling over de gevaren van de kwakzalverij.

Een voorbeeld van dit soort waardevolle voorlichting vonden wij in de Nieuwe Vlaardingsche Courant van 17 juli, waar dr. H. W. Scalongne o.m. schrijft:

„Nu zullen er ongetwijfeld lezers zijn die denken dat het zo'n vaart niet loopt met al die kwakzalverij en zeker niet met al die kwade gevolgen.

Wat zit er achter?

Bij lichte stoornissen en bij toepassing van „behandelingen” die op zichzelf niet schadelijk zijn, zou men misschien de echte en de ingebeeldde zieken hun illusies maar moeten laten.

In die gevallen zouden wij de schouwers kunnen optrekken en kunnen zeggen dat de wereld nu eenmaal bedrogen wil zijn, maar — en hier zit nu juist de moeilijkheid — men weet immers nooit of de ziekte van ernstige betekenis is of niet.

Wat zit er achter die pijn, die duizeligheid, die benauwdheid, die zenuwen? Het is mogelijk, dat het allemaal niet zoveel te betekenen heeft, maar er kan ook een werkelijke ziekte achter zitten! In dit laatste geval is het altijd schadelijk om een niet bevoegde genezer te raadplegen of om op gezag van advertenties geneesmiddelen te gebruiken.

Bizonder lange studie

Door deze handelwijzen wordt de gang naar de dokter steeds weer uitgesteld en dat uitstel kan juist zo noodlottig zijn. Dit is hetgeen u moet zien te voorkomen. Natuurlijk, de huisarts wéét niet alles en kán niet alles en bij de specialist is dat precies zo. Maar doktoren hebben een bijzonder lange studie achter de rug. Bovendien zijn de geneeskundigen gebonden door hun eed

of door een plechtige belofte om de mensen die hun gezondheid aan hen toevertrouwen zo onbaatzuchtig en zo kundig mogelijk te helpen.

Tenslotte zijn de medici moreel verplicht de vorderingen van de wetenschap bij te houden door het bijwonen van vergaderingen of door het raadplegen van de vakliteratuur.

Behoeft aan geheimzinnigheid

En wat stelt de kwakzalver daar tegenover? In het allerbeste geval is hij te goeder trouw, maar daarmee wordt zijn gebrek aan kennis nog helemaal niet goedge maakt.

Meestentijds zijn kwakzalvers mensen zonder enige ontwikkeling, die gewetenloos de ellende en de behoefte aan geheimzinnigheid van hun medemensen uitbuiten. Het enige wapen dat de arts kan hanteren in de strijd tegen de kwakzalverij is, dat hij zich het door de patiënt in hem gestelde vertrouwen waardig toont. De taak van de overheid is het om scherp toe te zien en de kwakzalverij te bestraffen waar onze wetgeving dat maar even toelaat.”

Bureau Vereniging

HET BUREAU van de vereniging is gevestigd te Lunteren. Directeur is de heer D. H. van den Bosch, „Welgelegen”, Lunteren, telefoon 08388-301. Aan dit bureau zijn alle inlichtingen omtrent de vereniging verkrijgbaar. Ook kan men hier lezingen aanvragen op het gebied van de kwakzalverijbestrijding.

REDACTIE:

Medisch redacteur:

dr R. E. Wierenga, arts, Barchem

Pharm. redacteur:

J. E. Buiten, apotheker, Zwolle

Bestuur van de Vereniging tegen Kwakzalverij: Dr H. H. Funke, Arts te Amsterdam, Voorzitter; E. Mijnaerends, Tandarts te Amsterdam, Vice-voorzitter; Mevr. A. Burbach-van der Woord, Prins Frederik Hendriklaan 60, Naarden, Secretaresse; L. Brest te Amsterdam, Penningmeester; Mej. E. H. Hengeveld, Arts te Zwolle; Mr J. E. Goudsmit, Kantonrechter te Haarlem; Dr H. H. Scholten, Dierenarts, Veterinair Inspecteur van de Volksgezondheid te Haarlem; H. Dijkstra, Oud-Commiss. van Politie te Amsterdam; A. Verschuur, Arts te Amsterdam; Mr J. D. van den Berg, Rechter te Arnhem; Mr G. C. M. van Nijnatten te Voorburg, Referendaris bij het Ministerie van Justitie; Dr J. H. Ligterink, Arts en Apotheker te Amsterdam.

Lidmaatschap van de Vereniging incl. Maandblad min. f 7,50, voor studenten, verpleegsters, arts-, tandarts- en apothekers-assistenten en kraamverzorgsters f 2,50. Adres voor het opgeven van leden en abonné's: Mevr. Burbach-v. d. Woord, Prins Frederik Hendriklaan 60, Naarden. Penningmeester: L. Brest, Argonautenstraat 19a, A'dam-Z. Postgiro van de Ver. 32237 te Amsterdam - Gem. Giro K 1672.

Drukkerij SYSTEMA N.V.
Amsterdam

Abonnement per jaar franco per post bij vooruitbetaling f 7,50, voor studenten, verpleegsters, arts-, tandarts- en apothekers-assistenten en kraamverzorgsters f 2,50

Administratie Maandblad:

Mevr. A. Burbach-v. d. Woord, Prins Frederik Hendriklaan 60, Naarden, tel. 02959-9114.

TEGEN DE KWAKZALVERIJ

REDACTIE-ADRES: O. Kuijk, Brantwijk 76, Amstelveen

Opgericht 1 januari 1881

De geneeskundige vakman wordt niet toegelaten**GEESTELIJKE KWAKZALVERS**

DOOR DE GEHELE Nederlandse pers heeft het bericht gecirculeerd van de dood van een Utrechtse vrouw van 56 jaar, die overleed nadat zij een hersenbloeding kreeg tijdens een doopdienst van de sekte „Stromen van Kracht”, die aan gebedsgenezing geloof.

Terwijl 300 volgelingen van de evangelist K. Hoekendijk (oud-reclameteenaar) zich in het ondiepe bad van de Utrechtse zweminrichting Ozebi lieten dopen, werd mevrouw F. van Eyk—van der Vin onwel. Er is op een afstotende manier met de zieke vrouw gesold. Zij werd op een stoeltje gezet in een gangetje achter de douchecellen. De badmeester, die een arts wilde waarschuwen, werd om de tuin geleid. In een klein autootje vervoerde men de zieke vrouw naar een Utrecht adres. Eerst drie uur na de aanval werden de vader en zoon van de zieke gewaarschuwd. „In het

huis trof ik 20 mannen en vrouwen. Zij maakten plezier. De radio stond hard aan. Ik dacht, mijn vrouw is zeker opgeknaapt. Maar nee, boven de feestviers lag zijn vrouw buiten bewustzijn, omringd door vijf biddende vrouwen,” zo vertelde later de heer Van Eyk. Een door zijn zoon gealarmeerde arts constateerde een hersenbloeding. De vrouw stierf korte tijd later.

De Utrechtse recherche, die de kwestie heeft onderzocht, kon niet tot vervolging over gaan. Eerst wanneer men nalaat geneeskundige hulp in te roepen bij ogenblikkelijk levensgevaar is men strafbaar. De dopelingen van „Stromen van Kracht” hebben het levensgevaar niet opgemerkt. Zij zagen het bezwijmen van mevrouw Van Eyk als een gevolg van „geestelijke strijd”. Het slachtoffer was tot de beweging toegetreden, omdat zij aannam door de gebedsgenezers te zijn genezen van haar te hoge bloeddruk.

Zo zijn de feiten. Onze gedachten gaan uit naar de naaste verwanten, die bij haastiger alarm wellicht nog hadden kunnen spreken met de stervende vrouw.

Onze gedachten gaan ook uit naar die honderden in het water van een zwembad op zondagmiddag. Zij allen

*(vervolg pag. 2)***Vermagering
via nachtmerrie**

IN ENGELAND zijn momenteel pillen in vrije verkoop verkrijgbaar, die aangeprezen worden als middel voor vermagering, het bestrijden van lusteloosheid en het herstellen van energie.

De gevolgen van de pillen zijn evenwel erger dan de kwaal. In het medisch tijdschrift The Lancet heeft dr. John Evans van het Maudsley ziekenhuis onthuld, dat het gebruik van de pillen kan leiden tot delirium tremens. Volgens dr. Evans heeft een vrouw die 10 en 15 van deze pillen per dag innam het trieste gevoel gekregen, dat de nazi's waren teruggekomen om haar te vermoorden. De arme vrouw spijkerde haar ramen dicht, zette meubelen voor de deur en loerde door de sleutelgaten naar bezoekers.

Een andere gebruiker van het geneesmiddel hoorde lijkauto's voor zijn huis stilhouden, denkbeeldige kerkklokken luiden en droevige stemmen spreken: „U gaat sterven”.

„Dit middel is een verslavingsmiddel als cocaïne en marihuana”, aldus dr. Evans.

Ook uit pharmaceutische kring is tegen de vrije verkoop van dit middel protest aangetekend. „Het kan de pharmacie en de apothekers alleen maar in discredit brengen als zij door vrije verkoop van dergelijke middeltjes de mening aanmoedigen dat de levensproblemen en de druk der tijden ontweken of opgeheven kunnen worden. Zij moeten onder het oog worden gezien en langs normale weg overwonnen worden.”

SUCCES VOOR „VREEMDE WEZENS”

DIT BERICHT is speciaal ter lezing aanbevolen aan hen, die beweren dat 150 magnetiseurs meer betekenen dan 1500 artsen en dat de arts over enige tijd een „vreemd wezen” zal zijn.

Want die verguisde artsen en met hen de chemici en de apothekers hebben toch maar het Salk-vaccin tegen de kinderverlamming ontwikkeld met in Nederland het volgende resultaat:

In 1955: 481 aangegeven gevallen van kinderverlamming: 30 doden

In 1956: 2206 aangegeven gevallen van kinderverlamming: 67 doden

In 1958: 40 aangegeven gevallen van kinderverlamming: 0 doden

Hoewel de waakzaamheid tegen de kinderverlamming voortdurend geboden blijft (het Prinses Beatrix-fonds blijft goed op de uitkijk), mag toch met dankbaarheid erkend worden, dat de bona fide geneeskunde in de eerste jaren na inenting met het nieuwe vaccin de gevreesde ziekte beduidend heeft teruggedrongen.

Bij het bekendmaken van deze belangrijke medische overwinning wordt de vraag weer klemmend, waarom van de zijde van het magnetiseurs-gilde toch zoveel kritiek op de artsen wordt uitgeoefend. Zouden er enkele heren zijn, die zich in hun bestaan bedreigd voelen, als het aantal ziektegevallen zo aanzienlijk terugloopt?

Jaarverslag Keuringsraad Aanprijzing Geneesmiddelen

ADVERTENTIES HYPNOSE-CURSUSSEN

ONGEWENST GEACHT

De directeur-generaal van de Volksgezondheid, prof. dr. P. Muntendam, heeft een brief gezonden naar de Keuringsraad Openlijke Aanprijzing Geneesmiddelen en Geneeswijzen van de volgende inhoud:

„Het komt geregeld voor, dat in de dagbladen advertenties worden aangetroffen over hypnosecursussen, waarin de deelnemers op korte termijn resultaten worden gegarandeerd. Het zal u ongetwijfeld bekend zijn, dat hypnose in handen van leken een onmiddellijk gevaar voor de geestelijke volksgezondheid betekent, een feit waar specialisten als J. H. Schulz, Carp en Berthold Stokvis telkens weer op gewezen hebben.

Ik zou het dan ook bijzonder op prijs stellen, indien Uw Raad het daarheen zou weten te leiden, dat de aandacht van de dagbladdirecties op het ongewenste van dergelijke publicaties werd gevestigd”.

De keuringsraad heeft de directeur-generaal geantwoord, dat reeds te voren een brief van de door hem bedoelde stekking was gericht tot de betrokken dagbladorganisaties.

De keuringsraad acht een dergelijke aanprijzing ontoelaatbaar aangezien hypnose slechts door uiterst deskundigen kan en mag worden toegepast.

Een cursus biedt niet de garantie voor uiterste deskundigheid, te meer daar men zich tot leken richt. Hier worden verwachtingen gewekt, waaraan niet kan worden voldaan. Leken worden hier opgewekt tot het onbevoegd uitoefenen van de geneeskunst.

Dit blijkt uit het jaarverslag over 1958 van de K.O.G.G., waarin o.m. wordt opgesomd, dat in het verslagjaar 20 geneesmiddelen wegens ontoelaatbaarheid uit de advertentiekolommen werden geweerd tegen 12 in 1957. Voor aanprijzing in de pers werden 68

nieuwe geneesmiddelen toegelaten, tegen 47 in 1957.

Naar aanleiding van het uitkomen van het nieuwe tijdschrift „Spreekuur Thuis” werd met de maatschappij voor Geneeskunst overeengekomen, dat de maatschappij zich het recht voorbehoudt advertenties, die door de K.O.G.G. zijn afgestempeld, te weigeren voor „Spreekuur Thuis”. Dit blad zal in geen geval advertenties voor geneesmiddelen of geneeswijzen accepteren, die niet het stempel van de K.O.G.G. dragen.

De Gemeentelijke Geneeskundige en Gezondheidsdienst te Amsterdam, heeft de Raad om advies gevraagd over reclame in de trams met betrek-

king tot een laxermiddel. Medegedeeld is, dat reclame voor een phenolphtaleïne-bevattend laxermiddel in chocolade-tablet-vorm nimmer wordt toegestaan, weshalve aan de G.G. & G.D. het advies is gegeven dit middel niet voor aanprijzing in de trams in aanmerking te laten komen.

De Raad heeft het gewaardeerd dat de G.G. & G.D. zich wederom tot haar heeft gewend om advies.

Als gevolg hiervan is een verzoek tot medewerking aan de richtlijnen van de Keuringsraad O.A.G.G. uitgegaan naar de Rotterdamsche Tramweg Maatschappij, de Haagsche- en Utrechtse Tramweg Maatschappijen, alsmede aan de N.V. Spoorweg Reclame en de administratie van het blad „Tussen de Rails”. Alle hebben hun medewerking toegezegd.

GEESTELIJKE KWAKZALVERS *(vervolg van pag. 1)*

geloven in de geneeskraft van het gebed. Het staat hun vrij! Nimmer zullen wij in deze kolommen de religieuze overtuiging van wie dan ook bestrijden.

Maar wij huiveren van de kortzichtigheid, die deze honderden en met hen vele duizenden van andere sekten en stromingen, tonen ten opzichte van de erkende geneeskunde. Vanwaar zijn deze mensen, die vóór gebedsgenezing zijn, nu toch ook zo pertinent tégen wat zij noemen de „rationele geneeskunde”?

Iedereen kan begrip hebben voor het standpunt, dat men genezing niet louter wil zien als een kwestie van de mens alleen. Maar om het bij een genezingsproces geheel zónder de mens te stellen lijkt ons pure onzin. Om de Bijbel als Gods Woord te erkennen is het toch niet noodzakelijk dat de gelovigen het boek met de hand overschrijven en vermenigvuldigen? Het bouwen van een kerk laat men toch ook aan architecten, aannemers en metselaars over. Waar-

om dan in het genezingsproces de vakman buiten te sluiten?

Wij geloven, dat de extreme evangelisten een zware verantwoordelijkheid op zich laden, door het afwijzen van de bona fide geneesheer. Het geval Utrecht moet de heer Hoekendijk toch leren, dat een arts hier veel menselijk leed had kunnen voorkomen. Dezelfde verantwoordelijkheid rust op de geestelijke leiders van de paranormale geneeskunde in Nederland. Een geringschattende opmerking van een predikant als dr. Van Willigen van der Veen („liever officieus blijven leven, dan officieel overlijden”) ondermijnt het vertrouwen van vele onoordeelkundige lieden in het kennen en kunnen van de bona fide geneeskunde. Een uitspraak als van de jurist mr. Kruseman („150 magnetiseurs kunnen meer doen dan 1500 artsen”) brengt weer meer onnozelen in de verleiding hun te hoge bloeddruk te laten genezen in zwembaden of in de duistere spreekkamers der kwakzalvers.

Iedereen is vrij een zieke te omringen met de geestelijke zorg, die hij behoeft. Maar wie daarbij de wetenschappelijke verworvenheden wil uitschakelen laat een dorstige drinken uit een moddersloot, terwijl de waterkraan gesloten blijft.

Wie opwekt tot deze moedwillige vergiftiging van de gezondheid van mens en volk, behoort tot de kwakzalvers van de ergste soort.

AAN ALLE LEDEN

verzoekt de penningmeester hem de contributie-1959 ten bedrage van f 7,50 te gireren. Voor studenten, verpleegsters, kraamverzorgsters, arts-, tandarts- en apothekersassistenten bedraagt de jaarcontributie f 2,50.

Hoe eerder U gireert, des te meer verlicht U de taak van de penningmeester!

De gironummers van de Vereniging tegen de Kwakzalverij zijn: postgiro 32237 en gemeentegiro Amsterdam K 1672.

Mirakelgeloof 45 jaar geleden

BESTRIJDING BLIJFT GEBODEN

IN HET NEDERLANDS tijdschrift voor Geneeskunde verscheen in 1914, dat is dus 45 jaar geleden, een serie artikelen van de hand van de beherend redacteur, prof. dr. G. van Rijnberk, met als titel: „Hedendaags Mirakelgeloof“.

Het is merkwaardig, dat deze artikelen nu eigenlijk nog actueel zijn, wat ons de verzuchting doet slaken dat onze wereld toch maar weinig is vooruitgegaan!

Allereerst citeer ik twee uitingen van prof. Van Rijnberk: „Het mystieke gedoe is mode geworden“ en „De grote menigte is heden even dom en lichtgelovig als vóór één of 10 eeuwen“.

Prof. Van Rijnberk behandelt verschillende onderwerpen. Over astrologie zegt hij dat deze „volstrekt bodemloos, grondeloos en hopeloos is“. Dit verklaart hij na grondige studie van zijn onderwerp te hebben gemaakt. Hij komt tot de conclusie dat astrologie, die de pretentie heeft het karakter van een proefpersoon te kunnen ontleden en diens toekomst te voorspellen, eigenlijk niets anders is dan „auto-psychanalyse avant la lettre“, het naar boven brengen van onbewuste voorstellingen.

Telekinese

Vele spiritistische verschijnselen worden besproken. Ik noem de telekinese, het vermogen om al dan niet op afstand voorwerpen te doen bewegen zonder mechanische overbrenging der aangrijpende kracht. Krachtprestaties, als b.v. het in de hoogte komen met alle vier poten van de grond van een tafeltje, is naar uit allerlei onderzoekingen blijkt, nooit werkelijk bewezen.

Toentertijd beroemde media worden besproken, o.a. de beroemde Eusapia Palladino, door Couperus met grote bewondering beschreven. Van haar werd aangenomen dat zij verschillende teleplasieën kon teweegbrengen, zogenaamde materialisaties, die men betitelde als „verstoffelijking van geesten“. Het aantal genomen proeven was legio. Onder de meest mogelijke voorzorgen werd de proefpersoon in een cabinet geïsoleerd, soms met een volkomen dichtgeknoopte en nauwsluitende japon, soms geheel naakt. Toch kwamen om haar heen verschijningen, die zelfs gefoto-

grafeerd werden. Het bleek steeds dat men te maken had met heel dunne vloeipapieren figuren, die in de mond of maag, soms elders in het lichaam verborgen werden meegenomen.

Slechts van de reeds genoemde Eusapia Palladino was dit nooit bewezen en

Geen doelpunten onder hypnose

DE BRITSE voetbalclub Gloucester City — die vorig jaar een benauwde dertiende plaats innam in een lagere afdeling van de Engelse profvoetbalcompetitie — heeft een hypnotiseur aangetrokken om de prestaties van het eerste elftal te verbeteren.

De nieuwe „geestelijke leider“ van Gloucester City is onze grote vriend Henry Blythe, die wij al eerder met het verschuldigde respect noemden als: 1. de man die u telefonisch van het roken afhelpt, 2. de geheimzinnige stem, waarmee tandartsen hun patiënten onder narcose houden, 3. de wonderdokter, die kinderen door hun examens helpt en 4. het levende valeriaandruppeltje, dat u door uw rijexamen haalt.

De 65-jarige Brit is onmiddellijk met zijn taak begonnen. Hij wiegde de voetballers in de kleedkamer in slaap terwijl hij met een stem, die het onderbewustzijn van de spelers doorkliefde, dreunend herhaalde: „Als je wakker wordt, zul je overlopen van energie. Julie zult een prachtig ploegverband tonen en Gloucester City zal als voetbalclub geëerbiedigd worden door geheel Engeland.“

De eerste de beste wedstrijd verloor Gloucester City met 3—1. „Ik was niet helemaal fit“, was de verontschuldiging van sporthypnotiseur Blythe. „Ach, die vent“, zei de echte trainer van de club, die het voortaan maar weer met gewone lichamelijke oefeningen ging proberen.

zo nam men aan dat zij als bijzondere uitzondering op het heirleger van bedriegers kon worden beschouwd. Het was toen nog niet bekend, dat zij later als gewone bedriegster zou worden ontmaskerd.

Magnetisme

Wat betreft het dierlijk magnetisme, de kracht waarvan tegenwoordige paragnosten zich maar al te vaak bedienen, schrijft prof. Van Rijnberk:

„Objectief is een kracht, die van de mens moet „uitstralen“ niet aangetoond. Aan subjectieve gegevens, hoe belangrijk ook, kan slechts zeer betrekkelijke waarde worden toegekend.“ Toentertijd genoot een in Parijs in 1880 opgerichte „Université magnétique“ nogal bekendheid. In een leerjaar van 8 maanden werd theoretisch en praktisch onderricht gegeven. Na afloop kon een examen worden afgelegd, waarbij minder op het geregeld volgen der lessen dan op het prompt betalen der les- en examengelden werd gelet.

Vóór 45 jaren kwamen telkens „denkende dieren“ in het middelpunt der belangstelling — vooral paarden waren bekend geworden die konden optellen, aftrekken en vierkantsworteltrekken. Het werkelijk „denken“ wordt door de schrijver ontkend en tot de onmogelikheden gerekend. Alles moet volgens hem berusten op voor de omstanders niet zichtbare tekens. Het „rekenen“ der paarden is van menselijke oorsprong. Vaak geheel onbewust werkt de mens bij dergelijke proeven mee.

Ik vraag mij af: is er in die 45 jaar wel veel veranderd? Is de grote menigte nu nog niet even dom en lichtgelovig gebleven? Bestrijding van ons hedendaags mirakelgeloof is zeker nog even noodzakelijk.

R. E. W.

2 nieuwe leden

De Vereniging tegen de Kwakzalverij roept een welkom toe aan twee nieuwe leden: mej. R. Wempe, wijkverpleegster te Sappemeer en de heer Wolf Kotek, medisch student te Amsterdam. Wij hopen, dat ook zij zo vriendelijk willen zijn gevallen van kwakzalverij, die hen onder het oog komen aan de redactie van het maandblad te melden.

Wapenmonteur richt op de GENEESKUNDE

HET „OPGELADEN KAARTJE”

DE UITVINDER Barend ten Brink te Den Haag heeft de samenleving verrijkt met een even simpel als opzienbarend geneesmiddel. Het is een „opgeladen” stukje papier, waarvan de 55-jarige uitvinder beweert, dat het ons aan de goede zijde van de grens tussen gezondheid en ziekte houdt. Bovendien wordt iedere medische behandeling effectiever door het gebruik van het nieuwe geneesmiddel van uitvinder Barend ten Brink.

Dit lezen wij in de Haagse Post. We hebben even goed gekeken of het niet het nummer van 1 april was. Neen, het was 22 augustus. Er was slechts één houvast om aan te nemen, dat het blad stellig geen grote waarde hechtte aan deze medische inval: het verhaal stond in de rubriek SPOTlight.

Aan de Haagse Post-schrijver Miel van Konijnenburg danken wij de onderstaande levendige beschrijving van deze nieuwe werker op het reeds door velen betreden pad van de amateur-geneeskunde:

„Na twee adviseurschappen (één bij het vooroorlogse departement van Defensie en na de oorlog bij chef van de generale staf mr. H. J. Kruls) doet de heer ten Brink nu op eigen kosten uitvindingen. Hij liet in de laatste 9 jaar 16 octrooien op zijn naam schrijven.

Twee ervan, een mitrailleur met automatische vuurleiding en een zelfgeknutselde robotluchtafweerkanon (2 cm) leunden vreedzaam naast de luie stoel die gastheer Ten Brink ons in zijn met apparaten behangen laboratoriumvoorkamer (kosten een kwart miljoen) aanbod. Doel van ons bezoek was de ons al telefonisch aangekondigde geboorte van een door de heer Ten Brink ontworpen accumulorkaartje, een tot heil van de mensheid strekkend, met 'n

bepaalde geheimzinnige stof geïmpregneerd stukje papier.

De heer Ten Brink, sprekend met de nonchalance van een wetenschappelijk wonderkind, wist ons ruim 3 uur over zijn opzienbarende vinding te onderhouden. „De meeste mensen,” zegt de heer Ten Brink, „leven op de grens van gezond en ziek. De oorzaak: te groot verbruik van levensenergie. Ik ontwierp een apparaat waarmee ik levensenergie (vitaliteit) uit de lucht haal en die ik via een elektrische oven op een tegen hoge temperaturen bestand zijnd kaartje impregneer. Wie zo'n door mij opgeladen kaartje bij zich steekt wordt net als een accu tot een maximum opgeladen. Na 1 maand moet het kaartje opnieuw worden bestraald.”

Levendige handel

De heer Ten Brink die 2 maanden geleden zijn kostbare vinding, waarvoor het departement van O. K. en W. in '47 een subsidie weigerde, wereldkundig maakte, kan al op een levendige handel in levensenergie accumulerende kaartjes bogen. Bij honderden vlogen zij de laatste weken zijn laboratorium-deur uit. Voor de vastgestelde prijs van f 25,— („eigenlijk te goedkoop, want ze moeten f 100,— kosten, maar dat is voor de meesten te veel geld”) zijn kaartbezitters geworden: o.a. de Haagse wethouder: ir. R. van Lissa Nessel; economisch adviseur van de P.T.T., de heer A. v. d. Toorn; A.N.W.B.-directeur A. Boost; de Haagse artsen Zeylmans van Emmichoven en Wolterbeek; de musicologe Henriette van Lennep; ex-chef van de heer Ten Brink, mr. H. J. Kruls en de journalisten Uittenbogaard (Wereldkroniek) en Jongedyk (Vaderland).

„Met een opgeladen kaartje in de zak wordt iedere medische behandeling effectiever”, voerspelt de heer Ten Brink.

Wij zullen deze amateur op het gevaarlijke gebied van de „geneeskunde-

voor-iedereen” laten voor wat hij is. De rubriek SPOTlight van de Haagse Post lijkt ons een goede plaats voor deze uitvinder van mitrailleurs en energie-kaartjes. Maar het is wel veelzeggend om nog even te wijzen op een ingezonden stuk, dat een week later in De Haagse Post werd opgenomen. Uit deze brief blijkt namelijk zo duidelijk, waarom het nuttig was om ook in ons blad even een „spotlight” te werpen op geneeskundige uitvinder Ten Brink.

„In de H. P. van 22-8-'59 wordt mijn naam genoemd. De heer Brink, die ik persoonlijk niet ken, heeft de gewoonte mij van tijd tot tijd op te bellen en me lange verhalen te houden over zijn uitvindingen. Niettegenstaande mijn zeer gereserveerde houding stuurde hij me geheel ongevraagd een van zijn geprepareerde kaartjes thuis. That's all. Ik heb er natuurlijk niet voor betaald. Ik heb ook op geen enkele wijze tegenover hem erover gereageerd en ben dus op geen andere wijze „kaartbezitter” dan ik „bezitter” ben van de vele drukwerken, circulaires, brochures, die dagelijks in mijn bus aankomen.

Den Haag, Dr. F. W. Zeylmans
van Emmichoven.”

Bureau Vereniging

HET BUREAU van de vereniging is gevestigd te Lunteren. Directeur is de heer D. H. van den Bosch, „Welgelegen”, Lunteren, telefoon 08388-301. Aan dit bureau zijn alle inlichtingen omtrent de vereniging verkrijgbaar. Ook kan men hier lezingen aanvragen op het gebied van de kwakzalverijbestrijding.

REDACTIE:

Medisch redacteur:

dr R. E. Wierenga, arts, Barchem

Pharm. redacteur:

J. E. Buijer, apotheker, Zwolle

Bestuur van de Vereniging tegen Kwakzalverij: Dr H. H. Funke, Arts te Amsterdam, Voorzitter; E. Mijnaerends, Tandarts te Amsterdam, Vice-voorzitter; Mevr. A. Burbach-van der Woord, Prins Frederik Hendriklaan 60, Naarden, Secretaresse; L. Brest te Amsterdam, Penningmeester; Mej. E. H. Hengeveld, Arts te Zwolle; Mr J. E. Goudsmit, Kantonrechter te Haarlem; Dr H. H. Scholten, Dierenarts, Veterinair Inspecteur van de Volksgezondheid te Haarlem; H. Dijkstra, Oud-Commiss. van Politie te Amsterdam; A. Verschuur, Arts te Amsterdam; Mr J. D. van den Berg, Rechter te Arnhem; Mr G. C. M. van Nijnatten te Voorburg, Referendaris bij het Ministerie van Justitie; Dr J. H. Ligterink, Arts en Apotheker te Amsterdam.

Lidmaatschap van de Vereniging incl. Maandblad min. f 7.50, voor studenten, verpleegsters, arts-, tandarts- en apothekers-assistenten en kraamverzorgsters f 2.50. Adres voor het opgeven van leden en abonné's: Mevr. Burbach-v. d. Woord, Prins Frederik Hendriklaan 60, Naarden. Penningmeester: L. Brest, Argonautenstraat 19a, A'dam-Z. Postgiro van de Ver. 32237 te Amsterdam - Gem. Giro K 1672.

DRUKKERIJ SYSTEMA N.V.
Amsterdam

Abonnement per jaar franco per post bij vooruitbetaling f 7.50, voor studenten, verpleegsters, arts-, tandarts- en apothekers-assistenten en kraamverzorgsters f 2.50

Administratie Maandblad:

Mevr. A. Burbach-v. d. Woord, Prins Frederik Hendriklaan 60, Naarden, tel. 02959-9114.

TEGEN DE KWAKZALVERIJ

REDACTIE-ADRES: O. Kuijk, Brantwijk 76, Amstelveen

Opgericht 1 januari 1881

**Vereniging contra Mr I. van Creveld
KWAKZALVERSPRENTIE NOOIT BEWEZEN**

DE VERENIGING tegen de Kwakzalverij heeft gemeend scherp stelling te moeten nemen tegen de opvatting, die een jurist als Mr I. van Creveld huldigt ten aanzien van een wettelijke regeling van de z.g. paranormale geneeswijze.

In een belangwekkende beschouwing over het wetsontwerp betreffende de uitoefening van paramedische beroepen in het Algemeen Handelsblad van 13 november schreef Mr Van Creveld aan het eind:

Paranormale geneeswijze

Tot besluit een persoonlijke opmerking. Het heeft mij getroffen dat het ontwerp geheel zwijgt over de paranormale geneeskunst, zijnde een vorm van genezing door begaafdheid, zonder geneesmiddelen, maar door psychische invloed van de ene mens op de andere. Ik geef toe dat men hier niet kan spreken van medewerking met de arts op diens terrein, daar het hier een principieel volkomen andere geneeswijze betreft. Doch met uitzondering van ziekten als kanker, besmettelijke ziekten en geslachtsziekten, pretendeert de paranormale genezer in principe iedere ziekte of kwaal met succes te kunnen genezen. Van belang is dat hij zoveel mogelijk samenwerking met de gewone arts zoekt en geen patiënt in behande-

ling neemt die niet eerst een arts heeft geraadpleegd.

Nu de wet van 1865 op de helling gaat, althans een nieuwe wet, naast deze, wordt voorgesteld, mag men m.i. gelet op de grote belangstelling, die voor deze geneeswijze in ruimer kring bestaat, verwachten dat de overheid aan een commissie van deskundigen opdracht geeft om te rapporteren of ook deze en, zo ja, onder welke voorwaarden in de wet dient te worden erkend. Aanbevolen worde de lectuur der radio-lezing d.d. 14 augustus l.l. van mr. A. van Doorninck, voorzitter der Nederl. Werkgroep van paranormale genezers, gepubliceerd in het Tijdschrift „Lichaam en Geest” No. 23, zomede van mr. G. E. Kruseman, Mysterieuze Geneeskunst en Technische Geneeskunde.

MR. I. VAN CREVELD

Het bestuur van onze vereniging heeft in een brief, gericht aan de redactie van het Handelsblad, op onderstaande — niets aan duidelijkheid te wensen over latende — wijze gereageerd op het gevaarlijke standpunt van deze invloedrijke medewerker.

„Het heeft ons getroffen, dat een jurist van naam als Mr I. van Creveld in het Handelsblad van 13 dezer in een overigens lezenswaardig artikel over het wetsvoorstel op de paramedische beroepen als zijn mening te kennen geeft, dat in die wet ook de z.g. paranormale geneeswijze eventueel zal moeten worden geregeld.

Het motief dat de schrijver hiervoor aanvoert, n.l. dat de paranormale genezers pretenderen in principe iedere ziekte of kwaal met succes te kunnen genezen behalve kanker, besmettelijke ziekten en geslachtsziekten, is weinig overtuigend.

Waarom moet iemand beschermd worden, die slechts pretendeert iets te kunnen? De vraag stellen is haar beantwoorden. Hoe zou de schrijver er over denken indien beschermd zouden worden personen, die pretenderen recht te kunnen spreken?

Het is juist ons bezwaar tegen de kwakzalvers dat hun pretentie nooit is kunnen bewezen worden.

Maar er is meer dat ons heeft verbaasd. De schrijver beweegt zich op medisch gebied door met name genoemde ziekten te vermelden, die vol-

gens betrokkenen niet paranormaal genezen kunnen worden. Welke betekenis heeft dit? Terwijl geen enkele paranormale genezing bewezen is kunnen worden wekt het noemen van niet voor deze z.g. geneeswijze vatbare ziekten de schijn alsof t.a.v. de andere ziekten ooit enig bewijs geleverd zou zijn.

Tenslotte moet het ons van het hart, dat de schrijver de namen aanhaalt van twee auteurs, die zijn gevoelens delen, zonder te vermelden de artikelen waarin hun zienswijze wordt weerlegd. (Zie ons maandblad van oktober, pagina 1, 2 en 3).

Het audite alteram partem dat de rechter siert is hier helaas geheel uit het oog verloren.”

**Minister onderzoekt
paranormale gave**

DE MINISTER van Sociale Zaken en Volksgezondheid is doende met een bestudering van de beweerde gaven van degenen, die zich als paranormale genezers aandienen.

Dit blijkt uit het verslag van de commissie voor Justitie uit de Tweede Kamer, opgesteld n.a.v. de rijksbegroting 1959-'60 hoofdstuk 4. De commissie stelt daarin de minister de volgende vraag:

Is de Minister bereid een zo mild mogelijk beleid te bevorderen met het oog op de berechting en vervolging van bonafide paranormale begaafde genezers?

De Minister heeft hierop het volgende antwoord gegeven:

Wat de vervolging en berechting van bonafide paranormaal begaafde genezers aangaat, zij opgemerkt dat het hier een onderdeel van de handhaving van artikel 436 van het Wetboek van Strafrecht betreft, waarmede belang-

Vervolg op pag. 2

Antwoord geven!

„VELE KATHOLIEKE ARTSEN geven geen of onvoldoende antwoord op de vragen van hun patiënten over huwelijks- en gezinsleven. Vaak zijn zij toch de enigen, die het antwoord geven kunnen.

Door onvoldoende deskundigheid en belangstelling krijgen de patiënten dikwijls geen of ongeschikte hulp. Kwakzalvers op dit terrein leven alleen bij de gratie van het tekortschieten der artsen.”

Deze waarschuwing werd uitgesproken door de voorzitter van de katholieke artsen vereniging, prof. dr. A. Mertens, tijdens de jubileumbijeenkomst in Utrecht ter gelegenheid van het 40-jarig bestaan van de vereniging, zo meldt de Volkskrant.

Vereniging tegen de Kwakzalverij in 1958

Verlag van de Sekretaris

Het aantal leden en abonné's aan het eind van het jaar 1958 bedroeg 1008. DE BESTUURSSAMENSTELLING onderging geen wijziging, immers aan de beurt van aftreden waren de heren Dr H. H. Funke, Dr J. C. de Jong en Dr H. H. Scholten. Allen stelden zich herkiesbaar en werden bij akklamatie herkozen.

In het afgelopen jaar werden 5 algemene bestuursvergaderingen gehouden, die zich kenmerkten door een goede opkomst van de bestuursleden en door harmonische discussies.

De directeur van ons bureau, de heer D. H. van den Bosch, heeft vele lezingen in diverse plaatsen van het land gehouden, die telkens bekroond werden met toetreding van nieuwe leden. Op 18 maart is wederom een aanvraag om regeringssubsidie uitgegaan naar de Minister van Sociale Zaken en Volksgezondheid, Zijne Excellentie J. G. Suurhoff. Tevens hebben 4 Kamerleden op verzoek van de heer Van den Bosch een copie van het request toegezonden gekregen, t.w. Mej. Mr J. J. Th. ten Broecke Hoekstra en de heren W. H. Tilanus, Mr J. Th. de Vreeze en Dr J. H. Lamberts. Met deze Kamerleden had de heer Van den Bosch zich toentertijd in verbinding gesteld over een eventuele subsidie en zij stonden zeer sympathiek tegenover onze aanvraag. Ons request is wederom afgewezen!

De jaarlijkse lage kontributie, waaruit betaald moet worden de maandbla-

Staat van Baten en Lasten

	Uitgaven	Ontvangsten
Incassokosten	f 31.92	
Onkosten Secretariaat	„ 100.—	
Vergaderingen	„ 232.90	
Kleine kas	„ 4.50	
Contributies		f 7.903.08
Abonnementen		„ 261.—
Rente		„ 14.23
Giften		„ 2.50
Rechtskundig adviseur.....	„ 479.05	
Bureaustkosten	„ 845.45	
Maandblad	„ 4.732.25	
Landelijke actie	„ 1.754.74	
	f 8.180.81	f 8.180.81
<i>Stand der middelen:</i>		
Rijkspostspaarbank	f 593.40	
Postgiro	„ 3.914.33	
Gemeente giro	„ 1.607.43	
	f 6.115.16	
De Commissie van Verificatie:		De Penningmeester:
<i>w.g.</i>		<i>w.g.</i>
Dr J. W. BIRZA		L. BREST
M. H. P. SITSEN		
Dr J. HUTCHISON		

den die onze leden en vele instanties gratis toegezonden krijgen — is een zo gering bedrag, dat verdere uitbreiding van ons werk zonder regerings-subsidie niet mogelijk is.

Wij hebben sterk de indruk dat in de grote pers de belangstelling voor ons werk levendig is gebleven sinds ons 75-jarig bestaan, zodat in vele bladen

telkenmale met sympathie over onze strijd is geschreven.

Met grote dankbaarheid zijn wij vervuld voor de heer Dr Melchior, die ondanks zijn vele werkzaamheden, ons blad weer voorzag met geestige tekeningen.

A. Burbach—van der Woord
Sekretaris.

Vervolg van pag. 1

Minister onderzoekt

paranormale gave

rijke vragen van volksgezondheid samenhangen. Bij de bepaling van hun beleid met betrekking tot overtredingen als hierbedoeld, hebben de ambtsvoorgangers van de ondergetekende gemeend zich te moeten onthouden van het geven van richtlijnen aan het openbaar ministerie, die zich niet zouden verdragen met de inzichten van of zouden vooruitlopen op het resultaat van nadere studie door de Minister van Sociale Zaken en Volksgezondheid. Ook de ondergetekende is van oordeel dat zijnerzijds in afwachting van de uitkomst van bedoelde studie bezwaarlijk kan worden bevorderd dat het

openbaar ministerie in de strafrechtelijke sector der bescherming van de volksgezondheid een beleid voert dat zich niet verdraagt met de huidige opvattingen van zijn betrokken ambtgenoot, nog daargelaten of het geven van richtlijnen aan de vervolgende instanties, nu de wet geen onderscheid maakt tussen bonafide en malafide ge-

nezers, in dit stadium een passend middel zou zijn om het gestelde doel te bereiken.

Wij tekenen hierbij aan, dat onze vereniging steeds sterk geporteerd is geweest naar een deskundig en objectief onderzoek in deze materie. Wij wachten het resultaat met belangstelling af.

AAN ALLE LEDEN

verzoekt de penningmeester hem de contributie-1959 ten bedrage van f 7,50 te gireren. Voor studenten, verpleegsters, kraamverzorgsters, arts-, tandarts- en apothekersassistenten bedraagt de jaarcontributie f 2,50.

Hoe eerder U gireert, des te meer verlicht U de taak van de penningmeester!

De gironummers van de Vereniging tegen de Kwakzalverij zijn: postgiro 32237 en gemeentegiro Amsterdam K 1672.

RHEUMATIEK en KWAKZALVERIJ

door dr L. E. Wierenga

GEEN WONDER DAT bij een zo vaak chronisch verlopende ziekte als reumatiek de volksgeneeskunst een groot aantal middelen tegen deze kwaal kent. Zo van die middelen, die uit vriendelijkheid zonder enig winstbejag aan de aan reumatiek lijdenden worden aanbevolen en die ook nu nog wel af en toe worden gebruikt. Uit het bekende boek van de Broek in Waterlandse arts C. Bakker „Volksgeneeskunde in Waterland” noem ik een aantal voorbeelden. Het slapen met een jong hondje aan het voeteneind van het bed, het drinken van terpentijn (later een bestanddeel van de beruchte Haarlemmer olie!), het dragen van rood baai (werkzaam dank zij de daar in verwerkte meekrapwortel) of van een kattevel of konijnshuid, het in de zak meedragen van een of ander amulet, b.v. een aardappel of kastanje. Het spreekt vanzelf dat we dit alles niet tot de kwakzalverij kunnen rekenen — immers degene die de goede raad geeft of het middel aanprijst, gelooft zelf absoluut in de goede werking en hij heeft geen persoonlijk voordeel op het oog.

Verklaring

Iets anders wordt 't als de kwakzalver zich op de genezing van de reumatiek werpt — deze profiteert van de ellende van de chronische reumaleider en tracht door valse voorspiegelingen zich te verrijken door het aanbevelen van middelen waarvan hij de ondoeltreffendheid maar al te goed kent. Allereerst een verklaring waarom zo heel veel rheumalijders op het een of ander ogenblik zich in de armen van de kwakzalvers werpen. Dit ligt voor een groot deel aan het chronisch verloop der ziekte. Als een patiënt aan een of ander lijden enige tijd onder behandeling van zijn arts is geweest, komt in het overgrote deel der gevallen de genezing. Of deze post of propter is ontstaan, dat wil zeggen na of door de behandeling, laten we in het midden — de patiënt is genezen. Met de reumatiek is het vaak wel heel anders; hier moet niet met weken maar met maanden worden gerekend en het ligt voor de hand dat de patiënt ongeduldig wordt. Daarbij komt dat onwillekeurig de belangstelling van de handelende arts, de huisarts, gaat af-

nemen. Het is ook heel moeilijk om geregeld een ernstige reumapatiënt te behandelen, telkens maar weer bij een bezoek zich te interesseren voor diens klachten, altijd maar weer de moed erin proberen te houden, af en toe een nieuwe behandelingswijze of ander geneesmiddel te introduceren. Maar de hoofdzaak is wel de altijd nodige belangstelling van de arts, de opgewektheid waarmee hij de zieke benadert, de wijze waarop hij de chronische reumapatiënt zijn interesse voor de wereld om zijn ziekbed laat behouden.

Vreugde

Elk bezoek van de arts moet een vreugde voor de zieke zijn, waarnaar de hele week wordt uitgezien. Dit mag nooit teveel van de arts vragen — immers juist bij de chronische zieken kan hij zijn beste eigenschappen tonen. Wat voor de arts geldt, is ook van kracht, waarschijnlijk nog veel meer, voor de wijkverpleegster. Over haar taak inzake de bestrijding der kwakzalverij, kom ik straks nog nader terug. Zij kan heel veel bijdragen tot het voorkomen van de gang naar de kwakzalver; zij komt nog meer geregeld bij de zieke dan de arts, voor haar moet het nog veel moeilijker zijn om deze te laten voelen dat haar visites zich maar niet beperken tot het doen van technische handelingen, maar dat echte, daadwerkelijke belangstelling eraan ten grondslag ligt. Ook kan door haar optreden het vertrouwen in de huisarts bewaard blijven, kan de zieke aannemen dat hij ten volle op deze mag rekenen en dat zijn arts met de geconsulteerde specialist-rheumatoloog alles doet om de ziekte tot genezing te brengen.

Een andere reden waarom de reumapatiënt er gemakkelijk toe zal komen een kwakzalver te bezoeken is de bij iedere zieke vanzelfsprekende drang om genezen te worden, om verlost te worden van zijn pijnen en invaliditeit. Dit geldt nog veel meer voor zieken, die langzamerhand tot de overtuiging zijn gekomen dat voor hun kwaal geen kruid gewassen is, en die aan de naderende fatale afloop proberen te ontkomen door het raadplegen van een kwakzalver. Zelf maakte ik eens mee hoe een oude collega, die zijn hele leven gestreden had tegen de praktijken

Onze medische redacteur, dr. R. E. Wierenga, kreeg gastvrijheid van het Rheuma-Organ voor het geven van een beschouwing over reumatiek en de kwakzalverij.

Het artikel, dat stellig in wijder verband belangwekkend is, geven wij hieronder weer. Wij danken de redactie van het Rheuma-Organ voor de aandacht, die zij aan dit onderwerp heeft willen besteden.

van het toentertijd beroemde „Boertje van Staphorst”, op zijn langdurig ziekbed, dat welhaast zijn sterfbed zou worden, een flesje urine naar datzelfde Boertje liet brengen in de hoop op die wijze nog genezing te kunnen krijgen! Geen wonder dat men zoveel chronische reumapatiënten ziet verschijnen op de spreekuren van paragnosten, psychoscopen en dergelijke beoefenaren der paranormale geneeswijzen. Geen wonder, dat op vele dorpen in de Achterhoek nog zo vaak oude mannen en vrouwen zich uitgeven voor het genezen van allerlei rheumatische aandoeningen door middel van „belezen” en dat Duitse kwakzalvers bij 's Herenberg, Winterswijk en elders over de grens komen om hier hun kwasiehulp te bieden en verrijkt met vele Hollandse guldens weer naar huis terugkeren. Is het erg dat hulpzoekenden hun geld kwijtraken? Och, dit zou ons koud kunnen laten, al is het vaak jammer dat

Bureau Vereniging

HET BUREAU van de vereniging is gevestigd te Lunteren. Directeur is de heer D. H. van den Bosch, „Welgelegen”, Lunteren, telefoon 08388-301. Aan dit bureau zijn alle inlichtingen omtrent de vereniging verkrijgbaar. Ook kan men hier lezingen aanvragen op het gebied van de kwakzalverijbestrijding.

REDACTIE:

Medisch redacteur:
dr R. E. Wierenga, arts, Barchem
Pharm. redacteur:
J. E. Buiten, apotheker, Zwolle

men zich soms het nodige ontzegt om de kwakzalver maar te kunnen betalen. Ja, soms roept men zelfs de hulp van een Dienst voor Sociale Zaken ter plaatse in als men meent het nodige geld niet te kunnen opbrengen. Dat de hulpzoekende rheumalijder, daartoe vaak aangezet door een goed bedoelende buurman of familielid, vol vertrouwen naar een wonderdokter toegaat en na menige weken tot de conclusie moet komen dat hij niet alleen zijn geld, maar ook zijn hoop op genezing heeft verloren, is al veel erger. Juist bij deze chronische zieken is de hoop, het uitzicht op een mogelijke genezing, altijd een zeer gewichtig hulpmiddel bij het dragen van hun lijden. Hoe zouden de chronische zieken in de voor hen bestaande verpleeginrichtingen hun eentonig bestaan kunnen dragen, als toch niet voor hen, door de behandeling van hun artsen en de liefdevolle verpleging van de zusters, nog steeds de hoop op herstel mogelijk zou worden geacht? Niet ten onrechte zegt 't spreekwoord: Hoop verloren, al verloren!

Maar er is nog een veel groter gevaar verbonden aan het bezoek aan een kwakzalver van de lijder aan reumatiek, n.l. dat daardoor verzuimd wordt die behandeling te zoeken, die in soms hopeloze gevallen toch steeds minstens nog verbetering kan brengen. Als we terugdenken aan een 50 jaar geleden, toen in elk dorp wel een paar oude mensen, geheel verstijfd door reumatiek, voor een raam naar voorbijgangers zaten te kijken, terwijl zij volkomen berustten in het feit dat er toch niets aan hun lijden was te doen, en we denken aan de zegenrijke werking van b.v. onze hedendaagse Consultatiebureaux voor reumatologie met de daaraan verbonden verpleegsters, hun sociale dienst en de verschillende daar geadviseerde behandelingswijzen, welke bureaux door hun adviezen in zeer veel gevallen ook van chronische reuma verbetering hebben gebracht, dan voelen we dat iedere patiënt, die zich in de armen van de kwakzalver werpt, zijn kansen op herstel, althans belangrijke verbetering, gaat verspelen ¹⁾. Dit is

wel het grootste bezwaar tegen de kwakzalverij op het gebied der reuma-behandeling. Een paar voorbeelden van dit euvel. Allereerst noem ik de in tal van bladen verschijnende advertenties als bijvoorbeeld: „Wordt U gekweld door reumatiek, spit, ischias, zenuwpijnen, neem dan Uw toevlucht tot... Het middel dat kan baten waar andere falen. Laat U niet langer kwellen, maar gebruik... Het zuivert de nieren, is onschadelijk voor hart en maag.” Dan kom ik op de aardstralenkastjes, die ondanks alles wat daarover is gepubliceerd toch maar een taai leven blijken te hebben. Verschillende commissies van onderzoekers van naam hebben een nauwgezet onderzoek ingesteld met het resultaat dat in geen enkel geval de aanwezigheid van aardstralen kon worden aangetoond, terwijl een bijzondere commissie van landbouwdeskundigen een einde maakte aan de fabel dat afschermkastjes tegen aardstralen in bepaalde gevallen de groei van plant en dier zouden kunnen bevorderen. Deze uitslag van de onderzoekingen is op ruime schaal gepubliceerd en toch... ook nu nog worden geheel waardeloze kastjes tegen hoge prijzen aan de man gebracht, ook nu nog vertellen overigens ontwikkelde mensen dat hun pijnen en andere bezwaren, sedert zij hun bed hebben verplaatst of een afschermkastje hebben aangebracht, verbeterd zijn! Dit moet aan zelfsuggestie worden toegeschreven — vroeg of laat bemerkt de rheumalijder wel dat hij lelijk beetgenomen, dat zijn geld weg en zijn hoop vervlogen en dat een gunstige tijd voor doeltreffende behandeling voorbijgegaan is.

Veel reclame is ook gemaakt voor het zogenaamde „anti reuma baken”, dat eerst werd aanbevolen om ketelsteen te voorkomen, maar waarvan men op de een of andere wijze de gunstige inwerking op reuma „ontdekte”! In verschillende meest plaatselijke bladen werd de loftrompet gestoken; een arts onderschreef eerst de goede werking maar distancierde zich later van het gehele geval. Men behoefde het zeer dure apparaat maar te dragen om de uitstekende werking ervan te ondervin-

den. Later werd de prijs verlaagd; de laatste tijd horen we er niet veel meer van, zodat wij hopen dat dit middel, zonder enige werking, uit de roulering is genomen. Maar de een of andere dag kan het weer te voorschijn worden gehaald, men zij gewaarschuwd.

Maar wat kunnen wij nu doen aan de bestrijding der vaak ergerlijke kwakzalverij? Om bij eigen huis te blijven: wat is de taak van de artsen in dezen? Ik geloof dat het in de eerste plaats nodig is dat zij zich behoorlijk op de hoogte stellen van het kwaad dat wij trachten te bestrijden en van de omvang dat het heeft aangenomen. Dat zou moeten betekenen lid worden van de Vereniging tegen de Kwakzalverij, die onder haar iets meer dan 1000 leden nog maar slechts enkele honderden artsen telt. Daarnaast mag van de artsen worden verwacht dat zij in hun praktijk en daarbuiten waarschuwen tegen de kwakzalverij, meewerken tot het verspreiden van kennis op dit gebied. En last but not least, dat zij kwakzalverspraktijken, die zij tegen mochten komen, signaleren en bij de vereniging bekend maken.

En dan de taak der verpleegsters. Krachtens haar beroep komen zij nog meer dan de artsen in zeer nauw contact met tal van gezinnen. Zij zullen gauw genoeg merken of de patiënt of diens omgeving met hun arts of de behandeling, die deze voorschrijft, tevreden is. Als een verpleegster ontdekt dat men plannen maakt om naar een kwakzalver te gaan, b.v. omdat men meent dat de dokter niet meer voldoende aandacht aan de zieke wijdt, of omdat alles nu al zo lang heeft geduurd, dan zal het haar taak zijn om van een en ander aan de huisarts mededeling te doen. En als de verhouding tussen zuster en arts goed is (en dat is gelukkig toch in verreweg de meeste gevallen zo), dan zal deze de wenk dankbaar aanvaarden en kunnen zij samen trachten het onheil af te wenden. Vanuit het gezondheidscentrum, dat op de dorpen door dokter en zuster gevormd wordt, kan een zeer krachtige bestrijding van de kwakzalverij uitgaan.

Bestuur van de Vereniging tegen Kwakzalverij: Dr H. H. Funke, *Arts te Amsterdam, Voorzitter*; E. Mijnaerends, *Tandarts te Amsterdam, Vice-voorzitter*; Mevr. A. Burbach-van der Woord, *Prins Frederik Hendriklaan 60, Naarden, Secretaresse*; L. Brest te Amsterdam, *Penningmeester*; Mej. E. H. Hengeveld, *Arts te Zwolle*; Mr J. E. Goudsmit, *Kantonrechter te Haarlem*; Dr H. H. Scholten, *Dierenarts, Veterinair Inspecteur van de Volksgezondheid te Haarlem*; H. Dijkstra, *Oud-Commiss. van Politie te Amsterdam*; A. Verschuur, *Arts te Amsterdam*; Mr J. D. van den Berg, *Rechter te Arnhem*; Mr G. C. M. van Nijnatten te Voorburg, *Referendaris bij het Ministerie van Justitie*; Dr J. H. Ligterink, *Arts en Apotheke te Amsterdam*.

Lidmaatschap van de Vereniging incl. Maandblad min. f 7.50, voor studenten, verpleegsters, arts-, tandarts- en apothekers-assistenten en kraamverzorgsters f 2.50. Adres voor het opgeven van leden en abonné's: Mevr. Burbach-v. d. Woord, Prins Frederik Hendriklaan 60, Naarden. Penningmeester: L. Brest, Argonautenstraat 19a, A'dam-Z. Postgiro van de Ver. 32237 te Amsterdam - Gem. Giro K 1672.

DRUKKERIJ SYSTEMA N.V.
Amsterdam

Abonnement per jaar franco per post bij vooruitbetaling f 7.50, voor studenten, verpleegsters, arts-, tandarts- en apothekers-assistenten en kraamverzorgsters f 2.50

Administratie Maandblad:

Mevr. A. Burbach-v. d. Woord, Prins Frederik Hendriklaan 60, Naarden, tel. 02959 - 19114.